

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, I. KER., BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 1-501-90	Postatakarékpénztári csekszámla: 25.342
--	--	---	----------------------	---

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Világ magyarjai.

Soha nem értettünk különösebben a propagandához mi, magyarok. A nemzetközi érvényesülésnek ezt a hatalmas fegyverét korlátlan használatára engedték át szomszédainknak, akik éltek is ezzel a fegyverrel. Csak így születhetett meg a világ nyolcadik csodája: a mai csehszlovák állam, amely nem más, mint legmagasabb művészi teljesítménye, világtörténelmi mesterműve, vizsgálja és igazolása a propagandának és ugyanaz maga a trianoni Magyarország is. A térkép vonalait rendszerint szuronyheggyel rajzolják a nemzetek, de a cseheknek elég volt ehhez a propaganda tühegye, a méregbemártott toll, az ügyesen kiröpített szó ereje. A propaganda országot alkotott és egy másik országot rombadöntött, a mienket, mert nem fegyverrel vették el tőlünk, hanem szóval, írással, hamis adatokkal, farizeuskönnyekkel, orcátlan vádakkal, lármás nagydobbal: propagandával. El kell ismerni, hogy amit a csehek ezen a téren műveltek, az már bűvészet, ők kétségtelenül a propaganda elsőszámú nagymesterei. Annyira, hogy nemcsak létrehozták ezt a csodaszülött államukat, de kerek két évtizeden át tudták a világgözcselekményben fenntartani azt a hitet, hogy a csehszlovák állam megalkotása és fenntartása az egész világ legelsőrendű lelkiismereti kötelessége s végül önmaguk is annyira belerészegedtek ebbe a szerintük világpolitikai dogmába, hogy még napjainkban is, amikor egy előkelő idegen úr próbál világosságot teremteni a csehszlovák zür-zavarban, a csehek szinte félvállról veszik ezt az eddig példátlan országrendezési kísérletet és cinikus fölénykedéssel hirdetik, hogy csak két lehetőség van: Csehszlovákia érinthetetlen, vagy pedig kitör a világháború. Nem is háború, hanem átszállás és bemelegítés nélkül, közvetlenül azonnal Világháború. Ők már csak úgy, világárányokban tudnak gondolkodni, egyszerűen a Föld összes népeinek a védelme alá helyezték magukat s ebben főeszközük a mindent, mindenkit behálózó propaganda.

Nem kétséges, hogy ennek viszont főmesterei a külföldön élő csehek, akikről nemrégiben mondotta egyik előkelő politikusunk, hogy nélkülük Csehszlovákia soha nem került volna az európai

térképre. Hát ugyan, mit műveltek akkoriban a világban szerteszórt magyarok? Hallottuk a szavukat? Látták-e ők akkor, hogy mi történik, mi fog történni az anyaországgal s ha látták, próbálták-e tenni valamit a készülő balsors ellen? Nem, nem hallottak, nem láttak ők semmit és különben sem tehettek volna az óhazáért semmit. Hiányzott ehhez az, ami végre most megszületett s amit eléggé ki nem fejezhetők örömmel üdvözlünk: a világban szétszórtan élő magyarok szerves kapcsolata, tervszerű és tevékeny egysége, minden magyarok világszövetsége. Ha ez már évtizedekkel ezelőtt megléte volna, ha a csehek, románok világpropagandáját ez a magyar világszövetség ellensúlyozhatta volna, sok minden másként történt volna. Trianon bizonyára bekövetkezett volna akkor is, de talán bizonyára sok tekintetben enyhébben, legalábbis ami azokat a sötétemlékeztető, szennyes rágalomhullámokat illeti, melyek évek hosszú során át előtörttek, kipellengéreztek, korlátlanul mocskoltak bennünket.

Emlékezzünk azokra az időkre, nem fogjuk elfelejteni, mert bőrünket, önérzetünket, emberi méltóságunkat és magyar büszkeségünket jóvátehetetlenül égetik ezek az emlékek. Emlékezzünk azokra az időkre és emlékezzünk azoknak az időeknek a jelmondatára: Világ proletárjai egyesüljete!... Míg a csehek, románok nemzeti erejüket építették a világban szerteélő véreik összefogásával, bennünket itthon a világproletariátus világforradalma érdekelt és nem volt sürgősebb, fontosabb tennivalónk, mint a fokföldi, hongkongi és nikaraguai hajórakodómunkással keresni a testvériséget s ennek jegyében megjárni egy tragikomikus paródiáját a világforradalomnak.

Hej, micsoda bűnök, irtózatossá mulasztások! Jóvá lehet-e még tenni? Igen! De most már azután legyen a magyar igazán magyar! Itthon elsősorban és most már legyen a külföld magyarja is számbavett, vezetett, cselekvő részese ennek a nehéz magyar sorsnak. A propagandához mi soha úgy érteni nem fogunk, mint a csehek, mert mi csak a valóság és igazság erejével tudunk élni és dolgozni és nem is kívánunk egyebet külföldön élő testvéreinktől. Csak az igazat, csak a tisztesség szavát szólják, de azt hangosan és bátran.

Aki pedig a világban élő magyarok közül eljut az óhazába, arra gondunk legyen, hogy csakugyan itthon érezze magát. Egyetlen egynek sem szabad közülök csalódással, bántódással távoznia. Nekünk csendőröknek elég gyakran nyílik alkalmunk, hogy vendégszerző véreinket védelemmel, tanácsal, jószóval ellásuk. Ha megtesszük, jó talajba vetünk.

Első számú közellenség: a csavargó.

Írta: dr. TEGZES ERNŐ főhadnagy.

Pár évtizeddel ezelőtt még országos csapás volt a kőborcigány. A régi *Csendőrségi Lapok* sok-sok bűncselekményről számolnak be, melyek elkövetői kőborcigányok voltak. Ezek között különösen a szörnyű dánosi rablógyilkosság marad élénk emlékezetünkben. Ma már csak egyes vidékeken, főleg az Alföld némely tájain és a Dunántúl határszéli vidékein találkozók a csendőrijárőr velük.

De mindenütt, ahol országút van, ahol az ős nem olyan erélyes, mint kellene, találkozunk a régi kőborcigány jogutódjával: a csavargóval. Alig olvad el a hó, alig szárad fel a sár, már ballag, vállán kis batyuval a csavargó. Batyujában rongyos igazolvány valamelyik fogházból, ahol a telet töltötte kisebb-nagyobb lopásért. Lábujjai kikandikálnak a rongyos bakancsból és ruháján több a szakadás, mint az ép hely. Ha elfárad, megpihen a bokor alatt, vagy félreeső tanyaistállóban. Ha éhes, kéreget, vagy óvatlan pillanatban „magához vesz” némi harapnivalót. (Vannak úri csavargók is, nem azokról beszélek.)

A csendőr sokszor találkozik vele. Jó ismerők. Megszokásból igazoltatja. De aztán nem túlsokat törődik vele. Pedig ezt nem jól teszi. Mert a csavargó benne van a Nyomozókulesban, a Pótlékban, a 10 napos mutatóban, a Nyomozati Értesítőben, de benne találjuk a kiderítetlenül maradt esetek 70%-ában. Mert egyáltalában nem az a ke-

délyes alak, akinek kijátssza magát. Minden sötét körülötte és gondos eljárás állítja csak őt a priuszlap kvarelámpája segítségével a bíró elé.

A csavargó a közbiztonság elsőszámú közellensége.

Ezért nem foglalkozhatunk vele eleget.

Megpróbálom összefoglalni mindazt, amit róla eddig tudunk és elmondom az enyingi szárny egyik kísérletét, mellyel nagyjában megfékeztük a csavargójarást.

A csavargókérdés történeti előzményei.

A világtörténet sok tanulsága közül nem utolsó sorban érdekel bennünket az, mely megállapítja, hogy minden háború után először nagy anyagi fellendülés, azután pedig hirtelenül óriási szegénység következik. A hosszú háború pedig teljesen átalakítja az emberek gondolkodását, ez is tény.

A háború minden férfit katonává tesz, de más módon is foglalkoztat. Természetes tehát, hogy az a férfi, aki távol a megélhetés gondjaitól, kezében fegyverrel naponta szembenállt a halállal, más mértékkel méri az életet a háború után, mint a háború előtt. Kényelmesebb, élnézőbb és könnyelműbb lesz. Élni akar! Élni, minden kényelmetlenség, robot és várakozás nélkül. Különösen a szegényebb néposztályból való ember az, aki megutálja a munkát és képtelen arra, hogy robotoljon. Kívánságai lesznek, könnyebb életet akar és tele lesz úgynevezett „szociális” panaszokkal. A mai, korszerű engedmények mind ebből erednek.

István, kerestek!...

Írta: SZALAY LÁSZLÓ.

Zsanában, nemkülönben a pirtói mérges homokon, szintúgy a többi kunhalasi széleken, pusztákon sok a pöttömnyi kistanya, ahol a célszerű kismagyar azért vert fészket magának, hogy legyen honnét munkába járni.

Mert úgy kell azt felfogni, hogy édeskevés a földeske ahhoz, — no meg gyöngye is a tartalmassága — hogy az egész családnak élnetést nyújtson... A fiatalok — az Istvánok meg Julisok — napszámba járnak, s ebből a keresetből, meg a részes aratásból teremtik elő a testi ruházatot meg az eleséget télre...

Csak az öregek vigyázzák otthon a tanyát... Ők tartják karban a fél- vagy egyhold szőlőeskét... Ők permetezik rézgálic oldatba mártott seprócsonkkal, ők kötöztetik, kapálgatják... Ők vetik el a másfél hold rozsot, az egy hold kukoricát — benne sűrűn

takarmánytökkel a malacoknak — s a szélén napraforgómaggal a baromfinak; végül a fél hold krumpelit, — itt-ott mákot is hintve — a páskumot már, amin a Riska meg a borjú legelget, nem kell muakálni...

Nem egészen öt hold az egész... Susogó nyárfák enyhén a bogárhátú agyagviskóval se sokat ér mind össze-vissza... De arra jó, hogy az öreg magyart meg a feleségét, munkás életük végén, ne a szegényházból hurcolják a temetőbe...

S kell-e ennél több?... Elérhető-e ennél nagyobb eredmény e földi siralomvölgyben?...

Tanya az azért, akárki mit beszél, ha kicsiben is... Biztos bázis... Erősség... Vár... Ha nincs is lőréses bástyája, kaesalábon forgó kastélya, bizakodhatik benne ézengés esetére a gazdája...

Bizakodik is... Nemcsak a gazdája, de még a gazda legényfia is: az István...

Szép szál gyerek ez az István, még ezer között is... Megsóhajtja az asszony nép, úgy a cipellőse, mint a mezítlábasa, valahány... Dióbarna szemű, gesztenyes hajú és merész tekintetű, akár a sasok, pedig esztendőszám napszámba jár, akár a többi nincstelenek...

Úgy ám, de ő nem nincstelen... Ott van a tanya Pirtószélén... És ő csak magának fundál, magának kapar, mikor napszámozik...

Ez pedig nagy különbség... Nagy bizodalom... Sőt nagy bizakodás — hogy elbizakodást ne mondjak... Mert az István bizony nem egyszer rézpatronos nádpálcával figyelmezteti a hetvenkedő tehetős

A gyengébb akaratúak pedig továbbmennek az öngedmények útján. Belevetik magukat, ha erre alkalom nyílik, a könnyen szerzett pénz örömeibe. S mikor aztán elolvad kezükben az olesó zsákmány, kitörlődik lelkükből a Törvény iránti érzék. A törvény, öreivel együtt ellenségüké válik. A könnyű élet, a gondtalan lét utáni sóvárgás magával rántja őket. Átlépik a Törvény, a társadalmi korlátok határait és rongyosan, szegyenérzés nélkül elindulnak a poros, bizonytalan országúton. Gyűlölik a munkát, elfelejtik családjukat. Így születik a csavargó.

A csavargás ösztöne minden ember lelkében benne él. Mint ahogy minden emberben megtaláljuk a bűnözőt. De a nevelés, a vér fegyelmezettsége és az akarat letompítja, lecsiszolja és megfékezi az emberiség legnagyobb részében. Ahol az ellenszer nincs meg, vagy nem használ, kezdődik a zuhanás a mélybe.

A csavargás nem azonos a nomád ember vándorlásával. A nomád, ősi társadalmi szervezetben élő ember törzsével együtt ment. A zsákmány, a megélhetés, az időjárás viszontagságai vitték, űzték. A nomád ember harcolt, dolgozott és verejtékezett a holnapért. A mai, nagy államok alapítói mind nomád törzsek voltak. A csavargó még soha nem volt „tettese” értelmes munkának.

Közönséges munkakerülő csavargó volt a császári Róma azon „polgára”, aki csak kenyeret és cirkuszi játékokat kívánt — ingyen. De szívből utálta a munkát. Ezt nem tartotta magához méltónak.

Csavargó volt az a híres francia költő, aki a

gazdafiakat, hogy ő is gazdafi lenne, ha az aprajából is...

A múlt vasárnap is megfigyelmeztette erre az egyik gazdag Modok gyereket, úgy, hogy három helyen lyukadt ki a feje a rézpatronos nádpálcától...

Ez jár most is az eszében, ahogy érkezik haza kaszával a vállán, munkából... S ahogy befordul a tanyaudvarra, az apja meg ott ücsörög az ambíson, oszt odaszól neki:

— István, kerestek! ..

István, kerestek!... Ennél riasztóbb szavakkal már nem is lehet fogadni tanyai gavallért... Most nézzük csak: ki keresheti a tanyai legényt?...

A végrehajtó nem, mert végrehajtani valója legényembernek nincsen... Adót nem fizet, az egyház se üldözi, se a finánc, se a kisbíró, — meg a pénzes levélhordó se...

De ki hát akkor?... Mert öreg Muzslai világosan mondta, hogy: István, kerestek!

Majd én megmondom: a tanyai gavallért csak egyetlen emberfia keresheti, minden egyéb halandónak fittyet hány: s ez a bizonyos valaki a szuronyos, puskás, szigorú tekintetű — *csendőr!*...

Mikor hát azzal fogadják a hazatérő legényt, hogy István, kerestek, akkor annak a hátán végigszalad a hideg, az arcát előnti a forróság, s a szíve rajta-rajtát ver, mert tisztában van vele, hogy nem az a három angyal, aki Ábrahámnál jelentkezik, aki az ő gavallérságaután kereskedik...

Ahogy beér a kisszobába, ahol hálni is szokott,

középkori Párizs esavargókirálya volt és akasztófán száradt el. Villonnak hívták és gyönyörű dalokat írt a munka „temetésére”.

Akasztófára való esavargók voltak Dózsa György keresztesei, akik még a harcot is munkának találták és inkább levágatták magukat, de nem védekeztek.

Cégéres esavargó volt a végvár szökött hajdúja, akinek édes testvére az az amerikai kaptetyár, aki a munka elől szökött el Európából és legnagyobb megrökönyödésére belepottyant a legnagyobb bajba, az erdőirtás munkájába. Csavargó volt a szabadságharc szökevény honvédjéből átvedlett kaptetyár és lóköto.

Csavargó volt mind, akár a Nagy Háború katonaszökevénye, mert valamennyien szentnek tisztelték ezt a törvényt: „Kerüld a munkát!”

Már évezredekkel előttünk irtották a csavargót. Írásos emlékeink vannak, hogy állítottak ellenük a faluk alá akasztófákat és kerekeket. Az eredmény persze sokféle, legtöbbször nem teljes.

Magyarországon a csavargókérdés tulajdonképpen a betyársággal és a kőboreigánnyal együtt bukkant fel. Még nem volt annyi csavargó, hogy ezzel külön törődtek volna. Ezért nem is ismeri ezt a fogalmat az 1878. évi V. törvényeikk, melyet Magyar Büntető Törvénykönyv név alatt ismerünk. A szociáldemokrata eszmék elburjánzása azonban hamis vágányra terelt sok gyengelelkűt s így a háborúelőtti zavaros gazdasági viszonyok már annyira felszaporította a csavargók számát, hogy az 1913. évi XXI. törvényekkel törvényhozásilag kellett ellenük védekezni. Ennek a tör-

leereszkedik a lócára, mert sehogyse szolgálják az inai...

— Hújnye azt a rézangyalát ennek a világnak, biztos abból a meglegyintett Modok-gyerekből lett — néhai!...

Tétován szemlélődik maga körül:

— Mer' másér' mér' keresnek?... Mér' fáradtak volna ki Halasról a csendőrök?... Csakis hogy elvigenek!...

Nagyot sóhajtott:

— De úgy köll neked, István!... Mért nem hallgattál a szülők szavára, mért nem házasodtál meg!...

Öklével a homlokára ütött:

— Most osztán elüldögélhetsz egy-két-kilenc esztendőt a váci konvikttban, hogy mire kikerülsz, még ha akarsz se kapsz feleséget!...

Azután más irányba sétált a gondolata:

— Elsősorban is reggel itt lesznek értem és mielőtt átadnának a törvénynek, búsuló haragjukban úgy elnadrágolnak, hogy semmi követelni valóm nem marad rajtuk!...

Csavart egy cigarettát:

— Megmentem, ami még menthető: a csendőröknek adósuk maradok, bebállagok önként még ma éjjel a városba és reggel jelentkezek a Gyula pajtásnál...

Ez a bizonyos Gyula pajtás ügyvéd volt Halason, István egykori iskolatársa...

— Beállítok hozzá még reggel jókor, tudom, nagyot fog nézni... Adj Isten, Pista cimborám, no mi jót hoztál?... Mondok, nem hoztam én semmit, csak éppeg ezt a szép kosár almát!... Ahun e, osztán mi

vénynek az 1. szakasza határozza meg a csavargó fogalmát. Világosan megjelöli azokat a tényelemeket, melyek feltétlenül szükségesek, hogy abban az egyénben meglegyenek, akit csavargónak nevezünk. Az a munkaképes ember tehát a csavargó, aki keresetre van utalva, mégis munkakerülésből csavarog.

A világháború utáni nagy „fejlődés“ hozta létre aztán az 1928. évi X. törvényeket, mely a dologházzal kapcsolatosan életrehozta a szigorított dologházat és egyben odatette minden csavargó fölé azt az éles kardot, melytől ma is a legjobban retteg...

A csavargó-ügy nem egyéni magyar ügy. Az óriási amerikai szárazföldön „hobók“ százezrei csavarognak az utakon. Angliában, Franciaországban külön intézmények gondoskodnak róluk és orvosok tanulmányozzák őket, mint lelki betegeket. Németországban a mai rendszer munkatáborokba terelte őket. Oroszországban már 12—15 éves gyermekek csavarognak és néha bandákba tömörülve, valóságos rémei a vidéknek.

Jakobus százados úr a *Csendőrségi Lapok* folyó 7. számában érdekes vázlatot adott a csavargók rendszerezéséről. Magam részéről csak azt az embert tartom csavargónak, akit az 1913. évi XXI. törvények 1. §-a tart annak. Az „úri csavargók“, a tudós és egyéb csavargók csak „passzióznak“, akár azok a hölgyek, akik repülőgépen, hajón, gépkocsin csavarognak a világon szerteszéjjel. Ezek nem csavargók, hanem beteg emberek...

Minket a „rosszindulatú“ csavargó érdekel. De ez nagyon.

ujság van künn?... Nincsen ott sömme, ha csak az nem, hogy a Modok-gyerekek möghótt!... A Modok-gyerekek meghótt?... Hát!... Osztán hogyan hótt mög?... Hát csak úgy, hogy agyoncsapták!... Agyoncsapták?!... Csakis!... Osztán ki csapta agyon?... Én!... Te?... Úgy a!... Osztán hogyan?... Barátkozás közbe!... Még hogy!... Úgy ám!... Osztán mit akarsz most?... Hát mondd, vigyél el a törvénytörésekre, oszt csukass le, hogy a csöndér urakat ne fárasszák!... Értelek, mehetünk!...

Kiballagott az ambításra:

— Édösapám!...
 — No?...
 — Szödjön má' egy kosár szép almát!...
 — Minek a', te?...
 — Hát maj' beviszem!...
 — Hová?...
 — A városba!...
 — Kinek?...
 — Ahun e: hát az ügyvédnek!...
 — Osztán minek?...
 — Minek, minek: hásszen az előbb mondta, hogy kerestek!...

— Eridj má', — hiszen nem a csendőrök kerestek!...

— Hát?...
 — A Misa cimborád!... Hogy azt mondja, nőszül, légy a hívogatója!...
 — Vagy úgy!... No akkó' mögmenekült a kosár almája!...

Csavargók az enyingi szárny területén.

Az enyingi szárny területe igen alkalmas terep annak, aki a csavargókérdést tanulmányozni akarja.

Beosztására nézve három nagy részre tagozódik. Északon a gyártelepek körzete. (Várpalotai szakasz.) Közepén a balatoni fürdők. (Balatonkenesei szakasz.) Délen pedig a nagy gazdaságok találhatók. (Enyingi szakasz.)

Útjai: Észak-déli irányban a Veszprém—simontornyai országút, kelet-nyugati irányban a balatoni körút, illetve annak a veszprémi bekötő útja. Ezek részben műutak, részben karbantartott kocsutak, mindkét oldalon sűrű településsel. A községek 8—14 km-re fekszenek egymástól.

Mindhárom úton a „rosszindulatú“ csavargók három fajtája mozog fel és alá, mint valami csatornában.

A Veszprém—simontornyai út Balatonakarattyánál, illetve Lepsénynél (utászház) a Budapest—székesfehérvári útba, az úgynevezett balatoni körútba torkollik. Sok karban nem tartott kocsút elágazása van a Szabadbattyántól kiinduló és a Malom-csatorna (Sárvíz) mentén délre húzódó műútnak is, mely nagyjában a kislángi, kálózi és a sárbogárdi örs területén fekszik és majdnem párhuzamos az enyingi szárny határával. Mindezek az utak a nagybirtokok, különösképpen a bérleti alapon működő nagygazdaságok felé vezetnek. Ezek közül a szárny területén különösen a Szegő-féle bérgazdaság nevezetes, melynek Ecsi-pusztá és Ágoston-pusztá nevű részei főleg azok, melyek mint a mágnes vonzzák azokat a csavargókat, akiket itt „mangároknak“ neveztek el.

A „darizó mangár.“

Ez a név egy közelmúltban elhangzott képviselőházi beszédben jelentkezett a nyilvánosság előtt.

Az enyingi, szilasbalhási és mezőkomáromi örsök legénysége nagyszerűen ismeri őket. A fentemlített gazdaságok ugyanis szívesen látják őket, akár éjjel, akár nappal felveszik. Olesó bérért nemcsak napszámossáknak, hanem gazdasági cselédnek is alkalmazzák. Nem kérdezik ki volt, honnét jött, csak dolgozzék. Így aztán ezeknek a gazdaságoknak a sommásai, kocsisai, kondásai, csirásai, tehenei mind „mangárok“, akik akár éjjel is ott hagyhatják a szolgálatot.

Ki is tulajdonképpen ez a „darizó mangár“? Az ő saját műszavuk szerint szóról-szóra ennyit jelent: könnyenélő csavargó. A „darizás“ munkánküli éldegelés, a „mangárkodás“ pedig csavargás.

A „mangárok“ eredete ködös. Eddigi megállapításaim szerint az 1931-es bankzárlat óta ismeretesek. Közlebről 90%-ban fekete priuszlapú, közveszélyes munkakerülők, akik annyira rettegnek a dologháztól, hogy 1—2 napra még munkát is vállalnak. De futnak is tovább, ahogy a lábuk bírja. Mert nem a munka a céljuk, hanem a csavargó életmód. Igen sok esetben kaphatnának állandó munkát, de nem vállalják.

Ezek a „mangárok“ országos hálózatot képeznek. Tökéletes hírszolgálatuk révén pontosan tudják az egész ország területén, hogy hol lehet pár napra munkát találni, anélkül, hogy ott bármi-

Szent István király dicső emlékét a székesfehérvári országgyűlés (aug. 18.) törvénybe iktatta és augusztus 20-át nemzeti ünnepé nyilvánította.

féle írást követelnének tőlük. Az enyingi örs igen sok olyan „mangár“-t talált, aki hihetetlen rövid idő alatt Miskolc környékéről vagy a szegedi tanyák közül került ide. Nemrég a Nyomozati Értesítő alapján elfogott egy lopással gyanúsított „házaspárt“, akit megkeresés alapján a tarcali örs járőre magával is vitt. Negyednap reggel már újra az örsön volt azzal az írással, melyet a fogháztól kapott. Gyengén számolva 4–500 km volt az az út, melyet gyalog megtettek.

A mangár mindig gyalog jár. Ketten-hárman mennek az úton és ügyesen kikerülnek az örsállomásokat. Szállást csak rossz időben, a csendőrtől távolos kis tanyák istállóiban vagy gazdasági udvaraiban keresnek. Vannak köztük egész egyszerű napszámosok, megszállott területről kiülő iparosok, lebukott cirkuszi mutatványosok, cégéres börtöntöltelékek és a körözés elől bujdosók. Néha kémekek és kommunista agitátorok is szépen közéjük vegyülnek. Rengeteg köztük az olyan, akinek neve mellett csillagokat mutat a Nyomozó-kules. Ezek alkalmi munkával, de leginkább kéregetéssel tengetik az életüket.

Általában véve valamennyi megtört ember. A magántulajdon szentségét ép úgy nem ismerik, mint a kőborcigány. Tulajdonképpen nem tartják bűnnek a csavargást, a kisebb lopást vagy a koldulást. „Menni kell!“ ez a válasz a kérdésre. Sok olyan „mangárt“ láttam, aki alig állt a lábán az éhségtől. Szinte hihetetlenül lesóványodva mentek valami belső kényszertől űzve az országúton.

Névtelen szervezetük révén nagyon jól megkülönböztetik egymástól azokat az örsöket, akikről félni kell, vagy amelyek nem törődnek velük. Vannak örsök, melyeket óvatosan kikerülnek, de vannak helyek, ahol tömegesen húznak el. Priuszlapjukon nagyobb büncselekményeket ritkán látnak, de kis utánjárással kiderül, hogy némelyik igen sok esetben volt már büntetve csavargásért.

Összefoglalva az elmondottakat, a „mangárok“-at a következőkben jellemezhetjük:

Egyszerűbb néposztályból származó, vagy oda lebukott emberek, akik a csavargást életeélnak tekintik. Hosszabb munkát nem vállalnak. Kisebb büncselekményekből és alkalmi munkákból élnek. Ők azok, akiket a Btk. közveszélyes munkakerülőnek nevez.

Alkalmi társulások, vadházaspárok állandó változása és pontos hírszolgálat adja nekik azt az önbizalmat a csendőrséggel szemben, mellyel itt-ott fenntartják magukat. A csendőrségtől egyébként igen félnek. Nem tudok esetről, hogy csendőrről szemben ellenszegültek volna. Igen sok közöttük a megrögzött alkoholista.

Jelszavuk: „Minden munka fárasztó és minden munkaadó rabszolgatartó és kizsákmányoló!“

Veszélyességük nagy tömegükben van. Szerencse, hogy ez a tömeg teljesen szervezetlen. Jelen pillanatban egyelőre még semmiféle politikai párt nem érdekli őket. Választójoggal nem is rendelkeznek, mert állandó lakásuk nincsen. Egymással szemben is bizalmatlanok és egymást néha meg-

lepő gyorsan és önként kiszolgáltatták. Egy általunk lefogott kommunista szervező bevallása szerint a mangárok semmiféle eszme befogadására nem alkalmasak. Túlságosan egyszerű lelkek és túlságosan könnyelműek és életszeretők, semhogy ilyen agymunkát igénylő és esetleg nagyobb bonyodalmakat előidéző mozgalmakba belekapcsolódhassanak. Egyéniek és önzők. Mindennél többre becsülik a szabadságot és a munkátlanságot. A szabad mozgási lehetőség, a korlátok nélküli csavargás olyan szent előttük, hogy semmiféle kockázatot nem fogadnak el, mely miatt ezeket elveszthetnék.

Az általam már említett nagyintelligenciájú és hat élő nyelven beszélő kommunista egy évig húzódtott meg az ágostonpusztai mangárok között és csak a véletlen buktatta le. Megkísérelte szervezésüket, meghallgatták, de senki nem törődött vele. A mangár társaslény, de egyéniség. A társadalom előtte csak arra való, hogy a könnyű életéhez szükséges kevéske anyagi alapot megadja. Ezért kis tolvaj és kéregető.

Megjelenési ideje az első tavaszi naptól a legutolsó őszi napig. A közbeeső időt a nagyvárosok tömegszállításain, állomásainak környékén, vagy alkalmi munkát vállalva, valamelyik alföldi tanyán töltik el. Sokan az országhatárt is túllépik.

A kerékpártovaj. (Balatonj mangár.)

Ez a második számú jellemző „rosszindulatú” csavargó a szárny területén, a balatonmenti fürdőhelyeken jelenik meg. Vonulási útja a balatoni körút és a veszprémi bekötőtű. Ő már ritkán jár gyalog. Gépkocsikra kéri fel magát, mint világjáró „diák”, vagy vándorló iparoslegény. Úgyesen kiszemeli magának az őrizetlenül hagyott kerékpárt és már karikázik is rajta új céljai felé. Sokszor jegy nélkül utazik a vonaton, úgy, ahogy a pesti ember a tantusszal. Egy-egy állomást továbbmegy, (amíg a kalauz messze van), egy-egy állomást pedig utazik. Ő a mi legveszélyesebb csavargónk. Szokásos büntettes, aki nagyszerű emberismerettel és főleg vakmerőséggel dolgozik. Nemi pénze mindig van és igazolványt is mutat. Soknak a „felesége” nyaral valahol a Balaton körül, míg a siófokiak be nem hozzák az enyingi főszolgabíróhoz. Ezek a „feleségek” pincérlányok, szobaasszonyok az üdülőhelyeken, de sokan „frankák”, akik ismerős nénikéknél húzódnak meg.

A balatoni „mangár” ritkán jár társaságban. Legtöbbször egyedül dolgozik. Sokszor iskolázott, mindig jómegjelenésű ember.

Elfogtunk egy polgári iskolai tanárképző intézeti negyedéves hallgatót, aki 2 éven belül a kerékpárlopások sorozatát követte el. Igen rendes családból származott, működési alapját éppen szüleinek közeli városban levő otthona adta. Egy vendéglőből kerékpárt lopott és az örs gyors intézkedéssel egy 40 km-re levő balatoni fürdőhelyen fogta el harmadnap. Néhány kerékpárlopást azonnal bevallott, de mikor a szomszéd örsök is érdeklődni kezdtek utána, gyorsan kiderült róla egyéb „munka” is. Balatonmentén szállást kért egy tanártól, akihez mint „kolléga” furakodott be. A szívességet azzal hálálta meg, hogy hajnalban

az ablakon át elemelte az éjjeliszekrényen levő aranyórát. Egy másik helyen pedig egy balatoni emlékeket árusító bódét „rámolt” ki és a zsákmányt fillérékért vesztegette el alkalmi árusok között. Jellemző volt reá, hogy éjjel szökött meg a kerékpárral, azt Székesfehérváron eladta, a szerzett pénzen azonnal átöltözött és délután már Siófokon volt. Menetközben egyrészt vonaton, másrészt teherautón utazott, ahová felkértezőtt. Vonaton jegye nem volt. Ez az ember iskolapéldája a mi „balatoni csavargónk”-nak. Ebből a fajtából sok garázdalkodik a Balaton mentén. A múlt években Balatonalmádiban volt egy ilyen, aki tisztí egyenruhában szédítette az ottani nyaraló hölgyeket. Hadnagyi rendfokozata mellett arany vitézségi érmet viselt. Ez buktatta le. A hadseregben mindössze tizedesi rendfokozatig jutott, mégis nagy pénzekkel csapta be az egyébként oly óvatos főpincéereket.

Az egyik balatonmenti község pékjénél jelentkezett a nyáron egy péksegéd. Írásai, munkakönyve rendben voltak. Az örs azonban ennek dacára prioráltatta. A priuszlap igen sötét volt, még körözés is volt ellene. Ment azonnal járőr érte, de már későn. A segéd úr már messze járt. Ami a legjobb, a gazda maga dobta ki, mert állandóan részeg volt. Fölösleges mondanom, hogy a mangár néhány „emléktárgyat” is magával vitt. Persze, azért később kézrekerült. Kikérdezése alkalmával bevallotta, hogy tudta, ha járőr jön érte igazoltatás céljából, pusztulnia kell. Ezért mindig örsállomástól távol keresett magának helyet. Ha csendőrök igazoltatták, másnap már berugott és kidobta magát. Így a könyvébe mindig írtak valamit és nem kellett félnie a dologháztól. Bevallotta azt is, hogy a csendőrök az igazoltatástól számított 5–6 napon belül mindig újra keresték. Ezért igyekezett előlük mihamarabb. Jó ürügye volt a részegeskedés.

A „balatoni mangár” ismertetőjelei: Jó megjelenésű, rendes ruházatú, sokszor tanult ember, akit legtöbbször azért nem szólít meg a csendőr, mert nem „gyanús kinézésű”. Legtöbbször akkor állítják meg, amikor kerékpáron találják. Ha igazolványt követelnek tőle, fölényes lesz, rendes lakcímet mond be, ahol igazolhatják, sőt igazolják is. Összeköttetésekkel dicsekszik. Így próbálja a csendőrt félrevezetni. Ha zsákutcába kerül, ártatlan kérdésekkel maga fordul a csendőrhöz: „Nem tudja kérem, X. méltóságos úr hol lakik? Hozzá kell mennem, az unokaöccse vagyok.” A legrosszabb az, hogy sok helyen ismerik és igazolják is. Csak ha odébbáll, akkor szidják. Mert valamit mindig visz magával „emlékbe”.

Sok köztük a zsaroló, a kerítő, a selyemfű.

Sok mérget okoz a csendőrnek a kerékpárlopásokkal. Ő emeli el a nyitott ablakon, ajtón át az értékes dolgokat, néha pedig a tyúkólak kiürítésétől sem tartózkodik. Csupa olyan bűncselekmény szárad a lelkén, melynek még helyszíne sem marad. Mindig olyan társaságban vegyül, ahol a csendőr nem veszi észre. Mindig van valami jó igazolványa, mellyel takarja magát. Mindig van valakije, aki igazolni tudja.

A balatoni csavargók nagyrésze közel áll a „szélhámos” fogalmához. De egyben nagyon különbözik tőle. Azért lop, hogy csavaroghasson.

A székesfehérvári országgyűlés napján *Kormányzó Úr Ő Főméltósága* megkoszorúzza az Árpád-házi királyok maradványait magabazáró együttes sírboltot.

Mert ez a célja: szabadon, gátlások nélkül menni össze-vissza. A társadalmat megveti, de kihasználja. Utálja a társadalmi törvényeket, de ha baj van, úgy tűnik el mögöttük, mint a esatár a lövészgödörben.

Leleplezésük csak tettenéréssel lehetséges.

Az üzemi „mangár“, vagy a „bányász“.

Ezek a legaljasabb csavargók. Legszívesebben azon a területen jelennek meg, melyet a légi ellenőrző szolgálatról szóló utasítás 4. számú mellékletén piros vonalakkal becsíkozva találunk. Erről keveset mondhatok, mert a csendőrség csak elcsipi, átadja és többet nem foglalkozik vele.

Az igazi mangárokkal sodródik be a határig, ott lecsapódik és akár mint gyárimunkás, akár mint bányamunkás dolgozik. De nem sokáig. Néha azonban — sajnos — sikeresen dolgoznak büntetlenül. Fajtájukat kiméretlenül irtjuk és ha igaz, lassan ki is vesztek.

Ezek olyanok, mint az állatvilágban a kaméleon, vagy a mimikrik. Sohasem tudjuk pontosan: fehérek-e, pirosak-e, állatok vagy bogarak? Mangárok-e vagy balatoni csavargók, vagy tényleg becsületes emberek. Egyikük pénzes betörésnél, a másik a priuszlapnál bukik le. Szerencsére sok segítőtársa van ellenük a csendőrnek...

Nagyjában és vázlatosan ez a három fajtája ismeretes az enyingi szárny területén a „rosszindulatú“ csavargónak. Most fennáll még a kérdés, mi tette szükségessé a fenti megállapításokat.

Harc a csavargók ellen.

A folyó évben megindult nagy országépítő munka új lendülete új feladatokat rótt a magyar királyi csendőrségre. Minden eredményes munka csak akkor képzelhető el, ha tökéletes a közcsend. Semmiféle bűnös akadály nem állhat Hazánk talpraállása elé. Rendnek kell lenni a mezőgazdaságban, rendnek kell lenni az országúton. Béke és rend legyen a Balaton körül, mely évről-évre egyre nagyobb büszkeségünk. De senki ne nézzon bele abba a kártyába sem, melyet nem neki osztottak le.

Az enyingi szárny területe — mint azt tanulmányom elején már részleteztem — igen alkalmasnak mutatkozott arra, hogy a csavargók ellen indítandó harc egyik kísérletét megvívhasssuk. Utasításunk rendelkezései és az eddigi tapasztalatok egybevetésével olyan haditerv vált időszerűvé, mely a már meglévő eszközök segítségével, de azok élesebb és mélyebb kihasználásával lehetővé teszi a szárny 11 örsének együttműködését.

A haditerv adott célja a csavargókérdés legalább részleges megoldása, a csavargó-áramlás csökkentése volt. Megtervezésének alap gondolatai a következők voltak:

1. A „tilos terület“ en priorálatlan ember nem maradhat. Csavargó oda lábát be nem teheti.
2. A balatonmenti fürdőhelyeken még állástkereső csavargó sem jelenhet meg. Ismeretlen embert az örs körletében nem tűrhet meg.
3. A csavargó-áramlást a lepsényi útelágazásor

délre vezetjük le, mert a mangár-üzemekben bármikor megtalálhatjuk őket.

4. Minden ismeretlen embert igazoltatni kell. Az igazoltatást mindig priorálás kövesse.

5. A szárny őrsői között feszes érintkezés építendő ki.

Az elgondolás alapján az őrsöknek kiadott parancs kivonatosa a következőket tartalmazta:

a) A Csendőrségi Szolgálati Utasítás 459. pontjának újonnan felvett kiegészítése szerint a járőr minden nyomozás eredményéről feljegyzést készít és ezt a feljelentés fogalmazványához csatolja. Nyilvánvaló, hogy, ha a nyomozás (vele egyenértékű szolgálati ténykedés) nem is végződik feljelentéssel, ezeket a jegyzeteket meg kell őrizni. A járőr tehát minden szolgálati ténykedést, mely még folytatólagos munkát is igényelhet, pl. az igazoltatást is, jegyzetben kell rögzítenie, különben feledésbe merül. Ezt a jegyzetkészítést különben az igazoltatás szabályai is előírják.

b) Az igazoltatás alkalmával megszerkesztendő „Jegyzet“ a következő adatokat tartalmazza:

Az igazoltatott egyén neve, esetleges igazolványának megnevezése. Az igazolványt ki, hol, mikor állította ki. Az igazoltatott egyén személyi adatai. Az igazoltatás hol, mikor, mily alkalommal történt. Az igazoltatott egyén mikor, honnét jött, hol éjjelezett és mi a menetcélja. Az igazoltatás eredménye. (Mit tett a járőr ebben az ügyben?) A szolgálati lap száma. A járőrvezető aláírása.

Ezek a jegyzetek a priuszlapokkal együtt a szolgálati lap mellett gyűjtendők.

c) A jegyzetet a járőrvezető bevonulása alkalmával átadja az őrsparancsnoknak és egyben jelenti a helyszínen végrehajtott igazoltatás eredményét. A járőrvezető eljárása egyébként:

Ha az igazoltatott egyén igazolványa kétségtelen, továbbengedjük. Ha bármiféle gyanú merül fel ellene, menetcélját meghatározza azzal, hogy ott várja meg a további rendelkezéseket. Ha gyanús, vagy a Nyomozó Kulesban szerepel, az őrsre elővezeti.

Tilos területről, ha menetiránya azon vezet keresztül, a csavargót kifelé vissza kell utasítani.

d) Az őrsparancsnok az igazolás céljából hozzá elővezetett egyént minden körülmények között prioráltatja.

De prioráltatja azt is, akit a járőr tovább engedett. A priorálás eredményét pedig röviden közli — ha erre szükség van — azokkal az őrsökkel, melyek területén a csavargó áthalad. Sokszor ugyanis olyan körözések is kiderülnek a priuszlapból, melyek a kiadott anyagban nincsenek benne. Sok közveszélyes munkakerülő stb. került így kézre.

Sűrűn előfordul ennek alapján, hogy „homálybamerült“ csavargók kerültek felszínre.

e) A jegyzeteket és a hozzájuk fűzött priuszlapokat az őrsparancsnok csatolja a szolgálati laphoz és azzal együtt átvizsgálás céljából, minden hónap végén felterjeszti a szárnyparancsnoksághoz. Ez a

felterjesztés a havifüzetrel egyidejűleg történik. A szakaszparancsnok alárendelt őrsői által felterjesztett jegyzeteket összehasonlítja és megállapítja, kik azok a csavargók, akik területén sűrűbben megfordulnak.

A jegyzeteket az őrs visszakapja és kartotékszerűen kezeli. A d) pont alatt leírt eljáráshoz most már ezek átvizsgálása is bekapcsolódik és az eredményt meggyorsítja.

Jelszó: Mindenkit igazoltatni kell az országúton. Jó ürügy a közlekedésrendészet ellenőrzése.

A kísérlet első ütemét a fent elmondottak képezték. Három hónap alatt az enyingi szárny 11 őrsének kemény munkája a következőket eredményezte: Április hóban még 374 egyént igazoltattak és ebből 3-at fogtak el.

Május hóban már 531 egyén lett igazoltatva és ebből 13 elfogva.

Június hóban igazoltatva: 669 egyén, elfogva 46 egyén.

Július hóban igazoltatva: 521 egyén, elfogva 38 egyén.

Az elfogottak 35%-a Nyomozó Kules alapján, a többi közveszélyes munkakerülő.

A „terelés“ sikerét bizonyítja, hogy a tilos területeken az összes elfogottak 7%-át, a többin, illetve a „csapda“ szerepét betöltő enyingi szakasz területén 93%-át tették ki a kézrekerült csavargók.

Ha a három hónap, mint csavargó-főidény mérlegét nézzük, látjuk, hogy július hóban a csavargók száma természetszerűleg csökkenik, mert a mezőgazdasági munkák és a nagy melegség lekötik őket. Ilyenkor az áramlás inkább az Alföld felé történik.

Augusztusban és szeptemberben az áramlás ismét fekeződni fog. Ősszel aztán, akár a legyek, a csavargók megszállják a lakott helyeket. A nagyvárosok, főleg Budapest tömegszállásai hívják majd őket.

Haditervünk következő üteme a következő lesz:

1. Minden őrs felfektet egy betűsoros füzetet, melybe minden igazoltatott csavargó összes személyi adataival és priuszával bekerül. Megjegyzi egyben, hogy a jegyzet melyik szolgálati lapnál van.

2. Ugyanígyen jegyzéket vezet a szakaszparancsnok, aki megjelöli a sokszor látott „vendégek“-et. Megállapítja a mangárok áramlási irányait, a nevezetesebb csavargók felbukkanási helyeit és időpontjait. Így alkalma lesz a nyomozásokat tényleg irányítani. A jegyzék adatait a szakaszparancsnok a havifüzetek átvizsgálása alkalmával gyűjti.

Itt meg kell jegyezni, hogy haditervünknek nagyon kedvez az úgynevezett szálláscédula és az elbocsátási jegy. A csavargóknak stb. országos szokás szerint csak akkor adnak szállást a községek, ha előzőleg a csendőrsön jelentkeznek és az a meghálást megengedi.

Az üzemeknél pedig csak akkor engedik el a munkást, ha előzőleg az őrs „elbocsátia“ őket. Gyakorlatban tehát a priorálás és nyilvántartás már elő van segítve.

A szigorú nyilvántartás és ellenőrzés máris meghozta a gyümölcsét a kiderítetlen esetek gyors apadásában is.

A harc országos kiterjesztése.

Úgy érzem, hogy az eddig elmondottakról minden csendőr azt fogja mondani: „Ebben nincsen

Ki tudja?

Mi a lavina?

Perényi Zsigmond báró és Teleki Tibor gróf koronaőrök kiemelik a Szentkoronát őrzési helyéről, hogy a királyi palota márványtermében közszemlére tegyék.

semmi új!'' Öszintén bevallva, ez dicséret lesz számunkra. Nem is volt itt semmi új cél, hiszen szigorúan ragaszkodtunk az Utasítások és rendeletek által megjelölt és megengedett eszközökhöz.

Az bizonyos, hogy minden örs és minden szárny könnyen megteheti ezt, amit mi megtettünk. Bevalljuk, mi ezt szeretnők legjobban. Miért?

Érezzük már, hogy az enyingi szárny területét a „mangárok“ máris kerülik. De ezzel a cél nincs elérve. Hiszen így más szárny területére mennek és így a munkánk nagyon egyoldalú. Minden más szárny örseinek ezt az eljárást kell követnie és akkor a Nyomozókulcs nagyon megsoványodik.

A mi elfogottaink valamennyien a priorálás alkalmával, a Nyomozó Kulcs segítségével kerültek kézre. Mégpedig 3 hónap alatt 97 egyén! Az eljárás pedig mindenütt szigorúan az, amit a Csendőrségi Szolgálati és a Nyomozó Utasítás előír!

Szépen elgondolva, ha a terv országosan, de minden külön rendelet nélkül végrehajtható, a csavargók száma a természetes számra le fog csökkenni. Ezzel a közbiztonságra állandóan veszélyes mocsárvilág lecsapolódik és a megmaradt üledék már nem okozhat különösebb fejtörést. Eltűnnek a mocsárvilág ragadozói és bujkálói. Nem lesz többé takarója az országveszélyeztető üzelmeknek.

Hangsúlyozom, hogy a „haditerv“ gyakorlati alapokon, szigorúan utasításunk szerint készült. Min-

den izében könnyen végrehajtható, mert — annyira egyszerű. Nem kell egyéb hozzá: minden csendőr úgy szolgálatban, mint szolgálton kívül tartsa mindig nyitva a szemét és a fülét. Ne ballagjon a járőr izzadva és porosan az országúton a legközelebbi pihenőhely felé, hanem tele életkedvvel és eredményre való törekvéssel haladjon útján. Az, hogy a járőr mindig üde és jókedvű maradjon, már az örsparancsnok dolga. Az ő ügyességétől és határozottságától függ a szolgálat helyes vezetése és irányítása. Ez már kizárólag az ő dolga.

Ha most az ország valamennyi csendőrörse egy akarattal, saját elhatározásából összefog, úgy érzem, nagyon szépeket írunk még a Csendőrségi Lapok hasábjain erről a kérdésről.

Hiszen olyan jó érzés az, amikor a tündéri Balatonnak a partján állva, látom a fürdőzők és nyaralók gondtalan jókedvét. Hallgatom a csodálatos éjszakában szerteszálló muzsikát és a holdfényben ott látom a mozdulatlanul álló fehérkesztyűs járőrt. Itt béke és csend van. Hogy így legyen, erre mi, csendőrök vigyázunk.

Ki tudta?

A bicsérdizmus oly táplálkozási mód, amelynél a legfontosabb táplálékok a nyers növényi éledelek, fűzélékek, gyümölcsök.

Csendőrerények.

Írta: CSEPI BÉLA százados.

(Befejező közlemény.)

A csendőr is ember, a csendőr is húsból és vérből való teremtés, benne is megvolt az emberi gyarlóság minden csirája születésekor. Évek során ezek a csirák növekedtek és akár szem előtt, akár elrejtetten, de megmutatkoztak viselkedésében, magatartásában, cselekvésében. Szerencse dolga volt azután az, hogy szülei, tanítói, nevelői észrevették-e ezeket és volt gondjuk és lelkiismeretük lenyesegetni vagy az erkölcsösség nemes vesszőjével beoltani. Ha igen, akkor az ifjú igen nagy segítséget nyert és egészséges szellemben nőtt fel, de ha nem voltak egyenlőtlen, akkor felnőtt az ember veleszületett gyarlóságának minden giz-gazával gyomlalatlanul. A jó és rossz tulajdonságok összekeveredve fejlődtek ki benne és egyéniségének képe olyan volt, mint a kapálatlan kert, amelyben van ugyan nemes növény is, de uralkodik a dudva, a gaz. Az ilyen ember végtelenül szájalomraméltó, de csak akkor, ha nem veszi észre önmagában ezeket a burjánzó lelki dudvákat és önmaga ki nem irtja azokat. A magát embernek nevező lény azzal mutatja ki emberiségét, hogy cselekedeteit meg tudja bírálni a jó és rossz szempontjából, azután legközelebbi cselekedetét már a megbírált előző cselekedete szerint válogatja meg és végzi el.

Így nőnek fel az emberek és így végzik munkájukat, ezzel a hajtóerővel dolgoznak hivatásuk körében. A csendőr is így növekedett fel és éppen úgy szereplője volt annak a kertnek, melyet vagy kapáltak, gyomláltak, vagy otthagyták és felnövekedett a gyommal, dudvával. A csendőri életpálya nem tűri meg a lélek dudváját, gazát. Tanítással, neveléssel sokat is kiirtottak belőle az egy-két évi kipróbálás alatt, de menthetetlen az, hogy elrejtetten benne ne maradjon egyik-másikban az olyan gyarló tulajdonság és természet, amely azután a csendőri munka elvégzése közben megmutatkozik. A legtöbb ilyen csendőr érzi is, tudja is, hogy melyek ezek a rossz tulajdonságok sajátmagában, de igyekszik azokat fékentartani. És ez nem is nehéz mindaddig, amíg valamely nagyfontosságú esemény fel nem szabadítja őket. Így azután, amikor jó alkalom kínálkozik a haragoson nagyot ütni, — amikor több haszon kínálkozik, mint a vezénylési pótdíj, — amikor a hitelező vagy a szerető sarokbaszorítja a csendőrt — vagy, amikor áldozattal járna a kötelességteljesítés, akkor az önzés, haszonlesés, a pártoskodás elszabadul a fékjétől és a csendőr önző, haszonleső, pártoskodó módon végzi hivatása szerint való kötelességét. Így kerül azután összeütközésbe az erkölccsel, szabállyal vagy éppen a büntető-törvénykönyvvel.

Ezek közül az erkölcsi hibák közül ezúttal vegyük bonckés alá a pártoskodást.

Maga a szó azt jelenti, hogy a csendőr két ember ügyes-bajos dolgában igazságtalanul az egyik fél segítségére siet, tehát pártjára áll. Hogy miért teszi ezt, annak mindig megvan a maga oka és amely az egyes esetek megvizsgálásánál derül ki. A csendőr miként pártoskodik? Szolgálati ténykedései közben hamis indokolással az egyik fél rovására és a másik fél előnyére cselekszik.

Az előbbi bekezdés tömör meghatározásait igyekezzünk a részletek feltárással világossá tenni. Mindenekelőtt szögezzük le, hogy az ilyen rossz utakon járó csendőr abban különbözik az előző fejezetben megismertetett tévelygő, elfogult csendőrtől, hogy amíg ez utóbbi nem akarja a helytelent, a rosszat, addig a pártoskodó csendőr meggondolás, megfontolás, tehát kiválogatás után tudja és akarva nyúl a tiltott eszközökhöz és módokhoz. Tudja tehát azt, hogy amit és ahogyan tenni szándékozik, az igaztalan dolog és mégis megteszi. Ilyen elhatározással áll a pártjára a két összeütközésben lévő ember egyikének, pedig jól tudja, hogy nem volna szabad megtennie. Erősebb lelkében a ki nem gyomlált emberi gyarlóság dudvája, mint az a sok tanítás, oktatás és nevelés, amely nem volt képes meggyökerezni benne.

Az ilyen cselekedeteknek sokféle indítóoka lehet. A Szut. 72. pontja — amikor azt magyarázza meg, hogy mit kell érteni pártatlanság alatt — rendre felsorolja ezeket az okokat. Rokoni kötelék, baráti viszony, személyes rokon- vagy ellenszenv, melléktekintet, magánérdek lehetnek azok az okok, amelyek arra bírják a csendőrt, hogy pártoskodjék. Néhány példa felsorolásával nézzük már most meg, hogy ezek az okok a kötelesség hű teljesítésétől miként tántoríthatják el a csendőrt.

Rokoni kötelék nehezen képzelhető el az örskörletben, mert a Szut. 86. pontja szerint ilyen örsre a csendőr nem osztható be. Mégis közvetett úton érintkezésben lehet rokonaival szolgálati vonatkozásban is. Pl. a szomszédos vagy messzebb fekvő örskörletben a rokon bűncselekményt követett el és ezért akár a Nyomozati Értesítő, akár nyomozati megkeresés útján körözik. Ha már most az örskörletben is megfordul ez a körözött rokon és a csendőr tudja is, hogy ott bujkál, vagy éppen találkozott is vele, de nem fogja el, elfogása végett nem kutatja fel a számbajöhető helyeket és így további bujkálását segíti elő, akkor a rokon kötelék tántorította el kötelességének hű teljesítésétől. A pártatlanság erénye pedig megköveteli, hogy a csendőr, amikor szolgálatát teljesíti, akkor ne ismerjen rokont és teendőit mindenkivel szemben egyformán végezze el. Az ilyen eljárás a Btk. 478. §-ába ütköző bűnpártolás súlyos bűnébe kergette a csendőrt. Vagy: a szomszédos örs átír a rokonszendőr örsére egy fontos tanu kikérdezése végett. A rokonszendőr a kikérdezés eredményét meghamisítva közli az idegen örsrel, mert az igaz kikérdezés terhelő lett volna a rokonra. Elkövette a Ktbtk. 133. vagy 134. §-ába ütköző bűncselekményt. Elkövehet azonban a rokon az örskörletben is bűncselekményt, ha látogatás, üdülés vagy éppen üzleti ügyben ott tartózkodik. Ha ilyen esetben a rokonszendőr a feljelentésben nem nyomoz, vagy éppen elhallgatja azt, — ha a nyomozást úgy irányítja, hogy a nyilvánvalóan bűnös rokon a felelősségrevonástól megszabaduljon —, akkor ismét szándékosan megszegte kötelességét. A pártatlanság nemes erényével rendelkező csendőr ilyen esetben, ha éppen őt bízták meg a nyomozás elvégzésével, jelenti előljárójának a rokon kötelék fennállását és kéri, hogy helyette más csendőrt bízzanak meg. Ha azonban ennek ellenére is neki kell a nyomozást elvégeznie, akkor sem lehet más kötelessége, mint azt az igazsághoz való

Kormányzó Úr Ó Főméltósága németországi fogadtatásáról: A birodalmi csapatok díszmenete Berlinben.

erős ragaszkodással, mint teljesen érdektelen egyénnel szemben lefolytatnia.

A baráti viszony már elképzelhető az örskörlet egyes lakosaival szemben is. Megjegyzem, hogy a hivatását mindenekelő helyező csendőr az ismeretiséget soha sem engedi baráti viszonyra fejlődni az örskörletben, mert jól tudhatja, hogy elkövetkezik az idő, adódhatik olyan alkalom, amikor ez a viszony szembeállítja őt a kötelességteljesítéssel és kísértésnek teszi ki. A baráti viszony az erkölcsileg kellően meg nem alapozott csendőrt éppen olyan tiltott cselekményekbe vagy mulasztásokba hajszolhatja, mint a rokon kötelék. De tudok olyan esetről is, amikor a jó barát felbiztatta a csendőrt, hogy egyik haragosát „intézze el”. A csendőr azután igazoltatás örve alatt barátja haragosát őrizetbe vette, az örsre kísérte és ott alaposan megverte. Még olyat is hallottam, hogy a jó barát unszolására a haragost egyenesen büncselekmény elkövetésébe ugratta be a csendőr. Az ilyen csendőr alacsony erkölcsi színvonalon álló, önkényeskedő csendőr, az ilyen nem az állam igazságszolgáltatásának közege, hanem bitorlója azoknak a jogoknak, amelyek az eskü letétele után a szolgálat felruházta.

Személyes rokonszenvvel viseltetünk olyan egyénnel szemben, akik tetszenek nekünk; akiknek szépsége, ereje, gazdagsága, szép és jó tulajdonságai vagy éppen hízelgésük, dícséretük, udvariaságuk vagy leereszkedésük igen jól eső érzést kelt bennünk és ennek révén megkülönböztetett bánás-

módban részesítjük őket a lakosság többi részével szemben. Ha ez a megkülönböztetés akkor is megnyilvánul, amikor ezekkel szemben szolgálati ténykedést kell elvégeznünk, akkor már beleestünk a pártosság bűnébe. Teszem azt: két szomszédaszony háborúságba keveredik egymással és az egyik feljelentést tesz a másik ellen. Ha már most a csendőr azért, mert az egyik csinosabb, elevenebb, kacérabb, mint a másik és hízelgő, sokat ígérő módon beszélget a csendőrrel, ennek a pártjára áll és a nyomozást úgy folytatja le, hogy a nyilvánvalóan bűnös szép asszony ellen terhelő bizonyítékokat nem vesz fel a feljelentésbe, akkor rokonszenv által tántorítottta el magát a kötelesség hű teljesítésétől. Pártatlanságát nem őrizte meg. Ilyen rokonszenv tántoríthatja meg a csendőrt akkor, amikor a fiattal szemben az öregnek, — a csendes szavú, szerény, hallgatag emberrel szemben a fennhangon, nagy szájjal csendőrt dicsérő bűnösnek, — a szegény emberrel szemben a gazdagnak, — a cseléddel szemben a munkaadónak, — a polgári egyénnel szemben a katonának, — a magyarral szemben a németnek vagy zsidónak fogja pártját igaztalanul.

A személyes ellenszenv az előbb tárgyalt rokonszenvnek az ellenkezője. Rendszerint valamilyen előzmény keserű utóíze ez, mely cselekedeteinkben rossz irányban befolyásol bennünket. Az ellenszenvet nevezhetjük bosszúnak, irigységnek, sértett önértetnek, kárvallásnak, önzésnek, aszerint, hogy személyileg milyen kellemetlenséget szenvedtünk

azzal az emberrel szemben, aki most egy bűncselekményben szereplő személy. Pl. valamely tárgyaláson a csendőr ellen vallott, — vagy több pénzért szerezte meg a csendőr elől azt az ingatlant, amelyet mindenáron meg akart venni az árverésen, — vagy azt a leányt vette feleségül, akinek a csendőr hevesen udvarolt, — vagy megnyerte a polgári pert a csendőr ellen — és még több hasonló előzmény. De fakadhat az ellenszenv valakivel szemben az emberben minden korábbi és fentebb megpéldázott előzmény nélkül is. Van úgy az ember, hogy ok és indok nélkül már az első találkozásnál ellenszenvet érez egyesekkel szemben. Ezt így szokták kifejezni: „Isten ne vegye bűnömül, — de nem bírom ezt az embert elviselni” — és anélkül, hogy okot szolgáltatott volna rá ez a szerencsétlen, ellenséges indulatok kelnek bennünk vele szemben.

Melléktekintet alatt azokat a körülményeket kell értenünk, amelyeket szolgálati ténykedésünkben irányadóknak tekintünk, pedig semmiféle összefüggésben sincsenek az éppen szőnyegen lévő bűnüggyel. Ilyen melléktekintet lehet az, hogy a panaszos többszörösen büntetett egyén, — vagy politikai pártállása nem egyezik meg a többségével, — vagy a panaszos a jegyző, pap, tanító, intéző ellen tesz feljelentést, — vagy kimondottan gazdag ember tesz feljelentést nagyon csekély anyagi kár miatt szegény ember ellen. Persze ezeken felül még nagyon sok körülmény lehet olyan, amelyik melléktekintetnek számít. Ha a csendőr szolgálati eljárás lefolytatásánál ezeket a melléktekinteteket számításba veszi, akkor a pártatlanság ellen vétett. Az efféle melléktekinteteket is csak úgy képes a csendőr elkerülni, ha minden szolgálati ténykedésének elvégzésénél egyedül a kötelességszabta tekintetekre néz, csak a szabályok, törvények betartásával jár el mindenkivel szemben. Ahol a törvény nem tesz kivételt egyes egyénekkal szemben, ott a csendőr önhatalmúlag nem teheti meg azt. A törvény minden emberre egyformán kötelező s így a törvény fenntartója, végrehajtója a csendőr, sem tehet különbségeket eljárásában a melléktekintetek szerint.

A csendőri névnek, a csendőri kötelességteljesítésnek egyik legnagyobb megesüfölnője a magánérdek. Az érdek szó valamely anyagi törekvést, haszon- vagy előnyszerzést, illetőleg megtartást jelent. Mint magánszemélynek magánérdekem az pl., hogy földjeim jobban teremjenek, — más ingatlanaim, vállalkozásaim jobban jövedelmezzenek, — hogy gyermekeim jobb elhelyezkedéshez jussanak, — hogy családom minél jobb anyagi viszonyok közé jusson — és még sok más. Mint csendőrnek magánérdekem lehet pl. az, hogy csendőri pályámon gyorsan haladjak, hogy képességeimet minél többször és minél jobban bizonyíthassam, — hogy elismerésre, dícséretre, kitüntetésre tegyek szert. És ez így jól is van, ez a helyes felfogás és ez a helyes törekvés! De amilyen szép, nemes és jó törekvés ez akkor, amidőn igaz úton igyekszem ezeket elérni, éppen olyan csúf bűn akkor, amikor a kötelességemet megszegve vagy nem teljesítve jutok hozzájuk. A csendőrnek csak egy vezérlő érdeke lehet: a szolgálat érdeke. Mihelyt más érdek vezeti őt a kötelességeinek elvégzésében, mindjárt bajok, hibák, sőt bűnök származnak. Az emberek egymásközötti összeütközéséből és az ennek folytán végzett hiva-

tálsruerü csendőri munkából senkinek másnak nem lehet haszna, csak a közbiztonságnak. A közbiztonságnak pedig az a haszna és előnye, ha a fenntartására hivatott csendőr azért dolgozik és fárad, hogy a körletében rend és csend legyen, hogy a készülő bűncselekményeket megakadályozza, az elkövetetteket pedig úgy nyomozza ki, hogy a kár megtérüljön, a sérelem megtoroltassék és a bűnös pedig tényleg meg is kapja a neki dukáló büntetését. Ha már most ezzel ellentétben a csendőr azért dolgozik és fárad, hogy ebből neki legyen előnye és haszna, akkor ez a csendőr eltévelyedett erkölcsi felfogású. Ha pedig ezt úgy csinálja, hogy a haszon és előny végett a szemben álló felek egyikének a pártjára áll, akkor pedig a pártosság csúf bűnébe esett. Nézzük csak meg példákon, hogy miként léte-sülhet ilyen magánérdekekből származó pártoskodás. A csendőr leányának egy gazdag ifjú udvarol. Ennek az apja közben bűncselekményt, mondjuk: zsarolást követett el. Ha a csendőr most a zsarolásban úgy nyomoz, hogy a végén is kideríti, hogy bűncselekmény nem történt, akkor magánérdekből kötelességének teljesítésétől eltántorította magát. Nem akar bajt csinálni a gazdag udvarló apjának, mert akkor vége a tervezett jó házasságnak. A következmény pedig a bűnvádi eljárás. Vagy: a csendőr (közgazdálkodás) földet bérel az egyik gazdától. Ez a gazda bűncselekményt követett el. A csendőr a nyomozást úgy végzi el, hogy a terhelő bizonyítékokat elhallgatja vagy eltünteti, mert ha ráderíti a bűnt, akkor a bérletet nem kapná meg és más bérbeadó föld pedig nincs. Ez a csendőr a pártatlanság ellen súlyosan vétett magánérdekből. Vagy: az egyik csendőrnek nagy tartozása van az egyik kereskedőnél. Ez a kereskedő bűnt követett el. A csendőr nem jelenti fel, mert a kereskedő tartozását követeli és így őt súlyos anyagi zavarba kergeti. Egy másik csendőr a rosszul tanuló gyermekének tanítóját vagy tanárát nem jelenti fel, mert a tanár megbuktatná a gyermeket. A magánérdek befolyása a kötelességteljesítésre azonban másként is elképzelhető. Az egyik csendőr azért, hogy minél több nyomozási tevékenységet mutathasson fel, mindenáron bűncselekménynek tünteti fel a polgári peres útra tartozó ügyet, a másik ebből a célból az egyszerű kihágási ügyeket bűntettnek vagy vétségnek erőlködi ki, vagy talán még kohol is bűncselekményeket. Egy másik az eredménytelen nyomozásról nem tesz jelentést, nehogy a kiderítetlen esetek számának megnövekedése rossz nyomozónak tüntesse fel őt.

A magánérdek ilyen rövid megvilágítása után szükségesnek tartom megjegyezni, hogy az e szempontok által vezérelt tevékenység és mulasztás nem téveszthető össze az ajándék vagy jutalom elfogadásával, amely mint megvesztegetés a Btk. 465. §-ába ütköző súlyos bűncselekményt meríti ki.

A pártatlanság nemes erényének megmagyarázásánál helyesebbnek tartottam ennek ellenkezőjét: az elfogultságot és a pártosságot megvilágítani, hogy így azután a rosszból ítélhessük meg a jót, az eltévelyedésből a helyeset. Amikor tehát az elfogultság és pártosság jelenségeit vetítettem a bajtársaim szeme elé, a céloom az volt, hogy rámutassak arra, hogy melyek azok a gyarlóságok, amelyek

a csendőrt, mint embert, a kötelességek hű teljesítésétől eltántoríthatják. Ezek után biztosan hiszem, hogy a pártatlanságot most már tudatosan gyakorolja minden bajtárs és így mentesülni fog minden kísértéstől. Biztosan hiszem, hogy szolgálata teljesítésében csak az igazsághoz való rendíthetetlen ragaszkodás vezeti. Ezzel az erénnyel élve a csendőrség erkölcsi értékét mindegyikünk erősíteni fogja, mert megismerte ezt az egyik nagyon erős téglát, amely a csendőrség nagy épületét szilárdan és biztosan megtartja minden megpróbáltatások közepette is.

Őszi portyázás.

*Kisasszony nap, Szentmihály nap! ... Bogár, madár
már elhallgat ...*

*Domboldalban mézzel megtelt szőlőszemre
hull a harmat.*

*Hajnalonkint könnyű ködök szállanak a szőlő fele
És bár nappal ragyog a nap: megsárgul
a fák levele.*

*Homokhalmon áll a kunyhó, trónolja
a dinnyék csöszé,
Dinnyék hada alázattal fekszik a földön előtte.*

*Csendőrrjárőr ökörnyalban, nesz nélkül jár
az ösvényen,
Lábuk alatt kék kökörcsin kéklilik ki
az avar szélen.*

*Akácsonon juhászlegény pikulázik birkanyájnak,
Mesgye mellett napraforgók álmélkodva
álldogálnak,*

*Tengeriből nagyfülü nyúl kikukicskál
hol ott, hol itt,
Majd kiül a tarlószelekre s megvakarja a füleit.*

*Alkonyatkor veres arccal homokdombba bújik
a nap,
Varjúfelleg szállást fog a jegenyén a kertek alatt.*

*Őszitücsök fütyöléstől visszhangzik a tarló, berek,
Míg nem jönnek lábujjhegyen csendreintő,
hűvös szelek.*

*Akkor csend lesz. Fent az égen ezer csillag ég,
szikrázik,
Lent hull a dér füre, fára s akét elér vacog, fázik...*

*Mi csak járunk, portyáztatunk ...
S most látjuk csak: ni-ni, ősz van! ...*

*Kisasszony nap, Szentmihály nap ... Bogár, madár
már elhallgat ...
Domboldalon mézzel megtelt szőlőszemre
hull a harmat ...*

Rovás Róvó.

Helytelen büntetőjogi kifejezések.

Irta: Dr. DEMKOVICS LEÓ ny. kir. ügyész.

Sokszor hallunk és olvasunk olyan büntetőjogi kifejezéseket, — kapcsolatban valamely konkrét bűnüggyel — amelyek első pillanatban úgy tűnnek fel, mintha semmi kifogást sem lehetne tenni ellenük. Ha azonban jogászi szemmel nézzük ezeket a kifejezéseket, arra a megállapításra jutunk, hogy nem fedik a Btk. meghatározásait. Már pedig a Btk. meghatározásaihoz ragaszkodni kell, mert különben fogalomzavar támadhat.

Az alábbi kifejezések beszéd közben, de ujságcikkekben is előfordulnak; ha az olvasó kritika nélkül veszi át az olvasottakat, a helytelen kifejezéseket hamarosan magáévá teszi. Az alábbi kifejezésekkel találkozunk olvasás közben legtöbbször:

1. Valakinek lakásába ismeretlen egyén behatolt s onnan ingókat lopott el. A rendőrség erélyes vizsgálatot indított.

A bűnvádi eljárás előkészítő része két részre oszlik, ú. n. nyomozásra és vizsgálatra. Előbb kezdődik a nyomozás és csak, ha szükséges, akkor következik a vizsgálat. A Bp. 105. §-a szerint a vizsgálatot rendszerint a vizsgálóbíró rendeli el. Az ügymenet későbbi szakában elrendelheti a vádtanács vagy az ítélőbíróság is. Tehát *mindig csak bíróság rendelheti el*, más hatóság (rendőrség) nem s csak a vizsgálóbíró folytathatja le. Ha tehát a hírlapi közleményben foglaltakat az előadottak figyelembevételével bíráljuk, arra a megállapításra jutunk, hogy a rendőrség nem vizsgálatot, hanem *nyomozást indított*.

2. A rendőrség a sértett lakásán teljesített nyomozás alapján megállapította, hogy a tettes a lopás elkövetésénél *álkulcsot* használt.

Ezt a kifejezést annyiszor hallottuk, hogy teljesen megszokottá vált, pedig jogászi szempontból nem állja meg a helyét. A lopásnak ezt az esetét a Btk. 336. §-ának 4. pontja tárgyalja; itt azonban csak *hamis vagy ellopott kulcs* szerepel, mint az elkövetés eszköze, de *álkulcsot* a törvény nem ismer. Ha tehát a kérdéses közleményt helyesen akarjuk megfogalmazni, így fog szólni: a tettes a lopás elkövetésénél *hamis kulcsot* használt.

3. A törvényszék a vádlottat azért, mert Szabó Jánost fejszecsapásokkal megölte és pénztárcáját elrabolta, *rablógyilkosság* miatt halálra ítélte.

Ez a kifejezés is nagyon használatos a köznyelvben s nagyjában ki is fejezi az elkövetett bűncselekményt. Mindazonáltal meg kell állapítanunk, hogy a Btk. ilyen bűncselekményt nem ismer. A gyilkosságot a Btk. 278. §-a, a rablást a 344. §. tárgyalja, de e két bűncselekmény egymástól független. Ha tehát valaki mindkét bűncselekményt elkövette, akkor őt helyesen *gyilkosság és rablás büntette* címen kell elítélni.

4. A tettes a sértettet éles késsel támadta meg; sértett kénytelen volt védekezésül revolvert rántani, mellyel a tettet halálosan megsebesítette. A törvényszék őt a vád alól *jogos önvédelem* címen mentette fel.

Ez a kifejezés sem fogadható el. Ez az eset a Btk. 79. §-ában szerepel, mint a cselekmény beszámíthatóságát kizáró okok egyike s a törvény *jogos védelem*-nek nevezi. A két fogalom közt nagy kü-

lönbség van. Ha a jogos önvédelem kifejezését fogadnók el helyesnek, akkor az ember csak a saját életének vagy vagyonának megmentésére használhatja fegyvert. Ha pedig a jogos védelem kifejezést nézzük, szembeötlik, hogy ezt nemcsak a megtámadott, hanem más is alkalmazhatja. A Btk. 79. §-a meg is mondja, hogy a jogos védelem az, amely akár a megtámadottnak, akár másnak a személye vagy vagyon ellen intézett, vagy azt fenyegető jogtalan és közvetlen megtámadásnak elhárítására szükséges. Tehát mást is védelemben részesíthetünk anélkül, hogy ezzel büncselekményt követnénk el. Ezek figyelembevételével a felmentés *jogos védelem* címen történik akkor is, ha az illető önmagát védi.

5. Olvashatjuk néha, hogy a bíróság valakit 7 évi fegyházra vagy 5 hónapi börtönre ítéli.

A nem jogász embernek ez fel sem tűnik, pedig a megállapítás helytelen. A Btk. a szabadságvesztés-büntetéseknel megállapítja azok leghosszabb és legrövidebb tartamát. Felfelé a tartam az összbüntetés bizonyos eseteiben felemelhető, de a legrövidebb tartam alá lemmeni nem szabad. Már pedig a Btk. 22. és 24. §-ai megállapítják, hogy a fegyház legrövidebb tartama 2 év, a börtöné pedig 6 hónap. A közlemény tehát vagy a szabadságvesztés-büntetés mértékét közölte helytelenül, vagy a büntetés nemét jelölte meg rosszul.

6. *Előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosság.*

Ilyen meghatározás is olvasható, ha nem is olyan gyakran, mint az előzően felsoroltak, de ez természetes, minthogy a gyilkosság ritkábban előforduló büncselekmény. A Btk. 278. §-a kimondja, hogy: „aki embert előre megfontolt szándékból megöl, a gyilkosság büntetettét követi el és halállal büntetendő“. Ez a cselekmény tehát az ember élete ellen intézett büncselekmények legsúlyosabbika, ami már a kiszabandó büntetés mértékében is megnyilvánul. Az, hogy a tettes a szándékát előre megfontolta, nehezen bizonyítható s a bizonyítás e tekintetben a vádat terheli. A gyakorlatban ugyanis azt tapasztaljuk, hogy a legmegnyugtatóbban megindult nyomozás folyamán egyszer csak a terhelt tagadni kezdi a szándék előre történt megfontoltságát; vagy, ha nem a nyomozás során, de a vizsgálat alatt, ha pedig még itt sem, a főtárgyaláson bizonyosan a tagadás álláspontjára helyezkedik. Magát a cselekményt beismeri, csak az előre megfontoltságot nem. Itt ugyanis működésbe lépnek a fogolytársak, vagy a jogi tudással rendelkező védő s megmagyarázzák neki, hogy mit jelent a beismerés. Ez a pont az, amely elválasztja a gyilkosság büntetettét a szándékos emberölés büntetettétől. Ezt a Btk. 279. §-a így határozza meg: „Aki embert szándékosan megöl, ha szándékát nem előre fontolta meg: a szándékos emberölés büntetettét követi el és tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyházzal büntetendő“. Az erre a büncselekményre kiszabott büntetés mértéke ad tehát érthető magyarázatot, hogy miért tagadja a vádlott azt, hogy a szándékát előre megfontolta. Amott a büntetés halál, itt pedig határozott ideig tartó fegyház. Amannál a bíróság a Btk. 92. §-ának alkalmazásával sem szabhat ki kevesebb büntetést 15 évi fegyháznál, míg emennél lemehet börtönre is. Különben a 279. §-nak a megszővegezése nem mondható sikerültnek, mert ez a meghatározás: „*ha szándékát nem*

előre fontolta meg“, a szórendre való tekintettel úgy hangzik, mintha a cselekmény elkövetését utólag is meg lehetne fontolni, ami pedig büntetőjogilag el nem fogadható, mert ami a cselekmény elkövetése után történik, az a vádlott terhére már nem eshetik.

Mindezek figyelembevételével megállapíthatjuk, hogy a hírlapi cikk a cselekményt nem helyesen határozta meg, mert azt röviden csak *gyilkosságnak* kellett volna neveznie, amely fogalom már magában rejti a szándék előre történt megfontolását.

7. Zsebtolvajlás.

A rendőri hírek közt naponta olvashatjuk, hogy a rendőrség ismert zsebtolvajt fogott el. Gyakran fordul elő, hogy valakinek zsebéből értéktárgyait ellopják. Ez egyrészt a sértett figyelmetlensége, másrészt a tettes kézügyessége miatt történhetik meg. A tettes lesi a kedvező alkalmat; nem kell sok előkészület tennie s az elkövetés pillanat műve. A Btk. 333. §-a szerint lopást követ el az, „aki idegen ingó dolgot másnak birtokából, vagy birlalatából, annak beleegyezése nélkül, azon célból vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa“. Hogy aztán a kérdéses ingót zsebből vagy nyílt helyről, esetleg máshonnan veszi el, az nem fontos. Csak a Btk. 336. §-a sorol fel néhány esetet, amikor a lopás elkövetésének helye a cselekményt büntetté minősíti.

Látjuk tehát, hogy a Btk. a zsebtolvajlást mint külön meghatározást nem ismeri, tehát a cselekmény helyes elnevezése: *lopás*.

Araválasztás.

Irta: vitéz POLTÁRY VILMOS alezredes.

Régen tudott dolog, hogy az ember sorsának formálásában döntő szerepe van az élettársnak. Úgy van, hogy az a férfit felemelheti és elsüllyesztheti. Nem kell részletezni, miért, hogyan és mikor. Foglalkozik ezzel a kérdéssel mindenki, önmaga. Látja, hallja, olvassa, stb. Nekem azért jutott eszembe, mert láttam a multkor valamit. A kertből.

... A hegyi út kanyarodójában két leány s két esendőr jött. Fialalok voltak, jókedvűek és — csak az volt a szembeszökő, hogy az egyik hölgy végkiárusításon vett olesó, rikító ruhában, de selyemharisnyában, amit „csekély hibával“ már fillérekért lehet kapni, büszkén, sőt nagyon büszkén lépegetett. Szinte mutogatta magát. Nemesak a esendőrnek... Könnyű volt észrevenni, különösen a másik szerény leány mellett, hogy a mozik és a barátok mennyi mindenre megtanították.

Elgondolkoztam. Ki tudja, mennyire fogja a másik esendőrt hálójába keríteni a „modern“ hölgy, aki üres, lélek nélküli külsőségekben igekezett nagyvárosivá lenni, de éppen azáltal elszakadt a komoly erkölcsi alaptól. És elképzeltem a két pár nősülési kérvényét, ami talán nemsokára ott fog feküdni az előljárók asztalán. Aztán a puhatolást és az elintézését. Az egyiket: elutasítják, a másikat: boldogan fogja várni, amikor rákerül a sor, hogy örök hűséget esküdhessenek egymásnak.

Az egyenruha mindig közel volt a női szívekhez. A nyugodt megélhetést biztosító fizetés pedig még nagyobb vonzó erő — főleg napjainkban. Ha

Fényképpályázatunkról: vitéz Thassy-Plávenszky szds. felv.

pedig az egyenruhásnak nincs kellő tapasztalata és rábizzá magát a sokszor csalóka érzelmekre, könnyen elveszti józan ítélőképességét. Nem veszi észre, hogy a kedveskedő mosoly nem neki, hanem férfias egyenruhájának szól, a biztató szavak pedig nem az ő eredményes „hódításának” következményei, hanem éppen az ő biztos, nyugodt életet jelentő, nyugdíjas állását akarják meghódítani. Ezzel pedig nem azt akarom mondani, hogy a csendőrt csak az egyenruhájáért és — szerény keretek közt — gondatlan életet biztosító helyzetéért kedvelik meg. Hiszen a felvétel rostálásainál gondoskodnak arról, hogy jömegjelenésű legények kerüljenek sorainkba. De kétségtelen, hogy ezek miatt még jobban ki van téve az érdekből férjhezmenni akarók ostromának.

Azt mondhatná valaki, hogy egy-két udvarias mondat, rövid séta vagy látogatás a leány családjánál még egyáltalán nem jelenti a nősülési szándékot is. Azt azonban előre senki nem tudhatja, hogy ki lesz a felesége. Kérdezzük csak meg nős bajtársainkat. Vajjon ők tisztában voltak-e leendő házastársukkal való első találkozás alkalmával, hogy azt a leányt feleségül fogják-e venni. Nem állíthatja senki, hogy nem esnek meg ilyen kivételes esetek is, de kivételekre általános szabályokat felépíteni — nem lenne okos dolog. Mi következik ebből?

A csendőr, ha a nősülés lehetősége vagy szándéka még nagyon is távol áll tőle, akkor is úgy válogassa meg nőismerőseit, hogy azok olyanok legyenek, akik egy leendő csendőrasszonnyal szem-

ben támasztott igényeknek mindenképpen megfelelnek. Nagyon sok könnynek, szenvedésnek és nősülési kérvény visszautasításának elejét lehetne venni, ha ezt mindenki megtartaná. Szabályzataink, ha nem is egyenesen ilyen célzattal, szintén megkívánják, hogy a csendőr jól válogassa meg társaságát. Ha ezt megteszi, nem érhetik kellemetlen csalódások.

Persze, nehéz, különösen rövid ismeretség után biztosan megállapítani, hogy kiben mi lakik. Erre nézve egy fiatal barátom mondása jut eszembe: „Mikor egy leánnyal megismerkedtem, rögtön azzal a szemmel igyekszem nézni, hogy milyen anyja lenne gyermekeimnek.”

Sok igazság van ebben a kijelentésben. A kedveskedő, mindig feltűnően vidám, kacér és nem nagyon tartózkodó leányokat bizony nehéz elképzelni, amint fáradságot nem kímélve, kényelmük-ről lemondva, odaadón végzik az apró gyermekek nevelésével járó ezer kellemetlen, gondterhes, nagy szeretetet igénylő tennivalókat. Talán jólesik a főutcán végigsétálni a falu szépével, de gondoljunk arra is, hogy szívesen költené-e gyermekkelengyére azt a pénzt, amit cifra ruházatra szánt és talán másképpen fogjuk látni igazi egyéniségét. Ezzel megint nem azt akarom mondani, hogy rendetlen, magukkal nem törődő kócos fehérnepek társaságát keressük! De vigyázzunk, mert a csillogó, pillanatnyi látszat már sok embert ejtett tévedésbe!

Mégegyszer hangsúlyozom: senki nem tudhatja, hogy az a leány, akinek tegnap talán csak futólag mutatták be, egy év múlva — és nem két hét alatt! — nem lesz-e a menyasszonya és nemso-kára a felesége.

A magyar kir. csendőrséghez tartozó legény-ségi állományú egyének nősülési szabályzata (A—57. Nősülési szabályzathoz 1. számú függelék) részletesen előírja, hogy a testület milyen követelményeket támaszt a csendőr arájával szemben. Ez a szabályzat nemcsak azért készült, hogy a testület erkölcsi érdekeit a legénység nősülésével kapcsolatban is megvédje, hanem egyben mintegy atyai gondoskodás is. Megkívánja (I. fejezet, 5. §. 18. pontja), hogy az ara:

- a) feddhetetlen erkölcsű,
- b) szerényigényű, istenfélő és házias,
- c) a nősülni szándékozó állásának megfelelő műveltségű legyen,
- d) tisztességes családból származzék.

Ha végig nézzük ezeket a pontokat, akkor észre vesszük, hogy mint már fentebb is említettem, ezek nem csupán a leendő csendőrfeleséggel szemben fennálló szigorú követelmények, hanem egyben olyanok is, melyek egy boldog, kiegyensúlyozott házasságnak az ara részéről nélkülözhetetlen kellékei. Ha tehát a csendőr a fenti előírásnak megfelelő hajadonokkal foglalkozik, nincs kitéve fájdalmas meglepetéseknek. Ezekre most nem akarok részletesebben kitérni, hiszen közismertek azok a házassági engedélykérések, amik éppen az ara fent megkívánt tulajdonságainak teljes, vagy csak részleges hiánya következtében szenvedtek hajótörést.

Bizony, nem valami nagy dicsőség egy visszautasított házassági kérvény. Mutatja azt, hogy a csendőr, akinek mindent tudni, látni és hallani kell,

ami a környezetében történik, nem volt képes arra, hogy tisztába jöjjön annak az egyéniségével, akit egy egész életre maga mellé akart venni. A házassági kérvény visszautasítása után az ara talán nem is okolja száz százalékig a csendőrt, azonban egy felelősségteljes férfiben fel kell ébrednie a lelkiismeret szavának. Hiszen majdnem tudva olyan ügybe kezdett bele, aminek teljes sikertelenségét — kellő megfontolás alapján — már előre látnia kellett volna annál is inkább, mert hosszú időre magának foglalta le a leányt s így esetleg elzárta a férjhezmenési lehetőségektől. Jöhetett volna talán más kérése, olyan, akinél az arában lévő esetleges hibák — ami miatt a csendőr részére a házasságot nem engedélyezhették — nem estek volna annyira döntő elbírálás alá. Sokszor érthető, hogy az ara az elutasító végzésbe nem tud és nem akar bele-nyugodni, hiszen nem egy esetben legszebb fiatal-korát áldozta fel a hosszú várakozás folyamán azért, mert a csendőr elmulasztotta vizsgálat tárgyává tenni, hogy vajjon megfelel-e a fenti követeléseknek.

A Nősülési szabályzat II. fejezet, 9. §. 34. pontja előírja, hogy a nősülési kérvény beadása után az ara előéletére vonatkozóan mindazon helyeken, ahol 16 éves korától hosszú ideig tartózkodott, puthatolni kell. Ezt az ara előbbi tartózkodási helyein szolgálatot teljesítő bajtársak útján minden nősülni akaró csendőr még a kérvény beadása előtt könnyen megteheti. Ezáltal is biztosíthatja magát esetleges váratlan meglepetések ellen.

Az arával szemben támasztott anyagi követelményekre most nem akarok kitérni, habár ez a kérdés is nagyfontosságú, de elsősorban az erkölcsi követelményekkel kell tisztában lennünk.

Nehéz kérdés, de nem megoldhatatlan. Elsietés, fellobbanás mindig bajt hozhat, nyugalom, megfontolás kevésbé. Mindenki vágya az, hogy a ferasztó szolgálat bevégezése után az otthon melege, szorgos szerető asszony és vidám gyerekek fogadják és ne cifrázkodásával és a szomszédok ügyeivel törődő, házatáját elhanyagoló, kirakatba való feleség, mert a naponta előbukkanó új feladatok, mindig újabb nehézségek előtt álló csendőr csak a meleg otthon új erőt adó légköréből elindulva tud hivatásának igazán megfelelni. A testületnek is érdeke, hogy kiegyensúlyozott családi életet élő boldog emberek, ne pedig házi perpatvarral küzdő, gondterhelt családapák végezzék a szolgálatot.

A béketárgyalások jellemző mozzanata, hogyan marakodtak a szerbek és a románok a Bánát gazdag koncán.

— *Ugy Belgrád, mint Bukarest szilárdan eltö-kélte, hogy megszerzi a gazdag Bánátot. A konfe-rencia ülésében a két ország megbízottai keményen összezsaptak. Az öreg Clemenceau végre is megúnta a szócsatát s azt indítványozta, hogy népszavazás döntse el a Bánát sorsát. Népszavazás! Ennek a szónak pusztá elhangzása elégséges volt ahhoz, hogy a szerbek és románok nyomban kibéküljenek. Hiszen feltétlenül bizonyos volt, hogy a Bánát lakossága Magyarországgal mellett szavaz.*

Fényképpályázatunkról: Szuronyt szegezz!

Lengyel L. fhdgy. felv.

A tettenért róka.

Írta: MOLNÁR LAJOS csendőr Pécs.

Igen sok esetben találkoztunk már aprójószáglopások nyomozása alkalmával rókával, menyéttel és görénnyel. Ezek a szegény állatok minden ilyen lopás alkalmával gyanúsítottként szerepeltek a nyomozó csendőrijárór előtt, ha az eset semmiképen sem akart kiderülni.

Beigazolom, hogy ez a „gyanúsítás“ nem mondható mindig alaptalannak. Természetes, hogy a csendőrnek sokkal könnyebb a szabadon futó és szabadságnak örvendő róka számlájára elkönyvelni a lopásokat, mint egy megrögzött tyúktolvajt elfogni. Ezzel nem akarom saját magunkat aláértékelni, de szegény rókát hagyjuk már ki egyszer a tyúklópásokból, bár nem állítom, hogy ökelme nem ludas olykor-olykor.

Furesán hangzik, de úgy van, hogy meg kell győződnünk az említett állatok ártatlanságáról

mindig, mert az a csendőr, aki ezt nem teszi, az rendszerint akkor bánja meg, amikor a szárnyparancsnokságtól visszajön a fogalmazvány — melyen a csendőr a rókát gyanúsította meg kegyetlenül a tyúklópással — és a szárnyparancsnok úr csak röviden anyit ír a fogalmazványra, hogy „Kiderítetlenként“ az elévülésig tartsa nyilván. Természetes a szárnyparancsnokságnál is nagyon jól tudják, hogy nem mindig a róka a tettes és azt is tudják, hogy a dolognak ez a könnyebbik oldala, mert a rókát bizony nem hinném, hogy már csendőr kikérdezte volna gyanúsítottként. A feljelentésekben inkább szerepelt már, de az igazságszolgáltatás kezére még nem került egy sem.

Nékem is volt már elég dolgom a rókával, mert biz a sok fáradozás után járőrvezetőimmal mi is gondoltunk igen sok esetben a rókára, menyétre, görényre.

1936. év őszén volt. Az erdők lombjaikat hullatva várták a tél szelét, a menyétek, görények,

nyestek bujkáltak a szép sárga falevelek között, a rókák pedig a nádasokban várták a színes házi szárnyasokat. Ezek pedig jókedvvel szaladgáltak az ősz által sanyargatott beteg rovarok után, pedig ha tudták volna szegények, hogy sok ellenség leselkedik rájuk! Nagy baj volt ez a gondatlan kapirgálás ránk, villányi őrsbelikre nézve, mert egyszer aztán tyúklopásokkal árasztottak el bennünket. Csak úgy szakadt a sok panasz. Elég volt belőle ki-keveredni.

Valahonnét, valami nagyon kitanult, vén ravasz kópé került a nádasok közé s amint a tigris, nyomában az indusok, nálunk a róka miatt úgy hullott az aprójóság. Gondoltuk, így. Csak a végén derült ki az igazság, bár előbb tényleg tettenértünk egy vörösbundás kópét. A sok panaszban nyomoztunk-nyomoztunk, de mind hiába, a tettes még mindig nincs meg. Egyszer beszéltek a faluban, hogy már látták is egy alkalommal a rókát, amikor 5 darabot nyakánál fogva a hátára vetett és azokat a rejtékhelyére vitte. Láta ezt maga a tulajdonos is, de arra mégsem mert gondolni, hogy a többi, ami eddig már elveszett, a róka hordta el. Hogyan kikapott az a róka a fehércselédektől, ettették azt mindennel, az „Istentüzétől kezdve“. Mindenki kereste a földalatti lakását a rókának, de nem lehetett megtalálni, mert egész különbejáratú lakása volt valahol, azt mondták, a kőbányában lakott. Ide hirtelen beugrott a baromfiakkal és ott a nagy sziklahasadékokon át a fiaihöz jutott, hol az ellopkodott baromfiakat a szűk családi körben fiaival elfogyasztotta. Adja Isten egészségükre. Nekik is élni kell, őket is Isten teremtetten. Gondoltuk, de közben csikorgott a fogunk.

Alhadnagy úr nyugdíjban... (Bálint törm., v. felv.)

Egyszer a róka nagyon bátor lett és már anynyira szemtelen volt, hogy egészen bátran járt be a községbe egy kis élelmiszer után. Nem sikerült minden alkalommal magas vállalkozása, mert amikor a gazdák meglátták a porta körül, bizony csak elhergették és így sokszor üres tarisznyával kellett haza mennie kedves családjához, ami nem lehetett kellemes neki. Ő is éhhozzon maradt s a fiait is vonyítottak az éhségtől.

Sajnálnivaló lett volna szegény, ha miatta nem jártuk volna már le a tömegtalpalás-részünk jó hányadát...

Pedig jártunk utána. Egyszer aztán az őrsparancsnokom engem vezényelt magával szolgálatba. Kerestük a tettest helyben és a külközségekben nyilvántartott rovott, rendőri felügyelet alatt álló, szokásos büntettes és gyanús egyének között. Sajnos, eredményre ez sem vezetett. Most már az volt a feltevésünk, hogy a tettes vagy tettesek csak a külközségekben lehetnek, mert helyben már megtudtuk volna a B. egyéneinktől. De, ha ott még egyszer a nyomozást levezetjük és eredménytelen lesz, akkor csak a sokat emlegetett róka lesz a bűnbak. Biztos a csirkéket még az éj folyamán hurcolta el és a kárt csak reggel fedezték fel a tulajdonosok. Az ajtók nem voltak bezárva, ahonnan a csirkék hiányoztak, mindegyik ajtón csak egy kis fadarabka volt a lakat.

A helyszínen és környékén olyan nyomot vagy elváltozást, amiből a tettes személyére vagy kilétére következtetni tudtunk volna, felfedezni nem sikerült. Itt volt a bökkenő! Hogy az ördögbe húzta ki a róka azt a kis fadarabot!?

A külközségekben folytatott nyomozások, sajnos, nem vezettek eredményre, már bevonulóban voltunk, amikor a sértettek házához kb. 50–60 m távolságra értünk, a tyúkok nagy lármájára figyeltünk fel. A vasút mellett munkások dolgoztak. Ők is nagyon figyelték a tyúkok lármáját. Egyszer egyik munkás kiáltja, hogy tiszthelyettes úr, a róka szedi össze a tyúkokat a nádasban! A nádas sértettek háza végében volt. Mi is szaladtunk a helyszínre, hogy szemtanúi legyünk a ravasz róka munkájának. Különben is nagyon érdekelt bennünket a tyúktolvaj. Amikor odaértünk, akkor hagyta abba a róka ravasz munkáját. Egy tyúkot teljesen összetört, de elvinni már nem tudta — tekintve, hogy mi is közeleedtünk.

Mondhatom, nagyon bátor — vagy éhes — volt a róka. Nem ijedt meg egy kicsit sem. Olyan kényelmesen andalgott el a helyszínről, mintha misem történt volna. Még az utat is kiválasztotta. Arra az útra tért rá, melyen mi az őrsparancsnokkal tartottunk hazafelé az őrsre. Ezen az úton kb. 70–80 métert sétált, — mintha csak neki készítették volna a szép járdát — egyszer csak keresztül ugrott a malomárkon és rendes különbejáratú lakásába ment, hol családjának valószínűen elpanaszolta, hogy most már nem igen tud élelmet szerezni, mert már fegyveres emberekkel találkozott, a csendőrökkel.

Az elpusztult baromfit elvittük egyik munkásemberrel a tulajdonos házához, — kb. 50–60 méterre — hol azt határozottan sajátjának ismerte fel. Kíváncsi volt, hogy vajjon hogy jutottunk a baromfihoz. Mi elmeséltük az esetet. Nem kellett más. Átkozta a rókát, szemtelennek mondta el, hogy ilyen

fényes nappal is elhordja féltve őrzött házi szárnyasait. Azt mondta a sértett az őrsparancsnoknak: Tudja, tiszthelyettes úr, szentül meg vagyok győződve arról, hogy az az átkozott róka hordta el az eddig elveszett összes baromfiakat, hogy az a nehézség üsse fejbe! Átkozott jószág, az ördög lakozik benne. Szegény kis szárnyasaim.

Hát most már nincs kibúvója a rókának, ő a tettes, mert első esetben a sértett érte tetten, második esetben pedig mi, így más nem is lehet a tettes, mint a róka, minden adat mellett bizonyít, hogy csak az a tettes. Ha nem derül ki, akkor csakis annak a számlájára írjuk. A gyanú nyomatékos a róka ellen. Ki fog derülni, akárhogy is.

Nagy volt az örömünk, hogy végre megfogtuk a tettest. Bevonultunk az őrsre, hol csak a szakaszparancsnok úr volt, egyedül. Jelentkeztünk. Az volt a legelső kérdése a szakaszparancsnok úrnak, na, mi van a tyúklopással? Kiderült? Az őrsparancsnokom örömeiben mosolygott — meg én is, hogy ezzel az eredménnyel csak meg lesz elégedve a szakaszparancsnok úr — és azt felelte: igen, kiderült. A rókát tettenértük, amikor a tyúkokat fojtogatta sértettek háza közelében. Sajnos, elfogni nem sikerült, de ravasz munkájának szemtanúi voltunk. A szakaszparancsnok úr mosolygott és azt mondotta, jó lesz vigyázni és nem ráfogni arra a rókára, mert ügyis kiderítetlen fog maradni. Az őrsparancsnokom jelentette, hogy ő most már meg fogja szerkesztetni a jelentését abban az értelemben, hogy a róka hordta el a baromfiakat, mert más bizonyítékunk nem is volt, amire alapítani lehetett volna, mint a tettenérés. Ez pedig, véleményem szerint is, elég bizonyíték volt.

Leszereltünk. Meg volt nyugodva, hogy most már vége van a tyúkügynek. Holnap csak a tisztázatokat kell írni. Milyen kellemes lesz azt írni, majd nem minden második sorban, hogy a róka a tettes. Ilyen rókás fogalmazvány tisztázása, bármilyen hosszú is volt, sohse volt unalmas, de ha visszajön a szárnyparancsnokságtól azzal a bizonyos „tartsa nyilván...” megjegyzéssel, akkor... az unalmas lesz!...

Az őrsparancsnokom nem kezdte meg a fogalmazvány szerkesztését, hanem azt mondta, mielőtt lefeküdt volna, hogy holnap újból megyünk szolgálatba. A bizalmi hálózatunk szépen ki volt építve, annak köszönheti, hogy másnap megjelent egyik B. egyén az őrsön és közölte az őrsparancsnokkal, hogy hallotta ugyan a ravasz koma tettességét, de ő azt is tudja, illetve X. és K.-éknál látta, hogy azok tyúkhúst esznek, pedig azoknak egyáltalán nincs tyúkjuk. Olyan szegények, hogy a községben a jobb módú polgárok adnak nekik kenyeret és nyáron egy kis gyümölcsöt, amiből fenn tudják tartani magukat. Elmentünk a B. egyén által megnevezett egyének lakására. Amikor odaértünk, még találtunk az ellopott tyúkokból megkopasztottan. Azok holszerzésére vonatkozóan kikérdeztük a B. egyén által megnevezetteket, de holszerzésüket igazolni elfogadhatóan nem tudták. Rövid tagadás után beismerték cselekményüket. Most már mi is megnyugodtunk, mert tényleg a valódi tettest sikerült kézrekeríteni és így megmentettük a rókát a sok meghurcoltatástól. Reméljük, nem fáj neki, hogy annyiszor gyanúsítottuk... Mi örömmel boesánatot kérünk tőle, mert, ami igaz, az igaz, rákentünk vagy negyven

Vasárnap délutáni szórakozás az őrsön.
(Hajnal János eső, — Bükkösd — felv.)

tyúkot... Azaz, csak kentünk volna, ha a szárnyparancsnok úr — nem lett volna... Na, de aztán X. és K.-ék kiradírozták a nyilvántartás jó részét...

Néhány eset „Járjon túl az eszén“ c. pályázatunk anyagából.

I.

1934 nyarán Tolna községben betöréses lopás gyanuja miatt őrizetbe vettem Balog Máriát. Az őrizetbevétel alkalmával kijelentette: ő szívбайos nő és rohamai vannak. Gondoltam, hadd rohamozzék, majd abba hagyja. Hallottam már a nyomozás alatt, hogy így szokott... Alig kísértük 200 métert, összeesik és ordít. Figyelmeztetem, hogy keljen fel, kijelentem az elfogását, de rá sem hallgat, csak a szemét forgatja és kezét ökölbe szorítja. Utasítom a járőr társat, hogy bilincselje meg. Engedte, nem ellenkezett, de ez sem használt. A községi rendőrt megkérem, hogy a mellettünk elhaladt székér gazdáját kérje meg, forduljon vissza és vigye el a nőt a község házához. A nőt a kocsis és a rendőr feltették a szekérre, még mindig ordított, már a báméskodók kezdtek odagyűlni. Elvittem a község házához, de folyton ordított. Ott orvossal megvizsgáltattam. Az orvos nem talált semmit. A községi rendőrrel egy a faluvég irányába menő szekeret leállítottam és Máriát arra fel tettem és kivittem a falu végére. Ott leemelték a szekérről. Ekkor már kezdte abbahagyni az ordítást, én kértem, hogy ordítson, de bizony elhallgatott. Így

értünk esendben a helyszínre, ahol a betörést beismerte. A bűnjelt előadta. Beismerte, hogy hasonló ordítózással szabadult meg egy járőrtől, kik nem tudtak semmit csinálni vele. Most ezt is tisztáztuk.

2.

1935. évben Bátaszék—Baja között egy borotválkozatlan egyént igazoltattam, de kérdésekre nem felelt, csak nézett. Személymotosztást tartottam nála és egy Kovács János Jánoshalma címre szóló levelezőlapot találtam. Némának véltem és mutogatással próbáltam megértetni magamat, azonban nem értett meg, bár a némákkal tudok értekezni, mivel nekem is van egy néma testvérem. Gyanusnak találtam a viselkedését és a község házához kísértem. Egész éjjel ott őriztük, hiába figyeltük, semmiféle neszre nem figyelt. *Minden régen hallott dolgot megkísértem*, hogy leleplezzem. Jelenlétében megbeszéltük, hogy elengedjük, nem változott az arcszíne sem. Csendesen szóltam, hogy elmehet, nem értette meg. Már azon voltunk, hogy elengedjük. Megbeszéltem járőrtársammal, hogy előtte elmondjuk, hogy haza megyünk reggelizni, azonban a község háza udvarán elrejtőzünk és figyeljük, hogy mit csinál. Úgy is történt. Elindultunk mindketten, a némát a rendőrszobába hagytuk egyedül. Az utcára érve, járőrtárs a kisbíró lakásán át visszament és a kapu közelében az orgonabokorba elrejtőzött. Én a gazdasági udvaron visszamentem a község háza udvarának hátuljára és figyeltem az emberünket. Pár perc múlva óvatosan lépkedett ki az udvarra és a kapu felé vette az útját. Rákiáltok, hogy állj, anélkül, hogy visszanezített volna, futásnak eredt a kapunak, azonban járőrtársam kiugrott és megakadályozta a kapun való kijutást. Visszakísértük a rendőrszobába. Megjött a szava és hallása. A nyomozókulcs alapján elfogtam és a bajai őrsnek a nyomozás lefolytatása végett átadtam. Több lopás és egy gyújtogatás terhelte.

Benedek Lajos thlts. (Kemece).

A balkányi őrsön teljesítettem közbiztonsági szolgálatot. 1932. évben történt. A községben sétálva értesültem, hogy egy 22 éves cigány kinézésű fiatalember jár a községben, aki süketnéma, az emberektől könyöradományt kér, de írásban.

Az értesülés után én az illetőt felkerestem, beszélni akartam vele, de nem beszélt, mutatta, hogy ő csak írásban tud beszélni. Így írásban közöltem vele, hogy kövessen az őrsre. Nem akarta megérteni, hogy miért, hisz ő egy süketnéma és semmi bűn nem terheli.

Az őrsön az illetőt szintén írásban kérdeztem ki. Előadta, hogy ő a süketnéma intézetben volt gyermekkorától, hol jól megtanult írni — ami igaz is volt —, ezért úgy előttem, mint őrsparancsnokom előtt előadása, hogy süketnéma, valóságnak tetszett. De mégis próbára tettem. A nevének megállapítása után kiderült, hogy kerékpár és egyéb lopásért körözve volt. Ezért még nagyobb odaadással kezdtem őt szóhoz juttatni. Egy sarokba állítottam és két darab ötpengőst hátulról észrevétlenül a füle mellett összekoccentottam. A csengésre meg se rezzent. Ezek után a járőrtáskát a nyakamba akasztottam úgy, hogy ő is látta, az udvarra mentem, ott mindkét bilincs láncot a kezembe vettem és visszamentem a szobába. A többi bajtársakkal beszélgettem. Hirtelen a láncokat a padlóra a sarka mellé vágtam. Erre az illető hirtelen megrezzenve, a földre nézett. Ezt vár-

tam. Újból kikérdezéséhez fogtam, de nem írásban, hanem szóval. Előbb tudomására adtam, hogy tudomásom van arról, hogy különböző helyeken kerékpárokat lopott és ha nem szólal meg, megbilincselve fogom kísérni mindazokra a helyekre, ahol lopást követett el. Körülbelül 10—15 perc gondolkodás után az illető megszólalt. Lopásokat mind beismerte.

Végül előadta, hogy a süketnémaság színleléssel nyolc hónapon keresztül csavargott az ország különböző községeiben. Ez idő alatt úgy a rendőr-, mint a csendőrszolgálat igazoltatták, de mert siketnémaságát színlelte, mindannyiszor tovább engedték.

Kolozsi Sándor törm. (Kemece).

1.

1931. évben Derecske községben, Tóth Sándor volt földesi lakos, csavargó által a földesi őrskörletben elkövetett betöréses lopás ügyben nyomoztam. Midőn Tóthot kikérdezés végett Derecske község házához kísértem és kikérdezését megkezdtem, a kikérdező szobában hirtelen rosszul lett és szónéklül összeesett. Miután láttam, hogy állapota nem javul, orvost hívtam. Az orvos megállapítása szerint Tóth súlyos beteg és kikérdezni egyáltalán nem lehet. Ezért kikérdezését egyelőre abbahagytam, de miután láttam, hogy Tóth a kikérdezés szünetelése óta sem javult, állapota nem változott, újból orvost hívtam hozzá. Ez alkalommal az orvos már Tóthot a község kocsián — vonatközlekedés hiányában — a berettyóújfalusi kórházba utalta be.

Miután a község kocsija gyanúsítottal a berettyóújfalui kórház udvarába ért, a kocsiról beszállították a kórház rendelő épületébe. Ekkor a kórházi orvos megvizsgálva megállapította, hogy nevezett a betegséget csak színleli. Erre Tóth megszólalt, hogy valójában nincsen semmi baja — nem beteg, — de mert félt az általa elkövetett bűncselekmény következményeitől, a járőr kikérdezése elől ily fortély felhasználásával akarta magát kivonni.

2.

1928. évben a bárándi őrsön teljesítettem szolgálatot. Augusztus hó 10-én egyedül voltam a laktanyában, amikor Kerékgyártó Lajos bárándi lakos az őrsön megjelenve előadta, hogy a község tulajdonát képező korezmahelyiség udvarán levő kuglipályán játszott két általa ismeretlen nevű — nem bárándi lakos — egyénnel. A játszás következtében ő 250 pengőt elveszített.

A játszás befejezése után a korezmáros és az ott jelen volt többi egyénnel együtt megállapították, hogy a két ismeretlen egyén a pályát úgy készítette el a játszás megkezdése előtt, hogy azon esakis ők tudtak nyereségre játszani. Mivel nevezettek őt fondorlatos játszásukkal megtévesztették, így kéri ellenük az eljárás megindítását.

Az ügy sürgősségére való tekintettel — mivel gyanúsítottak a helyszínről ismeretlen helyre távozhattak, — egyedül elmentem a helyszínre. A két ismeretlen egyén már távozóban volt. Megszólítottam őket és igazoltatás közben az egyik tessék szóval felelt. Majd kijelentette, hogy igen nagy szót hall, ezért hajoljak füléhez és úgy beszéljek vele. Úgyis történt, miközben feléje való hajlás és kérdés közben bal szememmel láttam, hogy kezéből valamit eldobott. Azonnal odanéztam és láttam, hogy a 250 pengőről

szóló pénzesutalvány vevényt dobta el magától, melyet már előzőleg postán felesége címére elküldött.

A kikérdezés folyamán beigazolást nyert, hogy gyanúsított nem volt nagyothalló egyén, ezt csak az én félrevezetésem végett színlelte azért, hogy így el tudja tagadni azt, hogy Kerékgyártó Lajostól a pénzt valóban elnyerte. A két egyén csalásért méltó büntetését megkapta.

3.

1929. évben a derecskei örsön teljesítettem szolgálatot. Nagy Istvánné sárándi lakos kárára történt libalopásban nyomoztam. Nyomozás közben a libák mind előkerültek, de az ismert tettest elfogni és kikérdezni — távolléte miatt — nem sikerült.

Egy napon bizalmi egyénemtől arról értesültem, hogy Vig János szökésben levő egyén, Mikó Imre derecskei lakos sógoránál tartózkodik, Elmentem bizalmi egyénekkal lakására, mely alkalommal a lakás ajtóban megjelent Mikó Imréné (gyanusított édes testvére) és kérte a járőrt, hogy a lakására be ne menjen, mert két idegbajos gyermeke van és ha azok a járőrt lakásán meglátják, megijednek és azután gyógykezelheteti. Mivel tudatában voltam annak, hogy Mikónénak gyermekei nincsenek, az asszony kérésének nem adtam hitelt. Bementem a lakásba és ott valójában nem is találtam gyermeket. Mindjárt megnéztem a lakást, amikor is az egyik ágy alatt, elrejtőzve megtaláltam a keresett (Vig Jánost) gyanúsított egyént.

4.

1928. évben a bárándi örsről kisegítő járőrként a biharnagybajomi örs megkeresésére, Sárrétudvari községben országos vásáriügyeletre lettem kivezényelve. A vásárban, portyázás közben egy órás és ékszerész sátor mellett, Klein nevű órás és ékszerész megszólított és elmondotta, hogy egy cigány kinézésű nő — ki néma volt — aranygyűrűt akart nála vásárolni. Mivel vásárlás nem történt, a nő eltávozott. Közben látta, hogy hat darab arany függője hiányzik. Utána eredt a nőnek és társaival elfogta.

A cigánynőt igazolásra szólítottam fel, de beszélni nem akart, csak vállait vonogatta. A vámháznál személymotosztást foganatosítottam rajta, de semmiféle tárgyat és igazolványt nem találtam nála. Próbáltam ismerősét keríteni, de az sem sikerült. Közben feltűnt nekem, hogy a néma egyén szája, keze és lábmozdulataival igyekszik magát másokkal megértetni, ez pedig még csak meg sem mozdítja a száját és látszott, hogy valamit tart a szájában. Megnéztem és meglepetésemre annak szájában megtaláltam a lopásból származó függőket.

Ezután már — a néma nő — tudott beszélni. Beismerése szerint ezen módszerhez — járőr félrevezetéséhez — azért folyamodott, mert ezen megszokott módszere más alkalommal bevált és büntetés nélkül maradt. Most azonban rajtavesztett.

5.

1934. évben a berettyóújfalui örs megkeresésére a derecskei örsről a berettyóújfalui országos vásárra lettem kivezényelve. A vásárban Hajdu László hien-cidai lakos bejelentette, hogy abban az órában a marhalevelkéselő irodaahelyiség mellett, kabátja zsebéből 100 pengőt elloptak. A báméskodó egyének közül egy megmutatta nekem, hogy Hajdu közelében ki tartózkodott a kérdéses alkalommal.

A megnevezett egyént igazolásra szólítottam. Azonban az magyarul nem tudott. Eleinte elhittem

neki, mert öltözete németes volt. Igazoltatás végett a vámházhoz kísértem. Szavaiból azt vettem ki, hogy németül beszél. Az állatorvost odahivattam, de az közölte velem, hogy nem németül és nem is oroszul beszél. Neki az egyén kiejtése gyanusak, mert annak kiejtéseit — hogy milyen nyelven beszél — elbírálni nem tudja.

Több tolmács után nem jártam. Az egyén hoszszadalmas kikérdezés után megszólalt magyarul. Személymotosztás alkalmával nála pénz nem találtam. Beismerte azután, hogy csak magyarul beszél. Eddig azért nem beszélt, mert a lopott pénzt társának átadta és időt akart annak nyeretni arra, hogy a pénzzel elutazhasson. Azonban ez is csak időlegesen sikerült, mert társát lakóhelyén elfogtam.

Csató József törm. (Méhkerék).

1.

A járőr kerékpárlopás ügyben nyomozott. A gyanu több oknál fogva Fekete Imrere irányul, de ő nem ismerte be a lopást s még nem is lehetett teljesen reá bizonyítani. Fekete egyedüli védekezése, hogy nem is tud kerékpározni. Járőr azonban túljárt az eszén... Figyelmét teljesen eltereli a kerékpározásról, később pedig hirtelen azt mondja, hogy a kikérdező helyiség előtt lévő kézbesítő kerékpárjával fusson el a szomszéd utcában lakó Kerekes Károlyhoz, azt hívja ide s akkor ő szabadon lesz bocsájtva és Kerekessel fogják a nyomozást tovább folytatni. Fekete a váratlanul jövő jó hír hallatára megfeledezve az előbbi tagadásáról, hogy nem tud kerékpározni, vállalkozik Kerekeshoz történő elkerékpározásra. Ezzel elárulta, hogy tud kerékpározni s így egyetlen védekezését is megdöntötte. A kerékpárlopást természetesen beismerte.

2.

Járőr Papp István nagyszénási lakos mezei munkáscsoport vezető ellen sikkasztás ügyben nyomoz. Az a gyanu van ellene, hogy az uraság által átadott 600 pengő napszámért elsikkasztotta. Azt állítja, hogy elveszett, vagy ellopták tőle. A sikkasztást még ezideig nem lehetett reá bizonyítani, de a lopást vagy az elvesztést sem tudja Papp igazolni. Járőr tudja, hogy Papp olyan szegény, hogy a heti bevásárlásokat is a szomszédoktól kapott kölesönből eszközli. A nyomozás közben járőr több idegen házával találkozik, kiket Papp lakására is elküld, persze azokat kioktatta, hogy ne említsék azt, hogy a csendőrök küldték ide. Pappék 150 pengő értékű gyermekruhát, iskolaszereket, mezőkövesdi himzésű abroszt, női ruhát és más tárgyakat vásároltak. A házalók sem sejtették, hogy csak ideiglenes üzletet kötöttek. Járőr lesben állott... Papp járőr előtt nem tudta igazolni, hogy a pénzt, amelyet e cikkekért fizetett, hol vette s így kénytelen volt beismerni a sikkasztást.

3.

Járőr egy ismeretlen csavargót fog el, ki ellen az a gyanu merül fel, hogy a községben és a tanyákon beteges vágyból gyujtogat. Az illető a járőr kérdéseire nem felel és a néma ember szerepét játssza és jelekkel is ezt akarja járőrrel megértetni. Éjszaka a járőr őrizete mellett alszik. Reggel a járőr szigorúan meghagyja neki, hogy most már ne játssza a néma embert, mert az éjjel álmában sokat beszélt (amit járőr az illető irataiban lévő több feljegyzéssel is

akar bizonyítani, mintha járőr nem is látta volna azon feljegyzéseket, hanem azt az alvabeszélőtől hallotta volna). Erre az illető megszólal és beismeri, hogy ő az ismeretlen gyújtogató és azért tette magát némának, hogy a járőr zaklatásától meneküljön.

Boda István csendőr (Nagyszénás).

A gelsei őrsről 1932 szeptember 24-én Gerencsér Lajos őrm. jv. és én ötrendbeli tyúklópás nyomozására lettem kivezényelve.

Megállapítottuk, hogy a lopást Halász József és felesége, Molnár Mária hivatásos tyúkkereskedők követték el. A nyomozás lefolytatása végett mi Galambok községbe mentünk, hol két bizalmi egyén jelenlétében gyanúsított lakására siettünk, mert tudomásunkra jutott, hogy gyanúsított feleségével tyúk vásárlása végett körútra akar menni. Amikor a gyanúsított lakására megérkeztünk, csak egyedül gyanúsított feleségét találtuk a lakásán, az pedig, amikor minket meglátott, azonnal ágyba feküdt és betegséget színlelt. A jv. kérdésére, hogy férje hol van, azt felelte, hogy Nagykanizsán, a tyúkkereskedőhöz ment el az eladott tyúkok áráért, valamint a tegnapi vásárolt tyúkokat vitte el eladni, ő pedig nagyon beteg. A jv. kérdezte tőle, hogy fel tud-e kelni és a község házára el tud-e jönni, mert egy ügyben ki akarja kérdezni. A jv. kérdésére Halászné azzal felelt, hogyha már az ura, illetve férje megjön, azzal jön, mert ő nagyon gyenge és vezetni kell. A jv. Halászné kijelentésére azt válaszolta, hogy az orvost el fogja küldeni és megvizsgáltatja. Halászné azt kérdezte a jv.-től, hogy az ő költségére hívja-e az orvost, mert akkor inkább felkel és jön.

A község házában a jv. hozzáfogott a gyanúsított nő kikérdezéséhez, ki a kikérdezés alatt négy esetben ájult el és ki kellett az udvarra vezetni. A tyúklópás elkövetését pedig tagadta és arra kért bennünket, hogy engedjük vissza a lakására, mert nem jól érzi magát. A jv. ekkor a kisbíró a községi orvosért elküldte, a község házához hivatta és Halász József német megvizsgáltatta. Közben Halász József gyanúsított is megérkezett. Magából kikelve méltatlankodott, hogy az ő feleségét, mint beteget, hogy merjük kikérdezni az ő engedelmével. Ő nem tolvaj, ő becsületes ember és háborút viselt, azóta is mindkét fülére nagyot hall. A jv. kérdésére csak minden negyedik és ötödik szóra felelt, mert időt akart nyerni a válasz visszaadására és ez nagyon jól is sikerült mindaddig, amíg óvatlan pillanatban én is több kérdést intéztem hozzá. Azt kérdeztem: hol volt katona, mikor vonult be a háború alatt, milyen rendfokozatot ért el, hányszor volt sebesülve, milyen kitüntetésekert szerzett és mikor szerelt le. Minden kérdésemre, pedig halkak voltak, rendesen felelt, anélkül, hogy azokat meg kellett volna egyszer is ismételni. Persze, mert ezek miatt bajba nem kerülhetett... A jv. az én kérdéseim után szintén családi kérdésekkel folytatott vele beszédet, melyre hasonlóan és ismétlés nélkül felelt. A körorvos megállapította, hogy Halász József német a betegségét színleli, annak semmi baja nincs. Nem sokat zavart tehát ezeketán bennünket se a szívba, se a „süketség“ s mikor beigazoltuk, hogy károsultak lakásán megfordultak és hogy a hollétükre adott előadásuk hamis, mindketten csodálatosan megváltoztak. Vallottak és beismertek mindent folyékonyan és — egészségesen.

Dömötör Lajos őrm. (Kapolcs).

CSENDŐR LEKSZIKON.

54. Kérdés. Köteles-e a járőr tiszteket is a vadászjeggy felmutatására felszólítani?

Válasz. A vadászati törvény mindenkit kötelez, akár polgári egyén, akár pedig katonai személy az illető. Azok a szabályokat is tehát, amelyek a vadászok polgári egyének ellenőrzésére vonatkoznak, a csendőr tisztekkel szemben is alkalmazni köteles. Ezt minden tiszt tudja s ezért éppen úgy nem veheti rossz néven, ha a járőr tőle a vadászjegyet kéri, mint ahogy nem veszi zokon a vasúti kalauztól sem, ha a menetjegyek, arcképes igazolványának vagy a manővertelének a felmutatását kéri.

Vannak azonban a törvény betűjén kívül iratlan szabályok is, amelyek a csendőr a vadászok ellenőrzése alkalmával nemcsak tisztekkel szemben, hanem általában mindenkiel szemben alkalmazni igyekeznek. Ezeket általában a következőkben foglalhatjuk össze:

A vadászjeggy ellenőrzése nem azok ellen irányul, akiknek van, hanem akiknek nincs vadászjeggyük. A csendőr rendszerint személyesen ismeri azokat, akiknek az őrskörletben vadászterületük és vadászjeggyük van. Ha tehát a járőr látja, hogy egy általa személyesen ismert úr, akiről azt is tudja, hogy vadászjeggye van, a saját területén vadászik, elkerülni ugyan tőle a vadászjeggyét annak ellenőrzése végett, hogy nála van-e, de nem hiba, ha ettől egyszer-máskor eltekint is. Ezt a vadász a személyével szemben megnyilvánuló bizalomnak fogja tekinteni, de azért a vadászjeggyét szándékosan sohasem fogja otthon hagyni, mert úri vadászember nemcsak törvényi, de úri kötelességének is tartja, hogy a vadászatra vonatkozó minden szabályt pontosan bertartson. Egyszóval ilyen személyekkel szemben nem szabad az ellenőrzésnek olyan színezetet adni, mintha a járőr „utaznék“ az illetőre, hogy valamilyen szabálytalanságon rajtaérje, ami nem jelenti azt, hogy ha az illető mégis csak kihágást követ el, a járőr ne tegyen ellene feljelentést.

Az ellenőrzésnek ismeretlenekkel szemben kell ébernek lennie. Nemcsak a kimondott orrvadászokra gondolunk itt, hanem az olyan vadászokra is, akiknek van ugyan vadászjeggyük, de egy-két kihágásból nem csinálnak lelkiismereti kérdést. Az ellenőrzés céljából való szolgálati fellépésnél két dolog fontos: 1. az udvariasság és 2. a határozottság. Ha a járőr fellépésében mind a kettő megvan, a dolog sohasem fajul kellemetlenségé. Udvariasnak kell lennie, mert a járőr sohasem tudhatja, hogy kivel áll szemben: orrvadász vagy pedig jogos és jóhiszemű vadásszal-e. Udvarias felkérésre a vadászok kilencvenkilenc százaléka szó nélkül átnyújtja a járőrnek a vadászjeggyét, sőt a legtöbben be sem várják a felszólítást, hanem amint a járőrt meglátják, már nyúlnak is a vadászjeggyük után. Ha mégis akad valaki, aki akár sértettnek vélt önértékből, akár egyéb okból méltatlankodik az ellenőrzés ellen, a járőrvezető nyugodt, de komoly formában körülbelül ezeket mondhatja: „Kérem, én a vadászjeggyet nem azért ellenőrzöm, hogy az urakat zaklassam, hanem mert kötelességem. Ettől nem térhetek el, azért kérem, ne méltóztassék ellenkezni. Bizonyára nagyon jól méltóztatik tudni, hogy nekem, mint csendőrnek megvannak a lehetőségeim, hogy a feladatomat minden körülmények között végrehajtsam; nagyon sajnálnám, ha ezt itt olyan formában kellene tennem, ami egyikünkre sem volna kellemes.“ Ha az illető erre sem hajlandó a járőrnek engedelmessé válni, akkor már azután a szabályok szerint el kell járni vele szemben.

Ami a tisztek ellenőrzését illeti, itt a járőrnek fokozott tapintattal kell eljárnia. Nem szabad megfélemlenie arról,

hogy a járőr akkor is feljebbvalóval áll szemben, ha vele szemben valamilyen jogát gyakorolja. A tisztek túlnyomórészt polgári ruhában vadásznak, a járőr tehát akkor, amikor az ismeretlen vadászt a vadászjeggyel felmutatására felkéri, még rendszerint nem tudja, hogy tiszttel áll szemben. Abban a pillanatban azonban, amint az illető tiszt megnevezi magát és a rendfokozatát, kapja magát a járőr vigyázzba, a járőrvezető pedig jelentkezzék szabályszerűen, így: „Százados úr, Kovács István őrmester alázasosan jelentkezem, mint járőrvezető. Alázasatosan kérem a százados úr vadászjeggyét“.

Tisztekkel szemben történő fellépésnél a legtöbb bajt a járőr katonátlan magatartása szokta okozni. Némelyik csendőr ugyanis azt hiszi, hogy csak az egyenruhában levő előjárókkal és feljebbvalókkal szemben kötelező a katonás fellépés; ha azonban a tiszt polgári ruhában van, elég az immel-ámmal tisztelgés, a félig-vigyázz állás, egyébként pedig amúgy „civilisen“ is lehet vele tárgyalni. Ez aztán persze rögtön megfelelő viszonzásra készíti az illető tisztet, mert hiszen ő is parancsnok valahol, neki is vannak alárendeltjei, aiktól nem tűri el az ilyesmit, de egyáltalában: akiben csak egy kis katonás érzék van, annak semmi sem bántja jobban a szemét, mint az ilyen nyegle, vénasszonyos magatartás, még ha nem az ő alárendeltjeiről van is szó. Ami a polgári egyénekekkel szemben az udvariasság, ugyanaz tisztekkel szemben a katonás feszesség. Ha egy tiszt ilyen feszes járőrt lát, azt gondolja magában: „Ez már igen! Ezek katonák!“ és észébe sem jut ellenkezni.

Ha azonban mégis megtörténnék, hogy a tiszt a járőr első felkérésének nem engedelmeskedik, a járőrvezető körülbelül ugyanazt jelentheti alázasatosan, amit fentebb a polgári személyekkel kapcsolatban mondtunk. Ha a második jelentés is eredménytelen maradna, a járőrvezető csak ennyit jelentsen: „Százados úr, alázasatosan kérem a százados úr nevét és a beosztását“. Ezzel rendszerint elégedjék meg és további igazolást csak akkor kérjen, ha arra van gyanúja, hogy az illető nem tiszt, hanem csak annak adja ki magát. Katonaszemmel ezt sok kicsiségből rögtön észre lehet venni.

Ha a tiszt megnevezte magát és beosztását, a járőrvezető lehetőleg ne írja fel ezt ott előtte, hanem tisztelegjen és távozzék. Csak ha már egy bizonyos távolságra ért, álljon meg és jegyezze fel a bemondott adatokat. Jobb így tenni, mint az illető tisztet ott helyben „felírni“, amiből szükség-telenül további szökváltás származhatik. Az esetről a szárny-parancsnokságnak kell jelentést tenni.

Ha a tiszt azt mondja, hogy a vadászjeggyét otthon felejtette, akkor fel kell kérni, hogy a vadászattal hagyjon fel.

Mind ezek természetesen arra az esetre is vonatkoznak, ha a csendőr nem ismeretlen, hanem ismerős tiszttel vagy éppen az előjárójával találkozik vadászás közben. Ilyenkor az előjáró már csak a jó példaadás kedvéért sem fog a járőrrel ellenkezni, különösen akkor, ha a társaságban polgári urak is vannak, akiknek vadászjeggyét a járőr szintén ellenőrzi és akik méltán nehézményelnék, ha a járőr a tisztekkel szemben indokolatlan kivételt tenne.

55. Kérdés. *Hol van előírva, hogy „Menet!“ figyelmeztetőre a lábnál tartott puskát vezényszó nélkül „súlyba“, illetve „Állj!“ vezényszóra a súlyban tartott puskát lábhoz kell venni?*

Válasz. Nincs sehol előírva, hogy zártrendben a lábnál tartott puskát „Menet!“ figyelmeztetőre vezényszó nélkül súlyba kellene venni, úgyszintén az sem, hogy „Állj!“ vezényszóra a megállás után a puskát vezényszó nélkül lábhoz kellene tenni. A menetet zártrendben rendszerint vállravett puskával kell megkezdeni, csak kivételesen, rövid távolságra meneteltetünk súlybavett puskával. Ilyenkor azonban — ha a puskák lábnál vannak — a menet vezénylése előtt súlyba kell vezényelni az E.-alap 48. és 49. pontja szerint és csak azután kell a menetre vezényszót adni. A „Lábhoz!“ helyzetből „Súlyba“ vagy fordítva: „Súlyba!“ helyzetből „Lábhoz“ vezényszó ezt a célt is szolgálja; ezek a vezényszók máskor, mint menet és futás előtt vagy után nem is igen nyerne alkalmazást, mert ha állóhelyben vagyunk és abban is akarunk maradni, nincs értelme pl. a lábnál tartott puská súlybavételének annál kevésbé, mert a 34. pont 2. bekezdés előírja, hogy ha a csapat áll, a puskát vétecsük lábhoz. Ha a csapatot súlyban tartott puskával megállítjuk, az „Állj!“ vezényszó után is külön kell „Lábhoz!“ vezényelni.

Zártrendben semminek sem szabad vezényszó nélkül történnie, illetve, ha a csendőrnek vezényszó nélkül kell valamit végrehajtania, ezt a szabályzat külön megmondja. Így

pl. a „Szuronyt fell!“ vezényszó végrehajtásához előírja az E.-alap 64. pontja, hogy ha a csendőr a vezényszó adásakor a puskáját más helyzetben tartaná, vegye előzőleg lábhoz, ami azt jelenti, hogy ennek vezényszó nélkül kell történnie. Vagy pl. az „Ürits!“ vezényszó végrehajtása után a puskát vezényszó nélkül kell vállravenni. A menetre és a megállásra vonatkozóan azonban nincs ilyen rendelkezés, bár a kevesebb vezényszó és az egyszerűbb, tehát gyorsabb végrehajtás szempontjából talán célszerű volna.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Gyanús egyének igazoltatása.

Irta: BAK ANDRÁS tiszthelyettes (Dévaványa).

1937 május 12-én az örsön megjelent Dávid Benőné* és jelentette, hogy az napra virradó éjjelen ismeretlen tettesek bezárt baromfióljából 36 darab növendék-libáját 120 P kárértékben ellopták. A járőrrel magam is megjelentem a helyszínen, ahol az alábbiakat állapítottam meg.

A sértett telkén az utcától 15 m távolságra van egy gazdasági épület, mely hosszában, elejével az utcával párhuzamosan épült. Ennek az épületnek egyik helyiségében voltak a libák éjjelre bezárva. E helyiség ablaka és ajtaja ugyancsak az utcára néz. Ajtaja kulccsal, míg ablaka belülről, fordítható retesszel volt bezárva. A tettes az ablakráját kívülről megrázta, mire az igen lazán működő, fordítható retesz elfordult s ezáltal az ablak kinyílt. A kinyílt ablakon át a tettes behatolt és az ablakon keresztül 36 db. libát elvitt. A járőr az ablak közötti falon 2 db. női (hullám) hajcsatot talált. A helyszínen lábnyomok után is kutattunk. Sikerült is egy férfi és egy női cipőtől eredő nyomot találni. A nyomok éles körvonaluak és jellegzetesek voltak, a járőr rögzítette is őket. A helyszínen talált adatok alapján megindított nyomozás nem vezetett eredményre.

1937 május 19-én, 17 órakor az I. számú őrzőjárat leportyázására egy lovasjárőrt vezényeltem ki. Ezt követően, 20-án 1 órakor másodmagammal a rendes járőr utánportyázására indultam.

20-án, az esti órákban, a község észak-nyugati szegélyén lévő téglagyár kibányászott gödrében hevert Petes Károly törökszentmiklósi lakos, többszöri büntetett előéletű egyén, aki, amint később megállapítottam, már 20-án, 17—18 óra közötti időben megérkezett Törökszentmiklósról Dévaványára kerékpáron. A kerékpár csomagtartóján 2 db. fenyőfaladát hozott magával. Szándéka az volt, hogy az általa 1937 május hó 12-ére virradó éjjelen elkövetett sikeres baromfilopást megismétlje. A község széléhez érve, a téglagyár kibányászott gödré-

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

ben a fenyőfaladákat kerékpárjáról leszerelte és elrejtette. Majd kerékpárra ülve a községbe ment, hogy kikémlelje az elkövetendő lopás színhelyét. A téglagyártól számítva, 4,5 km távolságra, a község délkeleti szélén van Seres Vilmos gazdálkodó háza, melyben 76 éves atyja lakik. Petes megfigyelte, hogy Seres idős atyja mintegy 35–40 db. növendéklibát terelget a lakóház előtt és a község szélén lévő akácos erdőbe. Most arra volt még szüksége, hogy az idős libapásztor melyik házban lakik és a libákat melyik épületben fogják éjjelre elhelyezni. A nap már lemenőben volt, Petes az erdő déli szegélyén lesállást foglalt el, anélkül azonban, hogy az aggastyán libapásztor bármit is sejtett volna. Mintegy félóra elteltével sikerült Petesnek megállapítania, hogy melyik házba tereli a libákat. Most már egy közelebbi részletre volt kíváncsi. Tudni akarta, hogy a libákat a telek melyik részén helyezik el. Ezért kerékpárra ülve, elhaladt a ház előtt, amikor az igen alacsony kerítésen keresztül megállapította, hogy az öreg az egyik utcafrontba épített melléképületbe terelte a már biztosnak vélt zsákmányt. Ismételten elhaladt kerékpárján a ház előtt. Eközben további fontos adat birtokába jutott. Az idős libapásztornak ugyanis a felesége odaszólt, hogy „azt az utcai ablakot nyisd ki és támaszd ki, azaz a téglával, hogy a szél be ne hajtsa, mert a libáknak melegük lesz”. Ezután Petes ismét az erdő déli szegélyéhez ment, hasrafeküdt és figyelte, hogy nem vetődik-e haza a kiszemelt házhoz valami izmos férfi, akitől tartania kell.

Bealkonyodott, senki a házhoz nem tért haza. Kerékpárra ülve, a hátrahagyott ládákért indult. Útközben betért a község főutcáján lévő koresmába s ott kétszer kétdeci bor elfogyasztása után folytatta útját. A téglagyárhoz érve, lehevert a gyepre és tervezgette magában a lopás végrehajtását. Mintegy kétórai pihenés után a gödör mellett elhúzódozó műútról lódobogást hallott. Erre felfigyelt és látta, hogy két lovascsendőr közeledik a község irányába. A csendőrök elhaladása után (ez volt a rendes járőr) a már ládakkal felszerelt kerékpárt magaelőtt tolva, óvatosan követte őket, hogy megállapítsa, hogy a csendőrök útja merre vezet. Örömmel állapította meg, hogy a laktanyába. A csendőrlaktanya melletti erdőszegélynél lesállást foglalt el és megfigyelte, hogy a csendőrök a lovakat az istállóba vezették és a laktanyakaput belülről becsukták.

Semmi veszélyt nem látva maga körül, a cselekmény végrehajtására indult. Seres lakásához érve, kerékpárját a reá szerelt ládakkal együtt az erdő házfelőli szegélyénél egy fához támasztotta, a nála lévő zsákok magához véve, a libák elhelyezésére szolgáló ólhoz ment. Látta, hogy az idős libapásztor a feleségétől kapott rendelkezés szerint az ablakot téglával kitámasztotta. Az ablak földszinti magassága 2 m volt, a falon 60 cm magasságban párkány húzódtott, amely az igen magas ablakon át való behatolást elősegítette. Az ablaktámasztékot (téglát) a fal utcafelőli tövéhez tette, az ablakon át bemászott és a libákat 10–13-as tételenkint zsákba rakta és az erdőnél hagyott kerékpárra szerelt ládába rakta. Ezután zsákmányával eltávozott.

Útját a község szélén folytatta mindaddig, amíg a téglagyárhoz ért. Itt megállt és rövid ideig pihent. Megnyugodott, hogy a lopás sikerült és a

zsákmányt is biztosítva látta, mert a lakott területet már elhagyta és útja is szabad, mert arról a csendőrről bevonult. Útját gyalog folytatta Kisújszállás irányába, mivel a kerékpár gumija lyukas volt. Dévaványa községtől 12 km távolságra már elhaladt, a hajnali pir jól megvilágította a határt, amikor Kisújszállás felől Dévaványa község irányában, vele szemben haladva, egy lovas csendőrről tünt fel. (Az úton portyázó járőr). Kétségbeesve gondolkodott, hogy mitévő legyen. A műútról egy kocsit vezetett be G. Tarr Ferenc tanyájába. Abból a feltevésből kiindulva, hogy a csendőrök még nem vették észre, elhatározta, hogy a járőr elhaladásáig ebben a tanyában húzódik meg.

Terve nem sikerült, mert a csendőrről az egyenes úton még korábban feltűnt a kerékpáros, mint Petesnek a járőr. A műútról történt hirtelen letérése a járőrben gyanút keltett. Járőrtársammal vágat vezényeltem, hogy a gyanussá vált egyént igazoltassam. Petest már a tanyában sikerült csak elérni. A tanya udvarára érve, a járőr egy általános áttekintéssel a bemenekült kerékpárost kereste, de nem látta. Majd az udvaron foglalatokodó kanászgyerektől érdeklődtem. A kanászgyerek útbaigazított és azt mondotta, az illető disznókereskedő. Erre a járőrtársammal együtt lóról szálltam, a disznókupeet magamhoz szólítottam és igazoltattam. Így sikerült megállapítani, hogy az illető Petes Károly törökszentmiklósi lakos, teherautótulajdonos.

Petes az igazoltatás alkalmával igen izgatottan viselkedett, de az azt követő kérdések még inkább fokozták izalmát. Megkérdeztem, hogy hol van az a kerékpár, amivel a tanyába jött? Petes a göré mellé mutatott. A kerékpárhoz menve, megkérdeztem Petest, hogy mit szállít a fenyőfaladában. Petes kijelentette, hogy a Vésztő községben vásárolt kis libákat szállítja a törökszentmiklósi lakásába. Arra a kérdésre, hogy a szállított liba hány darab, Petes egy ideig gondolkodott, majd kijelentette, hogy 38 darab. Megkérdeztem még tőle, hogy a libákat mennyiért vette, mire azt felelte, hogy páronkint 450-ért. Megkérdeztem, hogy összesen mennyit fizetett a 38 db libáért, Petes erre azt válaszolta, hogy 53 P 20 fillért. A tanyába, állítása szerint, a libák itatása végett tért be. Erre meghagytam neki, hogy a libákat a ládából olvassa le, 38 db-ot olvasson meg. Erre odaléptem és láttam, hogy még 2 db. döglött liba a ládában maradt. A libák száma és azért fizetett összeg tekintetében mutatkozó ellentmondások kétségtelenül módott adott ahhoz, hogy Petest őrizetbe vegyem és a libák általa bemondott vásárlásának színhelyén, Vésztő községbe előállítsam. Petes megkérdezett, hogy vállalom-e a felelősséget az ő személyes szabadságának megsértéséért, valamint a libák esetleges elhullásáért?

Ezután Dévaványa község irányába útnak indultunk azzal a céllal, hogy Vésztő községbe meggyünk és ott a libák volt tulajdonosát felkeressük.

Dévaványa községben, a csendőrlaktanyába érve, a napos csendőr jelentette, hogy az éj folyamán Seres Vilmos sérelmére 40 db növendéklibát ismeretlen tettes ellopott és az ügyben a nyomozást a helyi ügyeleti járőr már be is vezette. Petes Károly fülét a napos csendőr jelentése megütötte és elébem állott, hogy most már ne menjünk Vésztőre,

mert a csendőr úr által jelentett 40 db. libát ő lopta el és azok a libák vannak a ládákban.

Tekintettel arra, hogy Petes a libákat már útközben is gondozta, a laktanya udvarán, egy vályuba vizet töltöttem a libáknak és az örs konyhakerájából zöld füvet szedve, megettettem őket.

Ezt követőleg Petessel együtt a helyszínre mentem. A helyszínen minden arra mutatott, hogy Petesnek társa is lehetett, mert különben a földtől 2 m magasságban lévő ablakon keresztül egyedül nem lett volna képes a libákat kiszállítani.

Petes ezen feltevésem ellen tiltakozott és bemutatta, hogy a birtokában lévő zsák használata mellett maga is képes volt a libák ellopására.

A helyszínről a község háza felé haladva, Petes egy utcasarkon megállott és közölte, hogy feleslegesnek véli még a község házához menni, mert ott az a ház (mutatta), egy héttel ezelőtt onnan is ellopott 36 db. kislibát. Petes önbeismerését nem ismerte el a járőr, hanem kikérdezése végett a község házához kísértte, ahol is az előbbi lopás elkövetésénél szerepelt társának felfedését akarta leírni. Ez nem sikerült, mert Petes a jelenleg is birtokában lévő egy pár férfi és egy pár női cipőt, valamint a mellénye zsebében jelenleg is tartalékolt 3 db. női hajesatot bemutatta azzal, hogy az előbbi lopás végrehajtásánál a 36 db. libának felét a tartalék női cipő, míg a másik felét a tartalék férfi cipő használata mellett szállította ki a sértett telkéről. Távozása előtt sajátkezűleg tette a női (hulám) hajesatokat az ablak falára.

Petes az előbbi lopásra vonatkozólag elmondta, hogy 1937 május 11-én Törökszentmiklósról kerékpáron eljött Dévaványára. Ugyanesak a község szélén lévő téglagyárnál foglalt pihenő helyet és a már előbb leírt módon kerékpáron bement terepszemlére, amikor is észlelte, hogy özv. Dávid Benóné lakóháza előtti téren terelgette 36 darabból álló libafalkáját. A környéken kerékpározott mindaddig, amíg megállapította, hogy Dávidné a libákat éjjelre hol helyezi el. Majd visszatért a téglagyárhoz és ott időzött, mikor is észlelte, hogy egy gyalog csendőrijárőr Kisújszállás felől érkezett Dévaványára. Nyomban arra gondolt, hogy most már biztonságban dolgozhatik.

Elmondotta még Petes, hogy ezen előbbi lopás után, Kisújszállás és Kenderesen át folytatta útját. Kenderes határában a műúton találkozott egy lovas csendőrijárőrrel, akik igazoltatták. Személyazonosságát ugyanesak mint autótulajdonos igazolta. A járőrvezető bocsánatot kérve útjára engedte.

A leírt eset mind a cselekmény, mind a nyomozószolgálat szempontjából tanulságos.

A bűnözők figyelik a csendőrijárőrök mozgását. Ez arra int, hogy a portyázásnak szeszélyesnek, minden sablontól mentesnek kell lennie. A libatolvaj egyszer már járőr kezében volt, de zsákmányával tovább állhatott, mert a járőr az igazoltatásnál nem volt alapos. Néhány ügyes kérdés és az igazoltatott belezavarodott volna a meséjébe éppen úgy, mint a másik alkalommal.

Minden bűnöző felkészül valami mesével, de sohasem elég alaposan. Nem gondol mindenre. A mesében, ha alaposan megforgatjuk, rések, ellentmondások vannak, amelyek felkeltik a gyanút.

Amit a helyszínen találunk, az nem mindig szentírás. Lehet való, de lehet hamis is. A nyomozó csendőr mindig gondoljon erre. Legyen bizalmatlan. Intő példa erre ennek a falusi bűnözőnek az esete, aki egészen ügyes eszközökkel keltette azt a látszatot, mintha a lopást egy férfi és egy nő követte volna el.

Hadnagyavatás a Ludovika Akadémián. Augusztus 20-án, Szent István király napján avatták hadnagyjá a Ludovika Akadémia negyedik évfolyamát végzett 150 akadémiakust. Az ősi intézet dísztermében félnyolc órakor hirdették ki a hadnagyi kinevezéseket, majd félkilenc órakor hálaadó istentisztelet volt. A nyilvános avatási ünnepség az Akadémia parkjában folyt le. Fél tízenegy órakor megérkezett a *Kormányzó Úr Ó Főméltósága* képviselőjében vitéz *Sónyi Hugó* gyalogsági tábornok, a m. kir. honvédség főparancsnoka és kísérete. Számos katonai és polgári előkelőség, valamint a német és olasz katonai küldöttség jelenlétében folyt le az avatási ünnepség, melynek végén vitéz *Sónyi Hugó* gyalogsági tábornok a *Kormányzó Úr Ó Főméltósága* nevében üdvözölte az új hadnagyokat és intézett hozzájuk lelkesítő beszédet. Majd felhangzott a Ludovikás induló s az új hadnagyk díszmenetével fejeződött be a szép és feledhetetlen ünnepség.

Beutalások Balatonfüredre. A belügyminiszter úr a folyó évi V. gyógyidőszakra a balatonfüredi csendőrségi győgházba a következőket utalta be: a tényleges állományú csendőr tiszték és családtagjaik közül: *kézdivásárhelyi Nagy Gyuláné* tábornok felesége, *Bertányi Zsigmond* alezredes, *Nácz Ferenc* g. százados, *Máté Ferenc* főhadnagy, *Arvay József* százados és felesége, *Draskóczy Jenő* őrnagy és felesége, *Fodor Lajos* g. százados és felesége, *Soós Sarolta* alezredes örökbe fogadó anyja, özv. *Troján Ferencné* g. százados anyja. Az ellátásban álló csendőr tiszték, tisztí özvegyek és árvák közül: *Vasady Béla* ny. ezredes és felesége, *Alkay Józsefné* ny. ezredes özvegye és *Edit* leánya, *Sigmond Lúzárné* őrnagy özvegye, *Márialaky Imréné* ezredes özvegye, *Bánnay Albertné* ezredes özvegye, *Tasi Dániel* ny. g. alezredes és felesége, *Krausz Antalné* ezredes özvegye, *Lőrincz Ignác* ny. alezredes és felesége, *Szentmihályi Lajosné* őrnagy özvegye, *Rimely Sándorné* őrnagy özvegye, *Bokor Istvánné* g. százados özvegye, *Herkély Gyuláné* alezredes özvegye. A m. kir. honvédség ellátást élvező tisztjel, tisztí özvegyei és árvái közül: *Zuna Venó* ny. ezredes és felesége, *Gyulay Fodor Dániel* ny. ezredes, dr. vitéz *Tabajdy Béla* ny. vezértörzsorvos, dr. *Ludányi László* ny. I. o. főtörzsorvos és felesége, *Benedek Béla* ny. törzsállatorvos és felesége, vitéz *Kadicfalvy Gyula* ny. tábornok, *Tamássy Istvánné* I. o. főtörzsorvos özvegye, *Nagysítkői Kiss Árpádné* altábornagy özvegye, dr. *Orbovay György* ny. tábornok-hadbíró és felesége, *Kanász Jánosné* ezredes özvegye, özv. *Zirczy Antalné* százados neje, *Zsombolyai Krausz Sándorné* alezredes özvegye, *Jaczkó Manóné* honv. min. tan. özvegye. A tényleges csendőr legénységi állományból: *Bálint István* tiszthelyettes és felesége, *Németh Jánosné* tiszthelyettes felesége, *Gábor Lajos* tiszthelyettes és felesége, *Fodor Ferencné* tiszthelyettes felesége, *Agoston József* tiszthelyettes és felesége, *Dénes József* svz. tiszthelyettes, *Mihály Józsefné* tiszthelyettes felesége. Az ellátást élvező csendőr legénységi állományú egyének, özvegyek és árvák közül: *Gubicza Gyuláné* ny. svz. tiszthelyettes felesége és *Erzsébet* leánya, *Ivánkevicz Béla* ny. svz. tiszthelyettes, *Hartai Jánosné* ny. tiszthelyettes felesége, *Kulesár Károly* ny. alhadnagy és felesége, *Valentini Márton* ny. törzsörmeister, *Hatala Mihályné* tiszthelyettes özvegye, *Nagy Lajosné* tiszthelyettes özvegye, *Henger István* ny. tiszt-

helyettes és felesége, *Vekerdi Benőné* szv. tiszthelyettes özvegye, *Lukács Mihály* ny. szv. tiszthelyettes és felesége, *Farkas Ilésné* ny. szv. tiszthelyettes felesége, *Szenet Józsefné* tiszthelyettes özvegye, *Weisz József* ny. tiszthelyettes, *Weser Adolf* ny. tiszthelyettes, *Kupecz Mártonné* tiszthelyettes özvegye, *Barta Józsefné* tiszthelyettes özvegye, *Schieder János* ny. tiszthelyettes.

Beutalások Hévízre. A belügyminiszter úr a folyó évi V. gyógyidőszakra a hévízi csendőrségi gyógyházba a következőket utalta be: a tényleges állományú csendőr tisztek és családtagjaik közül vitéz *Liptay László* alezredes, *Csanyi Károly* g. őrnagy, *dr. Boda Józsefné* főhadnagy felesége. Az ellátásban álló csendőr tisztek, tisztii özvegyek és arvak közül: *Vegh Kálmán* ny. g. őrnagy és felesége, *Tihanyi Ferenc* ny. őrnagy, *Ponyó László* ezredes és felesége, *Barényi Ferenc* ezredes és felesége, *Nagy Vilmos* ny. ezredes, *Molnár Károly* ny. g. őrnagy, *Vécey Barnabás* szkv. műszaki tanácsnok. A tényleges állományú csendőr altisztek és családtagjaik közül: *Erős Imre* alhadnagy, *Hüvös János* tiszthelyettes és felesége, *Halmos Alajos* tiszthelyettes és felesége, *Kiss Ferenc* törzsőrmester, *Komáromi Lajos* szv. tiszthelyettes, *Mérei János* törzsőrmester, *Molnár Imre* tiszthelyettes, *Dobó Vince* tiszthelyettes és felesége, *Kolozsvári Gyula* tiszthelyettes és felesége, *Komlós József* tiszthelyettes és felesége, *Csertő József* törzsőrmester, *Csatos István* törzsőrmester és felesége, *Balázs András* tiszthelyettes, *Halász Bernát* tiszthelyettes, *Pintér András* szv. tiszthelyettes. A nyugdíjas állományú csendőr altisztek, családtagjai és özvegyei közül: *Imreh Ferenc* ny. tiszthelyettes és felesége, *Kristó Mihály* ny. törzsőrmester, *Barabás Izák* ny. alhadnagy, vitéz *Börcsök Sándor* ny. törzsőrmester, *Kovács Sándorné* tiszthelyettes özvegye, *Szolnoky Jánosné* ny. törzsőrmester felesége, *Koletár András* ny. tiszthelyettes, *Imre Zsigmond* ny. tiszthelyettes, *Bánki Jánosné* ny. tiszthelyettes felesége, *Herczegfalvi Ferenc* ny. tiszthelyettes és felesége, *Haraszi Imre* ny. törzsőrmester, *Matus Jánosné* ny. törzsőrmester özvegye, *Miszlai István* ny. tiszthelyettes és felesége, *Tóth Sándorné* tiszthelyettes özvegye, *Borbás Mártonné* ny. törzsőrmester felesége, *Tomási Sándorné* tiszthelyettes özvegye, *Tamás Józsefné* tiszthelyettes özvegye, *Kövári Istvánné* ny. tiszthelyettes felesége, *Tóth Pál* ny. törzsőrmester, *Kovács Márton* ny. tiszthelyettes, *Gács Herman* ny. tiszthelyettes, *Kocsis Józsefné* ny. tiszthelyettes felesége, *Barna Ferenc* ny. alhadnagy, *Major Lászlóné* ny. tiszthelyettes felesége, *Raffai Ferenc* ny. törzsőrmester.

Sportdicsőség. A németországi Aachenben tartott nemzetközi lovasmérkőzéseken, ahol európai nemzetek kiváló lovasai és lovai vettek részt, *Biró József százados*, *Kont* lován a nehéz díjlovaglásban *második*, a díjlovaglás középkategóriájában pedig *hatodik* lett. Örömmel gratulálunk e kimagasló sikerhez, amelynek folytatását és majd, az olimpiászon — teljes dicsőségű befejezését szívből kívánjuk.

A magyarok II. világkongresszusa meghatóan szép és felémelő külsőségek közt folyt le Budapesten. A világ minden részében elszórt testvérek küldöttjeit *Kormányzó Úr Ó Főméltósága* kihallgatásán fogadta.

— *Úgy érzem*, — mondotta a *Kormányzó Úr Ó Főméltósága*, — *mintha személyükben megjelent volna az ősi földön az egész világ magyarsága, amelyet mindenkor és mindenütt egyetlen hatalmas érzésbe forraszt a nagy magyar közösségbetartozás törhetetlen, szent ereje.*

Majd azzal fejezte be szavait: — *Visszatérve új hazájukba, kísérje munkájukat Isten áldása és emlékezzenek szeretettel a régi hazára, amely mindenkor tárt karokkal fogadja idegenbe szakadt fiait.*

A kongresszus tagjai a kormányzói fogadtatás után a Szent Koronát nézték meg, megkoszorúzták a Kossuth-, Rákóczi-, Washington- és Bandholz-szobrot. Mindenütt, ahol a mintegy ezer külföldi magyart a hivatalos és társadalmi világ, valamint a magyar nép fogadta, látta és köszöntötte, túláradó őszinte szeretet vette körül.

Közúti balesetek. A sátorlajúhelyi osztályparancsnokság állományába tartozó *Medgyes Béla* tiszthelyestest Kápolna község gyöngyösi útvonalán *Vértes Endre* budapesti lakos személygépkocsijával elütötte. *Medgyes* tiszthelyettes sérülése 20 napon túl gyógyul.

A közlekedési és híradóosztály állományába tartozó F-022. rendszámú gépkocsi, melyet *Békefi József* törzsőrmester vezetett, augusztus 18-án Martonvásár község bejáratánál a síkos úton megcsúszott és az árokba fordult. A gépkocsin ült *dr. Gergely Sándor* alezredes is. A baleset olyan szerencsés kimenetelű volt, hogy sem *Gergely* alezre-

des, sem *Békefi* törzsőrmester nem sérült meg. A gépkocsi nagyobb mérvben megrongálódott és üzemképtelenné vált.

A dunaföldvári közlekedési őrs állományába tartozó *Hajnal János* és *Endrődi Imre* csendőrök közül állott járőr augusztus 21-én Budapestről Érd felé haladt az F-037. számú kincstári gépkocsin. Az út baloldalán gyalogolt *Balogh Sándor* érldligeti lakos, akit a gépkocsi előzni akart. *Balogh* hirtelen a gépkocsi elé lépett és az elütötte. *Balogh* a baleset következtében súlyosan, de nem életveszélyesen megsérült. A járőr tagjai nem sérültek meg.

Sérülés csendőrségi fegyvertől. A solymári őrs állományába tartozó *Dávid Lajos* őrmester és *Homályos Lajos* próbacsendőrből állott járőr augusztus 16-án éjjel Nagykovácsi községben egy tánemulatságot oszlatott fel verekedés miatt. A járőr a verekedők szétválasztásánál kényszerítő eszközként puskatusát alkalmazta, miközben *Dávid* őrmester vélellentül a jobb combján megszurkítja *Takscherer János* nagykovácsi lakost, akinek sérülése körülbelül nyolc nap alatt gyógyul. A járőr tagjai nem sérültek meg.

Fegyverhasználat. A szombathelyi nyomozó osztály állományába tartozó *Szili Ferenc* törzsőrmester, nyomozószolgálatban augusztus 20-án Garabonc község határában *Csarudics József* elfogott egyén ellen, aki *Szili* törzsőrmesterre rálőtt, lőfegyvert használt eredménytelenül.

Csendőrijárőr megtámadása. A füzesabonyi őrs állományába tartozó *Szekeres István* törzsőrmester v. és *Ujj István* csendőrből állott járőr augusztus 21-én Kerecsend községben a községhezán egy piztolyt akart őrizetbe venni *Csepregi Istvánnétől*. *Csepreginé* a piztolyt nem akarta átadni, hanem a községhezán terméből kiugrott és futásnak eredt. *Ujj* csendőr az asszony után futott s azt megfogta, mire *Csepreginé* *Ujj* csendőrt a forgópiztollyal homlokou ütötte. *Ujj* csendőr sérülése 14 napon belül gyógyul, *Csepreginét* az őrs elfogta.

Fegyverhasználat. *Ignéczi Károly* debreceni nyomozó osztály állományába tartozó tiszthelyestest augusztus 23-án Nyiregyháza határában, a katonai lőtérben, nyomozószolgálat közben *Török István*, *Török Mihály* és *Hajtsák István* nyiregyházi lakosok megtámadták. *Ignéczi* tiszthelyettes támadói ellen piztolyt használt. A fegyverhasználat közben *Török Mihály* és *Hajtsák István* életveszélyesen megsérültek. *Török Istvánt* *Ignéczi* tiszthelyettes elfogta. *Ignéczi* tiszthelyettes nem sérült meg.

Járőr megsérülése. A soroksári őrs állományába tartozó *Bérczes László* tiszthelyettes és *Debreceni Sándor* őrmesterből állott járőr augusztus 24-én lopással gyanúsított cigányok üldözésére gépkocsit vett igénybe. A gépkocsi a lajossal elhagyott egy lovakocsi előzése közben az útszéli betonkorlátnak futott és feloldalra borult. A járőr a lendület következtében az árokba zuhant. A járőr mindkét tagja könnyebb, 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett.

A csendőrségi jutalmazási alapra felajánlott jutalékok. A budapesti I. kerület állományából: *Pálfalvi György* csendőr 7 P 45 f, *Járdánházy Gábor* törzsőrmester 7 P 45 f, *Rimóczi Károly* őrmester és *Samu János* csendőr együtt 1 P 04 f, *Gyimes Márton* tiszthelyettes és *Sági Antal* csendőr együtt 1 P 25 f, *Nagy György* csendőr 1 P 18 f, *Kapos Mihály* és *Kiss József* csendőrök együtt 4 P 03 f, *Palotás András* tiszthelyettes, *Kádár László* törzsőrmester, *Horváth Mályás*, *Nagy Kálmán* őrmesterek, *Pénzes János*, *Horváth János*, *Molnár Miklós* csendőrök és *Szentpéteri Mihály* prb. csendőr együtt 50 P, *Szabados József* törzsőrmester és *Kosztolányi János* csendőr együtt 5 P, *Ócsai őrs* legénysége 4 P 96 f, a székesfehérvári II. kerület állományából: *Bondor Agoston* törzsőrmester 7 P 45 f, *Ormándi József* őrm. 7 P 45 f, *K. Somogyi Gábor* törzsőrmester 4 P 81 f, *Kövári István* őrmester 4 P 80 f, *Lendvai Lajos* törzsőrmester 75 f, *Németh Dezső* prb. csendőr 75 f, *Farkas László* őrmester 12 P 44 f, *Horváth Gyula* csendőr 12 P 44 f, *Acs József* törzsőrmester 2 P 50 f, *Lengyel Mihály* törzsőrmester 2 P 50 f, *Iker Gyula* törzsőrmester 7 P 74 f, *Erdélyi István* őrmester 7 P 74 f, *Zsengellér József* őrmester 62 f, *László János* törzsőrmester 63 f, *Vadász Mihály* tiszthelyettes 2 P 50 f, *Szabó Lajos* csendőr 2 P 50 f, *Fehér Mihály* törzsőrmester 2 P 50 f, *Lukács Mihály* csendőr 2 P 50 f, *Ferenczy István* tiszthelyettes 5 P 66 f, *Bajár Kálmán* csendőr 5 P 66 f, *Németh Vilmos* törzsőrmester 4 P 33 f, *Végh Zsigmond* csendőr 4 P 33 f, *Hegyi István* prb. csendőr 4 P 33 f, *Porpácsi Béla* törzsőrmester 16 P 40 f, *Komáromi Géza* csendőr 16 P 39 f, *Tóth Lajos* törzsőrmester 1 P 25 f,

Fülöp Károly törzsrőmester 1 P 25 f, a szombathelyi III. kerület állományából: *Tóth Károly* őrmester 24 P 85 f, *Vincze György* törzsrőmester 24 P 82 f, *Vöcsei István* őrmester 24 P 82 f, *Papp István* csendőr 12 P 42 f, *Kovács József* csendőr 12 P 42 f, *Keresztes Ferenc* törzsrőmester 99 P 68 f, *Kiss István* III. őrmester 99 P 68 f, *Lisztes János* törzsrőmester 50 f, *Baráth Károly* csendőr 50 f, *Varga József* VI. törzsrőmester 2 P 50 f, *Babos Lajos* csendőr 2 P 50 f, *Diós Ferenc* törzsrőmester 34 f, *Vass Kálmán* csendőr 34 f; a pécsi IV. kerület állományából: *Bécsi István* törzsrőmester 2 P 50 f, *Harkai Antal*, *Kodács Jenő* II. és *Iványi István* csendőrök egyenként 2 P 50 f, *Orosz János* törzsrőmester 2 P 45 f, *H. Tóth István* prb. csendőr 2 P 45 f, *Major László* tiszthelyettes 1 P 09 f, *Harkai Antal* csendőr 1 P 08 f, *Bánkuti Pál* tiszthelyettes 24 P 88 f, *Harmath Gyöngy* csendőr 24 P 88 f, *Soós Ferenc* törzsrőmester 2 P 37 f, *Ország József* őrmester 2 P 37 f, *Kövári János* csendőr 2 P 37 f, *Horváth József* V. csendőr 2 P 37 f; a szegedi V. kerület állományából: *Forgó János* törzsrőmester és *Rádai Ferenc* őrmester együtt 19 P 80 f, *Juhász Péter* törzsrőmester és *Szántó János* prb. csendőr együtt 6 P 14 f, *Finta István* és *Dreskai László* törzsrőmesterek együtt 2 P 04 f, *Fias József*, *Bálint Lajos*, *Kerekes János* és *Szombati Lajos* őrmesterek együtt 1 P 72 f, *Ungi Zsigmond* tiszthelyettes és *Pintér József* törzsrőmester együtt 9 P 22 f, *Járomi Lajos* tiszthelyettes és *Ókrös Mihály* csendőr együtt 3 P 70 f, *Pataki József* tiszthelyettes és *Pálincás József* csendőr együtt 24 P 76 f; a debreceni VI. kerület állományából: *Pénzes Lajos* tiszthelyettes 6 P 19 f, *Borbély Viktor* tiszthelyettes 1 P 86 f, *Török Mihály* törzsrőmester 6 P 18 f, *Matyasovszki János* törzsrőmester 6 P 18 f, *Balázs György* törzsrőmester 1 P 49 f, *Orbán Gábor* törzsrőmester 47 f, *Bösze István* törzsrőmester 44 f, *Ádám Antal* őrmester 44 f, *Réti János* csendőr 1 P 35 f, *Pinczés Ferenc* csendőr 1 P 48 f, *Perei Zoltán* csendőr 47 f; a miskolci VII. kerület állományából: *Nagy József* törzsrőmester 1 P, *Dankó Dezső* csendőr 1 P, *Sziklai Lajos* csendőr 2 P 50 f, *Tóth János* prb. csendőr 2 P 50 f, *vitéz Soós Bertalan* csendőr 1 P 61 f, *Bodrogi János* csendőr 1 P 61 f tettenérői és feljelentési jutalékban részesültek. A jutalékok valamennyien felajánlották a csendőrségi jutalmazási alap javára. A felajánlott összegeket a belügyminiszter úr elfogadta.

A m. kir. Hadilevéltári másolatok, kivonatok, igazolások stb. kiadása, valamint a levéltári kutatások körüli eljárás szabályozása és ezekkel kapcsolatos díjak fizetése. (27.563/Elnökség A—1938. számú H. M. körrendelet. Megjelent az 1938. 19. sz. Honvédségi Közlönyben.)

A m. kir. Hadilevéltári másolatok, kivonatok, igazolások, stb. kiadását, valamint a levéltári kutatások körüli eljárást és ezekkel kapcsolatos díjak fizetését az 5100/M. E. 1931. számú rendeletben foglaltak figyelembevételével az alábbiakban szabályozták:

1. A m. kir. Hadilevéltár magánfeleknek szóbeli, vagy írásbeli kérelmére az alább felsorolt díjak előzetes lefizetése ellenében a m. kir. Hadilevéltárban őrzött iratanyagról készült hiteles másolatokat, kivonatokot stb. adhat.

Minden ilyen kérelemmel a m. kir. Hadilevéltár főigazgatóság titkári hivatalához kell fordulni. Az írásban beadott kérelemre 2 pengős okmánybélyeget kell ragasztani. A szóbelileg előadott kérelemről jegyzőkönyv készül, ebben az esetben a fél által hozott 2 pengős okmánybélyeget erre

ragasztják. Kérelmező minden egyes esetben köteles megmondani, hogy a kért másolat milyen célra szükséges. Hiteles másolat, kivonat, stb. kiadását a főigazgatóság minden indokolás nélkül megtagadhatja, mely esetben kérelmező a Honvédelmi Miniszterhez fellebezhet.

2. Az engedélyezett hiteles másolatokat, kivonatokot stb. elvileg a m. kir. Hadilevéltár saját személyzetével készítteti el.

Másolati díjak a következők:

a) Könnyen olvasható, magyarnyelvű iratok másolási díja oldalanként 1 P, azaz egy pengő.

b) Latin, német, vagy más idegennyelvű irat másolási díja oldalanként 2 P, azaz kettő pengő.

c) Nehezen olvasható — tekintet nélkül arra, hogy azok minő nyelven vannak írva — másolási díja oldalanként 2 P 50 fill., azaz kettő pengő 50 fillér.

d) Rovatos szövegek, vagy számadatokat tartalmazó kimutatások, továbbá tervek, vázlatok, rajzok, stb. másolási díja oldalanként, illetve darabonként 3–5 P, azaz háromtól öt pengőig.

e) Fényképmásolatokért darabonként 5–7 P, azaz öttől hét pengőt kell fizetni.

Minden egyes ügydarab külön másolandó és külön díjazás alá esik.

Másolatoknál díjazás szempontjából, ha féloldalnál több, teljes oldalnak, ha féloldalnál kevesebb, féloldalnak számít.

3. A másolást — kivételes esetekben — a hiteles másolatot kérő magánfél is elvégezheti. Ebben az esetben csak a hitelesítés céljából történő összeolvasás esik díjazás alá.

Hitelesítés előtt a másolatot, illetve kivonatot a m. kir. Hadilevéltár két beosztott tisztje (tisztviselője) egyezteteti, akik a másolat hitelességéért felelősek és azt alá is írják.

A hitelesítés céljából történő egyeztetés — olyan esetben, amikor a másolást a m. kir. Hadilevéltár beosztott tisztjei (tisztviselői) végezték, vagy pedig, ha a másolat fényképreprodukció — hivatalos kötelesség s nem esik külön díjazás alá. Ha a másolást maga a fél végezte, úgy az egyeztetésért: az a), b), c), d) esetben oldalanként 50 fillér díjazás jár.

Az egyeztetési díjat abban az esetben is fel kell számítani, ha a magánfél, vagy megbízottja által hibásan készített másolatot a m. kir. Hadilevéltár szakközege nem találja kiadásra alkalmasnak.

Hitelesítési díj gyanánt a hitelesítendő másolatokra, illetve kivonatokra, bárki is készítette azokat, a bélyegtörvény értelmében előírt 2 pengős okmánybélyeg jár, amelyet a magánfelek tartoznak beszerezni és magukkal hozni. Ezt a bélyeget a másolat utolsó sora alá ragasztják és a rendszerezett hitelesítő bélyegzővel felülbélyegzik.

4. Bélyegmentességet élvező felek és szegénységi bizonyítványt felmutatók a hitelesítési díj lerovása alól mentesek. A másolásért és összeolvasásért azonban ezek is tartoznak az előírt díjat befizetni.

5. a m. kir. Hadilevéltárhoz forduló felek személyi tárgyú igazolásáért (kitüntetés, szolgálat stb.) az alábbi díjakat tartoznak fizetni:

a) Kutatási díj 2 P 50 fill., azaz kettő pengő 50 fillér. Ez magában foglalja a kérdőív árát, a kutatást, a levelezés költségeit, továbbá az esetleges igazolvány kiállítását.

b) Kitüntetési javaslat-másolatok díja darabonként 1 P, azaz egy pengő.

Lendvay Zsigmond Fiai

JAPAN EZÜST
FÉMFONAL
ÉS SODRONY

"GOLDIN"
FÉMFONAL
ÉS SODRONY

Csendőrségi és katonai arany,
ezüst egyenruházati cikkek,
zsinórok gyára.

Kicsinyben eladás nincs.
Bevásárlásánál kérje a véd-
jegyünkkel ellátott árukat.

A kutatási díj fizetése alól kivételes esetekben (látható vagy igazolt szegénység, hadirokkant, hadiözvegy, hadiárva, hősi halottak hozzátartozói) a m. kir. Hadilevéltár személyügyi osztály vezetője, vagy helyettese felmentést adhat.

Hatóságok megkeresésére adott válaszok díjmentesek.

A személyi tárgyú igazolás iránti kérelmek általában illetékmentesek.

A kutatási engedély megadása mindenkor díj- és illetékmentes.

6. A hiteles másolásért, kivonatokért stb. és egyeztetésért járó díjakat a magánfelek mindenkor az ezen célra szolgáló postatakarékpénztári befizetési lappal fizetik be a m. kir. Hadilevéltár általánypénztára javára. Az előírt díjak közvetlenül a felektől készpénzben nem vehetők át.

A magánfelek, illetve megbízottak minden egyes esetben a hivatalos „Kézbesítő könyv”-ben aláírásukkal tartoznak igazolni azt, hogy az elkészített és nekik kiszolgáltatott hiteles másolatot, illetve kivonatot stb. az előírt díjak befizetésének megtörténte után átvették.

Az előírt díjak előzetes befizetése nélkül a m. kir. Hadilevéltár beosztottjai magánfeleknek sem másolást, sem egyeztetést, sem hitelesítést nem végezhetnek.

Közhivatalok, közintézmények számára hivatalból kért, avagy elrendelt másolatok és hitelesítések illetékmentesek.

7. Az ügyiratok felkutatását, illetve levéltári adatok kikeresését stb. szóban, vagy írásban kérő mind külföldi, mind belföldi magánfeleket a m. kir. Hadilevéltár főigazgatóság titkári hivatala felkéri, illetve értesíti, hogy vagy személyesen jelenjenek meg, vagy meghatalmazással ellátott megbízottjukkal végeztessék el az adott kutatás és kijegyzés munkáját.

Közhivatalok, közintézmények nagyobb mérvű és hosszabb ideig tartó levéltári kutatás munkát igénylő írásos megkeresése esetében a m. kir. Hadilevéltár Főigazgatósága részéről hivatalosan felkéretnek, hogy a kutatói munka és az adatkijegyzés elvégzésére — valahányszor ennek szükségessége az érdekelt közhivatalok, közintézmények érdekében fennáll — hivatali megbízottjukat küldjék a m. kir. Hadilevéltárba.

Csendőrségi tollforgót árusít. köt. javít. *Várfai (Vlahina) Mihály* ny. szakaltiszt, Budapest, XIV., Újvidékköz 5. fsz. 2. (69-es villamossal Amerikai-útnál leszállani). *Dél József* ny. thts. Rákosszentmihály, Matild-utca 11. sz., *Fekete Imre* ny. törzsőrmester, Új-Hatvan, Toldi-utca 2. Árak és munkadíjak: szép, új díszítő, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5–6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli. — *Papp Ferenc* ny. törzsőrmester (Hajdúbüszörmény, Szilágyi Erzsébet körút 35.) kappanfarokból különleges gondal készült tollforgókat 30, 25 és 20 P-ért árusít. Megtekintésre vételkötelezettség nélkül küld tollforgót, az esetleges visszaküldés postai költségét azonban az érdeklődőknek kell viselniük.

SZEMÉLYI HIREK.

Új szakasparancsnokok. A budapesti I. kerületben *Németh Antal* alhadnagy, *Mikolai Lajos* tiszthelyettes, a miskolci VII. kerületben *Lenkefi Lajos* tiszthelyettes.

Új őrsparancsnokok. A budapesti I. kerületben *Kiss Sándor* I. tiszthelyettes, a miskolci VII. kerületben *Várnagy János* tiszthelyettes.

Házasságot kötöttek. *Dr. Malonyay László* főhadnagy *Pap Ilona-Róza* úrhölgyvel Budapesten. A budapesti I. kerületben *Szántó István* csendőr *Kohán Mária*val Badaacsonytomajon, *Endrődi Imre* csendőr *Honti Johannával* Nagymaroson.

Tóth M. István törzsőrmester v. *Kovács Mária*val Tószegen, *Kiss Gyula* II. törzsőrmester v. *Dénes Ilonával* Pusztaszabolcsan, *Tolnai András* törzsőrmester v. *Uzsák Veronikával* Szobon, *Kerekes Miklós* törzsőrmester *Trill Irén*nel Hatvanban, a székesfehérvári II. kerületben *Tóth Lajos* törzsőrmester *Domonkos Vilmával* Tapolcafőn, a szegedi V. kerületben *Petes István* őrmester *Józsa Mária*val Kondoroson. a debreceni VI. kerületben *Kapás József* törzsőrmester *Szikora Mária*val Hajdunánáson, *Kürti József* törzsőrmester *Sándor Julián*ával Vámpospéresen, *Gombos Gyula* tiszthelyettes *Nagy Ilonával* Barabáson.

Családi hírek. Született: a budapesti I. kerületben *Varga Lajos* I. törzsőrmester v. feleségének *Lajos-Benjamin* fia, *Várbiro János* tiszthelyettes feleségének *János* fia, *Gácsi István* törzsőrmester v. feleségének *István-Pál* fia, *Dányi Sándor* törzsőrmester feleségének *Magdolna-Margit* leánya, *Kálmán József* tiszthelyettes feleségének *Kornélia-Anna* leánya, *Takács Béla* tiszthelyettes feleségének *Magdolna-Zsuzsanna* leánya, *Csatári Bertalan* törzsőrmester feleségének *Viktória-Sarolta* leánya, *Kiss Menyhért* törzsőrmester feleségének *Ilona* leánya, a székesfehérvári II. kerületben *Takács István* II. őrmester feleségének *Mária-Erika* leánya, *Váli Ferenc* törzsőrmester v. feleségének *Tibor-Ferenc* fia, *Fülöp Károly* törzsőrmester feleségének *Károly* fia, *Szabó Imre* őrmester feleségének *Eva* leánya, *Hörömpöli Lajos* törzsőrmester feleségének *Lajos-József* fia, *Németh Vilmos* törzsőrmester feleségének *Eleonóra-Mária* leánya, *Fehér Mihály* I. törzsőrmester feleségének *Imre-Mihály* fia, *Burján Lajos* törzsőrmester feleségének *Iren* leánya, a szombathelyi III. kerületben *Lakatos Imre* törzsőrmester feleségének *Erzsébet* leánya, a pécsi IV. kerületben *Kovács Péter* törzsőrmester v. feleségének *Zoltán* fia, *Lukács József* törzsőrmester feleségének *Tibor-István* fia, *Komáromi József* őrmester feleségének *Mária-Magdolna* leánya, *Gellai Vince* törzsőrmester v. feleségének *Iren-Anna* leánya, *Kiss Gábor* törzsőrmester v. feleségének *Gábor* fia, *Kertész János* törzsőrmester feleségének *Katalin* leánya, *Kozma Imre* törzsőrmester feleségének *Imre* fia, a szegedi V. kerületben *Dobó József* törzsőrmester feleségének *Katalin-Erika* leánya, *Horváth András* törzsőrmester feleségének *Margit-Anna* leánya, a debreceni VI. kerületben *Kökényi Oszkár* százados feleségének *Iván-Oszkár* fia, *Kerékygyártó Mihály* törzsőrmester v. feleségének *Mihály* fia, *Rozsnyai György* törzsőrmester v. feleségének *László* fia, a miskolci VII. kerületben *Tóth Sándor* III. törzsőrmester v. feleségének *Sándor* fia, *Bajó Lajos* törzsőrmester feleségének *Lajos* fia.

Halálozás. *Pomozi Lajos* törzsőrmester *Gyula-Károly* nevű fia Szombathelyen, *Moldvai János* ny. áll. tiszthelyettes Kiskunhalason elhunytak.

Halálozás. A nyomozó osztályparancsnokság állományába tartozó *Mádi György* tiszthelyettes augusztus 9-én 21 órakor, pár napi betegkedés után, a budapesti I. számú honvéd és közrendészeti, helyőrségi kórházban, hastifusz betegségben meghalt. Földi maradványait augusztus 13-án helyezték el örök nyugalomra a rákoskeresztúri katonai temetőben. Temetésén megjelent *vitéz Sellyey Vilmos* alezredes, a nyomozó osztály parancsnoka, *Bakonyi István*, dr. *vitéz Székely Frigyes* és *Fodor Ferenc* főhadnagyok. Megjelent továbbá a nyomozó osztályparancsnokság állományába tartozó legénység majdnem teljes létszámban, a Budapesten székelő többi csendőrpáncsnokság legénysége pedig küldöttségileg képviseltette magát.

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE
SEZLONOK TAKARÓVAL . . . . . P 65-141
EBÉDLŐSZÖNYEGEK . . . . . P 28-141
Fotólapok, paplanok, vasbútorok, futászőnyegek, fehérneműváznak, ruhaszövetek. „Baron” Szőnyeg- és Kárpitáruháza
Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.
A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény!

Sport SZIVARKAHÜVELY 35 FILLÉR

Sport SZIVARKAPAPIR 10 FILLÉR

MEGBIZHATÓ! KÉNYELMES! ELŐNYÖS

„TAKARÉKOSSÁG”
R.-T. DEBRECEN

BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE

110 üzletben nyújt vásárlási lehetőséget.
1 helyen jelent fizetést kötelezettséget, a havonta megújuló továbbvásárlás jogával!

FELVILÁGOSÍTÁST, VÁSÁRLÁSI UTÁLVÁNYOKAT KÉSZÍTÉSGEL NYUJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEÁK FERENC-U. 6.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átciszolásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat oldalára piros íróval „Szó szerinti közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel, kettes sortávolságra, kézírással pedig jól, olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlan kézirattal nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiféle rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímzett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételek a szokásos tiszteletdíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni. A nyomdai korrektúrát mi végezzük, korrektúralevonatot csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Budapest, V., Honvéd-utca 10.) szíveskedjenek megrendelni, mely azt velünk kötött szerződésének árszába szerint köteles elkészíteni. Minden hozzánk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetekben; magánleveleket akkor sem írunk, ha a beküldő válaszbélyegyet mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldőik kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jelligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy őtjegy számot választani. Annak, aki jelligét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrllexikon“-rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei évi 10 P előfizetési díjat fizetnek. Legkisebb előfizetési idő: félév. Nyugállományú legénységi olvasóink az előfizetési díjat 2 pengős részletekben is fizethetik. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk

BÚTOR- ÉS TEXTILKERESKEDELMI RT.

BUDAPEST, VI. KER., LISZT FERENC-TÉR 5. SZ.

EGY HELYEN — EGY SZÁMLÁN
teljes lakberendezések, egyes bútorok,
kárpitozott bútorok, szőnyegek, kelengyék,
6-tól 24 hónapig terjedő részletfizetés.

ÁRJEGYZÉKET DÍJTALANUL KÜLDÜNK.

A vidéki csendőrség előnyösen ismert szállítója

SÁNDOR REZSŐ

órásmester, ékszerész, NYIREGYHÁZA
Elsőrendű márkás órák 5 évi jótállással, ékszerek
a csendőrség tagjainak részlete is. Választékot
portómentesen küldök. Szakszerű javítás.
Képes árjegyzék ingyen.

szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. sz. postatakarékpénztári szerkesztőjére befizetni. Címünk: „A Csendőrségi Lapok Szerkesztőségének, Budapest, I. kerület, Bőszörményi-út 21. szám.”

Nehéz tüzéség. Konrád Jenő ny. áll. címzetes százados címe: Kispeszt, Lehel-utca 9.

33.333. Deák Gyula, Jencs Árpád, Bászler János meghaltak. Tóth Kálmán András Fehérgyarmaton lakik. Tomory Endre ny. ezredes címe: Pestszenterzsébet, Damjanich-utca 47.

77.777. Nincs jogszabály, amellyel a nagyapát korlátozni lehetne abban, hogy a vagyonával szabadon rendelkezék. A jövődöbéli örökösöknek nincs beleszólásuk a vagyonkezelésbe azon a címen, hogy az, akitől majd örökölni fognak, célszerűtlenül gazdálkodik és ily módon majd reájuk kevesebb örökség jut. A gyermekeket egyébként örökség címen csak az ú. n. kötelesrész, vagyis a hagyatéka fele illeti meg feltétlenül; a másik felével az örökhagyó szabadon rendelkezik. Az egyik gyermeknek az örökhagyó által még életében a többi gyermek rovására adott juttatások az örökhagyó halála után az illető gyermeket megillető örökrészbe beszámíthatók. Csak egy mód volna a beavatkozásra: ha olyan ok forogna fenn, amely miatt a nagyapát gondnokság alá lehetne helyezni és így a vagyona felett való rendelkezés jogától megfosztani, ilyen ok azonban nincsen. Arra sincsen mód, hogy a 800 pengő tartozás megfizetésére kötelezzék. Ha annak a vagyonnak az értéke, amelyet a gyermekei között már szétosztott, vagyonának felét kiteszi, ezzel a gyermekeket a törvényes örökrész erejéig kielégítette; a többi vagyonával akár életében, akár pedig halálaesetre — végrendelettel — szabadon rendelkezik. Itt csak a jó szó segíthet, a törvény nem.

R. M. őrm. Újszász. A jelzett esetben a kényszerítő eszköznek (a lépésőkről eltávolításnak) az alkalmazását indokoltak látjuk.

H. L. törm. A temetésnek, mint vallási szertartásnak a megzavarása megtörtént ugyan, a cselekmény mégsem büntethető a Btk. 190. §-a szerint, mert a megzavarás nem erőszakosan történt, márpedig az ott meghatározott vétségnek tényeleme, hogy erőszakosan történjék. Ha a hozzátartozók a lelkész eljárását sérelmesnek találják, jogukban áll az illetékes egyházi főhatósághoz (püspökhöz) fordulni. A lelkésznek igaza van abban, hogy a halottat a legrövidebb úton kell a temetőbe kísérni, ez azonban nem minden esetben kötelező szabály; díszesebb temetéseknél a temetési menet más útvonalon (pl. főútvonalon) is haladhat. A dolgot jó lett volna még a temetés előtt tisztázni, akkor nem fordult volna elő ez a sajnálatos nyilvános nézeteltérés.

Ankara. A jelzett karhatalmi csendőrszázalóalra adatokat nem találtunk. A hazajövetel ügyében az érdekeltnek az ankarai képviselői hatóságainkhoz kell fordulni. Nem tételezzük fel, hogy éppen a zászlóaljnál teljesített szolgálat igazolásának hiánya akadályozná meg a hazajutást.

Zöldkereszt 19138. 1. Nincs szabályozva, hogy ha a legénység gyakorlatra kivonul, a töltnyításkából kivett éles táskalőszert hol hagyja vissza. Ki-ki a párnája alá szokta tenni, amíg bevonul. 2. Elvben minden csendőr számára kell polcos fegyver- és köpenyfogasnak lennie az örsön, tehát a kintlakó nők számára is. Csak szükségből szabad két csendőr szerelvényét egy köpenyfogásra akasztani, de hogy *ilyenkor* a felagatás hogyan és milyen sorrendben történjék, nincs szabályozva. Ilyenkor a fogast két részre szokták osztani jobbról balra (illetve a másik csendőrnél balról jobbra), úgyhogy egy-egy csendőrré három-három fog jut. Az első fogra jön a csendőr gyalogsági kard, föléje a derék-szija töltnyításkákkal; a második fogra a gyalogtiszt kard, a harmadik fogra pedig — egymás fölé akasztva — a két köpeny, illetve a köpeny és a vállgallér. A hetedik fogat a két csendőr az esetleg még meglevő köpeny vagy vállgallér felakasztására közösen használja. De ez — ismételjük — csak szükségmegoldás lehet, mert nem célszerű és nem is szép. 3. Nincs szabályozva, hogy ha csendőr rendfokozatú egyén szolgálaton kívül a községbe megy, hova tegye a derék-szijáról lehúzott töltnyításkákat. Erre felterjesztést kellene tenniük, hogy szabályozva legyen. Addig is a szárnyparancsnok úr ideiglenesen esetleg úgy rendelkezhetik, hogy a csendőr a töltnyításkákat a minden örsön még bizonyára meglevő kettős sodronykamóra húzza, akassza vissza, amelyen azelőtt kellett tartani. 4. A gazdasági hivatal által az örsnek kiadott rendelkezés nem felhívás, hanem meghagyás. Az 1921 március 7-én kelt 16.289/VI—c. 1921. számú belügyminiszteri rendelet II. fejezet 10. bekezdése ugyan azt mondja, hogy a gazdasági hivatalok az örsökkel felhívások útján leveleznek, ezt a rendelkezést azonban hatályon kívül helyezte a Csűsz. 23. pont utolsóelőtti bekezdése, amely szerint feljebbvaló parancsnokságok (hivatalok) az alattos parancsnokságokhoz meghagyásokkal intéznek. Felhívást csak polgári hatóság adhat; a gazdasági hivatal az örsöknek feljebbvaló hivatala (előljáró parancsnokság ugyanis az osztályparancsnokság, amelynek a gazdasági hivatal a segéd-serve). A gazdasági tiszt katonaiállományú tiszt és ebben a minőségben személy szerint az örsparancsnok feljebbvalója. Ha a gazdasági hivatal átmenetileg csendőr csapatot vezetne; az ő intézkedései is ebben a minőségében meghagyások volnának. 5. Az őstermelői igazolványok ellenőrzése a vásári rendtartás körébe tartozik s mint ilyen: helyi rendészeti ügy; ellenőrzése a község közegeinek a feladata. A csendőr csak feljelentés vagy panasz esetén avatkozzék a dologba, vagy ha hivatásos árusok részéről visszaélést tapasztal az őstermelői igazolvánnyal. Maga az igazolvány is ennek a meggátolását kívánja szolgálni. 6. Az egyszerű állítást, hogy az illető a kerékpárt kölcsönkérte és azért van nála az idegen kerékpár bejelentőlapja, a járőr nem fogadhatja el. Ha az illetőt személyesen ismeri és a szökésétől tartani nem lehet, a kerékpárost útjára engedheti, de a dolognak járjon utána; ha azonban az illető ismeretlen, akkor a Szut. 310. pont d) alpontja alapján elő kell vezetni, mert olyan tárgy van nála, amelynek törvényszerű bírhatása iránt alapos kétség forog fenn. 7. Ha a helyszerző a nőknek csupán lakást és ellátást ad, de nem bizonyítható, hogy az erkölcsstelen keresményükből részesedik s ha ezek az üzemeiket az ő lakásán kívül folytatják, könnyen védekezhetik azzal, hogy erről neki nincs tudomása, a nők magánélete miatt pedig nem ő felelős, hanem a nők maguk. Miután az ügy egyébként is kényes természetű, legcélszerűbb, ha a főszolgabíró úrtól szóbelileg kér felhívást, hogy mit tegyen. Persze a közbelépésre csak akkor van ok, ha a közérkölségség veszélyeztetéséről és nem csupán bosszúból tett feljelentésről van szó, amire egyébként Ön is céloz. 8., 9. Lekszikonváltást kap. 10. Kardvívásnál, ha a karlendítést „Kardot rántsi!” helyzetből kezdték meg, az „Állj!” vezényszóra a

kardot az eredeti helyzetbe (vagyis itt a „Kardot rántsi!” — helyzetbe) kell visszavinni, a balkéz azonban a csipőn marad azért, mert az „Állj!” vezényszó után más karlendítési gyakorlat következhetik. A balkéz csak „Pihenj!” vagy „Kardot rejtisi!” vezényszóra kell leereszteni. 11. A nyomozó szolgálatra, amikor t. i. a járőr a Szut. 289. pontja szerint csak nappal működhetik, nem vonatkozik az a szabály, hogy a szolgálatnak csak az egyharmada fordítható pihenésre, hanem a járőr a 21 órától 7 óráig terjedő egész időt pihenésre fordíthatja. Nem eshetik kifogás alá, ha a járőr ezenkívül délben ebédelésre még egy órai kipihenőt is fordít, mert erre szüksége van. 12. A községi előljáróságnak átadott bűnjeleket ez és nem más örs köteles beszállítani a bírósághoz vagy hatósághoz. Az ilyen bűnjelek beszállítása adott felhívás szabálytalan s azt a Szut. 525. pontja értelmében elbírálás végett fel kell terjeszteni. 13. Természetes, hogy tettenérésnek kell tekinteni és tényleírás kell felvenni. 14. Alítsa össze néhány hónapra visszamenően, hogy a levélben említett különleges okok miatt mennyit kellett a világításra ráfizetnie és tegyen jelentést az osztályparancsnokságnak. Ha az osztályparancsnokság indokoltnak találja, a belügyminiszter írchoz előterjesztést tehet, hogy az örs részére a különleges viszonyok okozta indokból kivételesen átalánypótléket engedélyezzen. Ha jól megindokolják, nincs kizárva, hogy engedélyezni fogják, főleg, ha jelentősebb különbözetről van szó. 15. Az olyan megkeresések, amelyeknek foganatosításával járort kell megbízni, a felhívásokkal egy tekintet alá esnek. Tehát ha pl. valakinek az elfogása vagy kikérdezése végett örs küld megkeresést, a foganatosítással megbízott járőr tagjainak a nevét a megkeresésre is rá kell vezetni. Igaz ugyan, hogy a Szut. 524. pont 2. bekezdése ezt csak a felhívásokra rendeli el, de itt nem az ügyirat alakja fontos (hogy t. i. az felhívás vagy megkeresés-e), hanem a lényeg: hogy később, szükség esetében akármikor meg lehessen állapítani, hogy az ügyet melyik járőr intézte el. Megtörténhetik ugyanis, hogy a foganatosítással egymásután több járort is meg kell bízni s ha ez nem volna a megkeresésre rávezetve, az elintézési fogalmazványból utólag egyáltalán nem, a szolgálati hafivízetből pedig csak hosszas keresgélés után volna megállapítható. 16. Mi minden olvasónknak rendelkezésére állunk és minden felvilágosítást szívesen megadunk, de kérjük, ne forduljanak hozzánk egyszerre ilyen sok kérdéssel, mert ha egy válasz számára ilyen sok helyet veszünk igénybe, nem marad hely a többinek. Legfeljebb négy-öt kérdés az, amire egy-egy számban nehézség nélkül tudunk válaszolni.

Csítár. A folyó évi 13. sz. Csendőrségi Közlönyben közzétett 66.160/eln. N. c. 1938. sz. belügyminiszteri körrendelettel rendezték a kérdést.

Honvéd. A honvédséghez az előírt idő előtt is lehet jelentkezni tényleges szolgálatra. A főszolgabírónál, városokban az illetékes népgondozó kirendeltségnél kell jelentkezni a következő okmányokkal: 1. születési anyakönyvi kivonat; 2. állampolgársági bizonyítvány (ha az illető magyar állampolgár, akkor illetőségi bizonyítvány); 3. az illetékes leventeegyesületi vezetőség igazolványa arról, hogy a leventekötelezettségének eddig eleget tett; 4. szülői beleegyezés; 5. iskolai bizonyítvány (ha csak elemi iskolát végzett, akkor is). A jelentkezőnek, ha megfelel, megvan a lehetőség a honvédségnél való továbbszolgálatra vagy a csendőrséghez való jelentkezésre.

Hadiárva. 8880. A magyar háborús emlékérem megszerzésének körülményeit az 1929. évi 26. Cs. K.-ben, a bolgárét pedig az 1938. évi 6. Cs. K.-ben megtalálja. Ez év végéig még kérheti, de jelentse a késés okát is. Az osztrák háborús emlékérem már nem szerezhető meg, mert az osztrák állam megszűnt.

Újrendszerű bútorhitel!

Lakását berendezheti bútorral, szőnyeggel minden csendőr

ELŐLEG NÉLKÜL

harminc egyenlő havi részletre,

vagyis minden P 100.— után 3,33 pengő havi részletre.

Egy éven belüli törlesztésnél a kamatokat visszatérítjük.

KARDOS TESTVÉREK

Budapest, VII., Wesselényi-u. 18. Kazinczy-u. mellett.

ÍRÓGÉP

új és újjáépített hordozható és nagy irodai írógépek

HUNGÁRIA és RHEINMETALL

hordozható írógépek tökéletes kivitelben, messzemenő jótállással

FORBÁTH és RÉVÉSZ

Budapest, V., Bálvány-u. 26. — Tel.: 1-102-19

A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény és kedvező fizetési feltételek

V. V. Ha figyelmesen megnézi, rájön, hogy a Szolg. Szab. I. R. 479. pontja egészében az örök tiszteletadására vonatkozik. A kérdezett esetben a Szolg. Szab. I. R. 541. pontjának h) alpontja irányadó.

Szilkszó. A birtokában levő haretéri levelezőlapok bizonyíték gyanánt valószínűleg megfelelnek. Terjessze ezeket elő az osztályparancsnokságához s kérje illetékes helyre való eljuttatásukat.

Mátra. Utánajártunk; megnyugtató, hogy kizárólag a látogatás után ítélt. Igen gondosan és alaposan, évekre visszamenő elbírálás alapján történik a kiválasztás, a további pedig a képességi vizsga eredményétől függ. Az ember saját magát a legkevésbé képes megbírálni, ezért a jobban boldoguló bajtársakkal szemben néha igazságtalanul mellőzöttnek érzi magát. Megengedjük azt is, hogy teljes igazság a földi életben nincs, de ezen az ember nem segíthet. Az ön vizsgálóeredménye nem ütötte meg a kívánt mértéket, ezért maradt ki. A frontharcos jelleg ily megítélésnél nem jöhet figyelembe. Az álláshoz, munkához való jutásnál veszik azt elsősorban figyelembe, mint ahogyan a vonatkozó törvényből láthatja.

Gyógyhalász. I. A 20. honv. gyalogezred háborús történetének I. kötete megjelent. Vitéz Tóth Alajos soproni könyvnyomdájánál kapható. Az árát megkérdezheti onnan. Az ezred irattára Zalaegerszegen, a népgondozó kirendeltségnél van. 2. Motorkerékpárt egyelőre még nem lehet a legényeségi tagjainak vásárolni. A vizsga letétele magánügy, a polgári egyénekhez hasonlóan kell eljárnia, engedélyt kérni nem szükséges.

Normafa. A helyi viszonyokat nem ismerjük, sajnos, nem tudunk más megoldást ajánlani, minthogy kérdesze meg a jegyzőt, mire alapítja a kivételt, mutassa meg Önnek a szabályrendeletet vagy a villanytársasággal kötött egyezményt. Ezt kérni jogos és önmagával szemben kötelesség is. Ha mindezekből nem tűnik ki tisztán a kivétel jogosága, fellebbezzen akkor is, ha az egyezmények erre a házigazdát köteleznék.

Köszönetkérés. Szárny segéd munkás bárki nem lehet, ha tehát őt csak kipróbálásra vezényelték, nem lehet öntől a felemelt napi betétet kívánni. Ha végleges szolgálati besorozása az irodában van, csak akkor jogos a kívánság.

22.222. Az örökbe fogadott gyermek az örökbe fogadó törvényes gyermekének jogállásába lép és felette az örökbe fogadó szülőnek a szülői hatalma megszűnik, de ez a gyermeknek a törvényes szülőjével szemben fennálló öröklési jogát nem érinti. Az örökbe fogadási szerződésben ki lehet kötni, hogy az örökbe fogadott az örökbe fogadótól örököl, de ez sem szünteti meg az örökbe fogadó szemben fennálló öröklési jogát, vagyis az örökbe fogadott gyermek ilyen esetben kétfelől is örökölhet: a törvényes szülőjétől és az örökbe fogadó szülőjétől is. Az apósa tehát nem zárhatja ki a leányát az örökségből; a kötelesezt (a reá eső hagyatéék felét) a bíróság a leánynak akkor is megítéli, ha a végrendelet másként intézkedik. A leányra eső vagyonszám más felével azonban az apósa szabadon rendelkezik, ebből tehát végrendelettel kizárhatja az örökbe fogadott gyermeket. 2. Lakásügyekben a helyi

lakbérleti szabályrendelet rendelkezései irányadók. Ott, ahol nincs lakbérleti szabályrendelet, a bírói gyakorlat rendszerint a budapesti lakbérleti szabályrendeletnek az illető helyiség viszonyaira is alkalmazható rendelkezéseit szokta figyelembe venni. A budapesti lakbérleti szabályrendelet 46. §. 6. bekezdése az Ön esetére a következőket mondja: „Ha a bérlet hivatalosán fogva elköltözni kénytelen és a bérbeadó nem járul hozzá ahhoz, hogy a határozott vagy határozatlan tartamú éves bérlet a folyó bérlet végén megszűnjék, a bérlet az egész bérletmennyiségre a bérbeadó hozzájárulása nélkül is albrétebe adhatja, vagy az éves bérletet a legközelebbi bérlet végén rendes felmondással megszüntetheti.“ Vagyis: a bérletnek csak akkor van választása az albrétebeadás és a rendes felmondás között, ha a bérbeadó nem járul hozzá, hogy a bérlet a folyó bérlet végén megszűnjék. Ha azonban ehhez a bérbeadó hozzájárul, sőt, mint az Ön esetében: ezt akarja, akkor a bérletnek nincs joga a lakás felett rendelkezni és azt albrétebe adni, mert ebben az esetben a bérlet az elköltözés bérlet végén megszűnik.

Rába. Szakkörök véleménye a következő: Tény az, hogy az életbiztosítási díjak rendszerint egy évre esedékesek, a havonkénti fizetmény az csupán a társaság által nyújtott kedvezmény. Az életbiztosítás (3 évi fennállása után) a kötvényfeltételek szerint visszavásárolható, vagy tőkésíthető.

Visszavásárlásnál a társaság visszafizeti az állami felügyeleti hatóság által megállapított, a fél által kötött táblázatra vonatkozó díj tartalékának cca 50–60%-át, ami a befizetett díjnak cca 45–50%-át teszi ki. A visszatartott különbség a társaságot illeti meg a három vagy több éven át esetleges elhalálozás miatti viselt kockázatért. Tőkésítésnél a biztosított tőke esedékes az életbiztosítás végleges lejáratokor, vagy előbb bekövetkezett halálozásokor olyan arányban, mint amilyen arányban fizették a díjat. Pl.: 20 éves tartamánál, 2000 pengős életbiztosítási összegnél az esetben, ha a fél 5 évig fizetett díjat, a kötvényt egynegyed értékben, azaz 500 P összegben tőkésíti, ami halálozástól, vagy a kikötött tartam lejáratokor válik esedékessé. Úgy a visszavásárlási, mint a tőkésítési szándék (három évi fennállás után) bármikor bejelenthető s azt a társaságnak tudomásul kell vennie. Az esetben, ha a biztosított fél fenti szándékát nem a biztosítás évfordulója előtti 30 napon belül jelenti be, úgy a társaságot megilleti vagy az azévi teljes díj (a visszavásárlásokról), vagy pedig az évi díjnak egynegyed része bírság címén.

Önök kell eldöntenie azt, hogy a fenti két módozat közül melyiket választja, tőkésíti-e biztosítását, vagy visszavásárolja.

66.666. 1. A névmagyarosítással kapcsolatos kérdésre olvassa el az 1931. évi Cs. L. 328. lapoldalon közölt 56. lekszikon választ. 2. Az 1934. évi csendőrségi zsebkönyv 275. lapoldalon megtalálja a választ a megszakított szolgálati idő beszámításra.

Türelem. A kérdés rendezés alatt áll, tehát csak türelem.

77.777. A „Türelem“ jellegű válasz Önre is vonatkozik.

Brassó. 1. A nyugdíjilletményre nézve nincs befolyással az, hogy „mindennemű szolgálatra“, vagy pedig csak „csendőrségi szolgálatra“ alkalmatlan minősítéssel megy valaki

Igen előnyös fizetési feltételekkel, előlegnékűl hitel a M. KIR. CSENDŐRSÉG m. t. tagjai részére

Bátorok, szelvények, matracok és sodronyok, szőnyegárak, futó- és ebédlőszőnyegek, dísztárgyak és az összes vászonárak, abroszok, ágynemű damasztok.

Vidőkre árajánlatot mintákkal küldünk!

● Lakáshere rendező vállalat, VI. Andrassy út 66 ●

VÉRTES ÉS TÁRSA BARTA

C S E N D Ő R S É G I S Z A K Ü Z L E T

BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 93. SZ.

TELEFON: 1-436-51.

Kedvező fizetési feltételek! Minőségben elsőrangú. Mintacsomagot bármennyire vételkötelezettség nélkül küldünk.

Megnyit!

Bakonyi Mihály

Sapka és csákó készítő

C S E N D Ő R S É G I É S E G Y E N - R U H Á Z A T I S Z A K Ü Z L E T E .

A „Baross Szövetség“ tagja.

Elvem: Megbízható minőség, méltányos árak. Saját sapkakészítő műhely.

Budapest, VIII., Üllői-út 16./b.

Telefon: 145-122.

nyugállományba. Csak a sérülési pótdíj élvezetében állók nyugilletmény mentesül a szanalási levonás alól. 2. Az 1938. évi 9. Cs. K.-ben közzétett 65.748/eln. VI. c. 1938. sz. körrendeletben és az 1935. évi 12. sz. Cs. L. 387. lapoldalán közölt „Károly csapatkereszt” üzenet alatt megtalálják a felvilágosítást. Ez év végéig kérheti még. A kért szolgálat után nem illetékes.

Óhaj. Kérheti felülvizsgálat nélkül is, de ebben az esetben csendőrségi pótdíjat nem kap.

Dömsöd. Az örsről való huzamos távolléte értelemszerűen a Cs—20. jelzetű határozványok 29. pont d) alpontja alá sorolható. Erre lehet hivatkozni. A szabályzat minden előre nem látható esetre nem intézkedhetik.

Szegő thts. Tét. Leírásából a helyét minden körülmények között megálló, kötelességét minden helyzetben hűen teljesítő, kemény magyar csendőrré ismerünk. Amit tett, becsületére válik, a kérvény benyújtására azonban még nem ad alapot.

V. J. ny. törm., Tószeg. A kerületi parancsnokságtól kérheti a visszavételt. Ez nincs életkorhoz kötve. Ha az újabb felülvizsgálaton megfelel s egyébként is alkalmasnak találják, sikerülhet. Nyugállományú egyén családtagjai után gyógyszerköltség nem illetékes.

Nyár. Az illetmény-szabályzat (156.600/1925. VI. b. BM. körr.) 4. § C) fejezetében megtalálja a választ. Eszerint csak az tarthat igényt az átköltözködési átalány fél összegére, akinek ki-, illetve beköltöztetése a szolgálat érdekében történt. Aki maga kéri, az nem számíthat rá. Ezért levele után ítéve, csak a laktanyába beköltöztetett nőknek illetékes az átalány. Minthogy ebben az ügyben az osztályparancsnokság intézkedett, az örs parancsot kérhet onnan a költségek felszámíthatására nézve.

Murakeresztur. Az örsről 6 hétnél hosszabb ideig távol levő tagot az a vagyórész illeti meg, mely távozásakor reá esett. A közzéadott vagyónak ezután beállott emelkedése vagy csökkenése a távollevőt nem érinti, mert távolléte alatt a tagsága szünetel. A vagyórészt a közzéadott csak kamat mellett használhatja, vagy pedig köteles postatakarékpénztárba helyezni. Vagyis: ez a vagyórész a távollevő vagyona. Ezt mondja a Cs—20. jelzetű határozványok 17. pontja. Önnek van tehát igaza.

Hóvirág. Az étkezési pénz az után az állomás után illetékes, melyen a csendőri szolgálatot teljesít, illetve, amelyről szabadságolták. Ez az Ön esete is, akit vidékről rendelték be próbaszolgálatra. Ezért a budapesti étkezési pénz nem illeti meg.

Kettő árva. A 16. életév betöltése után nevelési járulék általában nem folyósítható. Ha azonban a néhai apa 1934 I. 1. után ment nyugállományba, akkor a nevelési járulék a 17. év betöltéséig utalható. Éppígy folyósítható a járulék a 16. életév betöltése után abban az esetben is, ha a gyermek tanulmányait kiváló eredménnyel folytatja. Az engedélyt a B. M. úr (VI/b. oszt.) adhatja meg.

Balaton. 1. Azt kérdezi, hogy a nős csendőr köteles-e 16 óra után is az örsön maradni, ha nincs foglalkozás. Nem szívesen válaszolunk ilyen kérdésre, mert ismételtlen hangoztattuk már, hogy a kötelesség firtatása nem méltó a csendőrhöz. Aki csak azt teszi meg, amit „muszáj”, az terhet jelent nálunk s munkásnak sem jó. A Szut. 176. pontja szerint az öpk nem csak 16, hanem 18 óráig foglalkozhat a legénységgel. Ez annyit jelent, hogy addig a nős legénységnek is kéznél kell lennie. Az örsbeli élet annyi munkát ad s a csendőrnek annyi a tanulni valója — ami alatt az ismeretek bővítését, az önképzést is értjük —, hogy 18 óráig

bizonyára akad dolga s jó, ha tovább nem. 2. A Máv. szolgálatában töltött időt igazolnia kell. Egyébként olvassa el az 1933. évi 20. Cs. L. 652. oldalán „Miskolc 33.926.” jelű üzenetünket.

Bihar II. A Szut. 114. pontja módot ad kérelme előterjesztésére. Ha a küntlakast és lakbérének folyósítását engedélyezik s az együttélést így már igazolni tudja, kérheti édesanyja után a családi pótlékot. Erre nézve olvassa el az 1925. évi 24. Cs. K.-höz csatolt 7000/M. E. 1925. sz. rendelet 70. §-át.

Békéscsabai örs. Kérjük Abafalvi Imre ny. törm. békéscsaba, Damjanich-u. 6. sz. alatti lakossal közölni, hogy levelemben nem válaszolunk s ezért így üzenjük, hogy méhézet alapítására, vagy bérlet kivételére kérhet nyugdíjelőleget. A beküldött bélyeget lapunk javára bevételeztük.

KÉZIRATOK, FÉNYKÉPEK.

1938. 8. Szép és hangulatos leírás. Eltettük, talán tudunk majd helyet adni neki.

Balog örm., Sióagárd. Keményakarátú ember munkája, amit küldött. Szép és érdekes, de a tervezetet a testületnél nem lehet hasznosítani. Már a belépésnél vannak olyan feltételek, amelyeknek megfelelően, többé-kevésbé tudják már, amit a táblázat nyújtana részükre. Az iskolák, az örsön kötelező foglalkozás aztán eljuttatja valamennyit oda, hogy a mondatszerkesztést elsajátítja. Aki ilyen módon sem képes arra, a táblázatból még kevésbé tudja elérni a célt. Ezért nem számíthat tervezete megvalósítására. Különben ezerszer jobban örülünk az ilyen olvasnivalóknak, mint tíz kiló — versnek. Aki ilyenekkel foglalkozik, abban a szolgálat sohasem csalódni. Üdvözöljük.

Hugai. Nem sikerült.

Tihany. Érdekes, jó megfigyelései vannak, mert érdeklő embereinek élete nemcsak akkor, midőn a fogalmazványokat készítik vagy az orvhalászokra lesnek, hanem abban az időben is, mikor azok — magánéletüket élik. Bizonyos, hogy az örsön rend és békesség van. Nekünk is, de a szolgálatnak is több haszna van ebből, mint a vitából: lehet-e valakit nagyszág asszonynak szólítani vagy sem? Nem is foglalkozunk vele mi sem tovább. Azt a csendőrt azonban, aki a friss víz helyett kölnivizet, napsugár helyett püdert használ, azt kezelésbe kell venni ám, mert csak látszatra csendőr.

Belsősomogy. Eltettük, a jövő csendőrnapi számba szántuk.

Kifordított. Nem jók.

Öreg csendőr. Szeretnénk helyet szorítani a cikkének, de annyi a csendőrélethől írt anyagunk, hogy nem kerülhet rá a sor. A tavalyi cikkének jóízű humora, ebben a cikkben pedig a falu életének igen jó megfigyelő készségre valló leírása indít arra a kérésre bennünket, hogy hasznosítsa ezeket a képességeit a csendőrvilág megírásánál. Akad emlékei között bőségesen ilyen biztosan. Hogy tölti öreg napjait?

Lubló. Kérünk még legalább 2—3 dolgozatot. Az állomás-helyet is kérjük. Egyelőre csak annyit: a forrásban levő egyéni, sajátos stílus és a munka szerkezeti megoldása sok figyelmet kíván.

33.111. Nem mondhatjuk, hogy rosszak az írásai, viszont nem is jók. Parányi mag köré szép szavakból óriás, színes burkot mesterkél: ez nem a mi szükségletünk. Az egyszerűséget mindennél jobban szeretjük. Nagy olvasottságra valának írásai, de mondanivalói még nincsenek, csak úgy véli, hogy sokat mondott.

A legnagyobb csendőrségi szolgálati könyv-, nyomtatvány-, írószer- és felszerelési cikkek raktára

PALLADIS RT.

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

A csendőrséget érdeklő új cikkek forgalombahozatalát külön körlevelekkel hirdetjük.

Vak Miska meg a többiek.

Írta: CSURKA PÉTER.

— Regény. — (3)

— Hát Hhlaji!... Rendben van itt minden. Mondhatom, hogy csúf szája van a világnak! Mihály bácsi lehet, hogy nem süket, de vaknak vak, az eccer biztos!

Kilenc órát kongatta már a toronyban az öreg Keceg, mikor kiürült a harmadik liter Hermán-féle pálinkás üveg, amit már Gábor bátyám a saját költségére hozatott — hitelbe. A kis Pinkát most Laji bátyám szalasztotta el, de csakhamar visszajött a gyerek pálinka nélkül.

Emlékszik, Laji bátyám, hogy éppen kegyetlenül bokázni tetszett a szoba közepén, balkezét a derekára szorította, jobbkezevel meg a eszmaszárát ütögette taktusra és úgy kurjongatott Laji bátyám, hogy majd kilyukadt Vak Miska kis viskója, mikor betoppant a gyerek pájinka nélkül és azt mondta:

— Nem adott kontóra Ritter Hermán úr Lajos bátyámnak, mert aszongya, hogy még a tavalyival is adós... Maj' ha aztat kifizeti, akkor újra ad egy-két litert hitelbe.

— Aszonta? — lihegte Laji bátyám. — Na, ha azt mondta, akkor forduljon fel reggelre! Hej, de megjárja eccer énvéllem ez a Hermán!

— Mhir járja mheg?... Azér mher nem fhizeted khi a thartozásodat? — morgott Gábor bátyám.

Laji bátyám elnémult, eltekintve egynéhány kurta csuklástól, szóltalanul esatolta fel a kardját, azzal az eltökélt szándékkal, hogy menten indul és agyoncsapja Ritter Hermánt. Gábor bátyám is felállt. Vak Miska marasztalta kenteiket, mondogatta, hogy annyira örül ennek a magas megtiszteltetésnek, hogy hajlandó még egy liter pálinkát hozatni a saját pénzén. Sőt hajlandó további áldozatokra is a barátság fenntartása érdekében, mert neki, a gyámoltalan vaknak... szükség van a hatóság embereire, Gúnyolják, csúfolják és még a kis kamuti tanyát, házat, szőlőt is irigyelik tőle, amit hosszú koldus évei alatt összekuporgatott garasából szerzett.

— Vakuljak meg, ha nem igaz — mondta kissé tántorogva Vak Miska — sokszor heteken át nem ettem mást, mint csak egy kis pájinkát ittam...

Nem sokáig kellett marasztalni Gábor bátyámékat, ott maradtak Vak Miska bácsinál. A kis Pinke gyerek lóhalálában szaladt a negyedik liter pálinkáért, mert Vári Laji bátyám annak a rettenetes aggodalmának adott kifejezést, hogy bezár Ritter Hermán. akkor mehetnek kente Vájnstokhoz, akinek pedig korántsines olyan jó pájinkája, mint Hermán-ak. Még a jót is elrontja, keveri az ebadta, mégpedig közönséges kútvízzel. Ennekokáért sose adja meg néki azt a háromforint tíz krajeárt, amit Rozália lányának az elkendőzése alkalmával hozatott el tőle kontóra. Nem adja meg egyrészt azért, mert gyenge volt a pájinka, másrészt meg fucesba ment a dolog a Szekeres-flúval. Kiadta neki az utat.

— Tudhattad vóna — szolt Gábor bátyám bazsarózsa-pirosan, hogy a Szekeres-kölyök nagy asszonyszédítő! Hetyke, gazdagyerek!... Csak így próbálkozik, hogy elkendőzi a jányt, ahol másképpen nem megy semmire...

Laji bátyám felütötte a fejét. Halántékán kidagadtak az erek.

— Hogy érted ezeket a szavakat, Gábor?

— Úgy, ahogy kell!

Vári Lajos felemelkedett. Szemei izzottak, mint a zsátrátok.

— Csudállom, hogy ilyen szavakat merészelsz kiereszteni a szádon, Kocsor Gábor! Pég te a törvény embere vónál, tudhatnád, hogy mi a jogállapot?... Hogy mersz te belé-gázolni az én jányom becsületibe?

— Én nem gázolok bele, ne beszélj, én csak azt mondom, hogy a Szekeres-flú sohe veszi el a jányodat, ezt neked, mint apának, jóelőre tudni kellett volna!... Ennek ellenében! megmondom én, ahogy van, a jányod hírbe hozódott!...

— Hiinyje azt a kirielejzumat!... Az én jányom!

— Nem is az ényém, mert nekem nincs jányom, hálistennek, nékem flam van!

Vári Laji bátyám toporzékolni kezdett. Aztán lekapta fejeröl a kucsmát, földhöz vágta, ráugrott és táncolt a kucsmán tehetetlen nagy dühében. Öklözte a fejét.

— Ne bolondozzatok hát — emelkedett fel Vak Miska tántorogva. — Nizze meg az ember!

— Hagyja Miska bátyám!... A pájinka táncol most Lajiban!

Laji bátyám forgott eszeveszettül és egyszer csak elvágódott a szoba közepén. De csak egy félpillanatig feküdt ott, aztán négykézláb állt, majd nagynehezen kiegyenesedett.

— Egyszóval híres Kocsor Gábor — szolt kenetteljesen — aszondó, hogy hírbe hozódott az én jányom!...

— Beszilnek róla!

— Jól!... Beszilnek róla!... Poesék szája van a világnak!... De most azt mond meg, követelem, hogy mit beszélnek a jányomról!... Követelem.

Verte kend az asztalt, Laji bátyám. Az egyik Ritter-féle forintos üveg le is szédült az asztról, esörömpölve tört össze. A macskák, akik már valamennyien visszasurrantak ajtónyitások nyílásain, zavartan ugráltak fel az ágyra, sublóra, padkára és kihegyezett fülekkel figyelték Vak Miska házának felkavart világát.

Gábor bátyám! Laji bátyám! Csuda érdekes is volt az, ha vissza tudnak még rá emlékezni. Különös világ, különös kép, óh csak le tudnám festeni, de kezem ügyetlen, szavam gyöngye. Kép, mely porlepetten csüng az emlékezés falán, mit csak valami bús bolond névtelen művész álmodhatna újra, aki járt valamikor a régi falu tócsás, gödrös szélén, ahol a cigányok vályogot vetettek és állt Vak Miskának a vityillója. De hogy állt? Félt az ember, hogy minden percben összeesik. És ebben ültek kente bent akkor este már alaposan bepálinkázva. Gábor bátyám a kis rozoga asztralfőn, Vak Miska pápaszemesen mellette, Laji bátyám állt és verte az asztalt, kéküvegű kis petróleumlámpa drótról csüngött le a falról és okáda a bűdös füstöt. Kevés petroleum volt már benne. A kente szájából pedig ki nem esett a pipa. Így aztán alig látták egymást, fürödtek a füstben, mint imbolygó árnyak éjjőleken a folyó partján. És ebben a nagy füst-délibáiban bármerre fordították a fejüket, tekintetük összetalálkozott egy-egy macskaszempár villanásával, a kemencén, ágy alatt, asztal alatt, sublóton ültek a cirmosok, szemük, mint szentjánosbogarak tündököltek ki a szegletekből. Időközönként egyik-másik kaparta az ajtót, ilyenkor Mihály bácsi odaszólt valamelyikőjüknek:

— Erizd ki mán szeginy állatot!

Mert meg kell adni, hogy illemtudó állatok voltak ezek a cirmosok.

A ragyogó Szent István-ünnepek hazai és külföldi vendégeit a lélekemelő ünnepeken és szép látnivalókon kívül a M. KIR. DOHÁNYJÖVEDÉK ízés, aromás CIGARETTÁI és ropogós, zamatos SZIVARJAI várták.

A „Sport” „Balaton” „Szent István” cigaretták és a „Rex” szivar

a magyar cigarettá- és szivargyártás remekei s az utóbbi kettő csomagolása a magyar iparművészetet dicséri.

Hát ez volt a kép, amit meg kellene örökíteni, hogy maradjon meg térben, időben, bő olajba mártva, falonfüggő, aranyrámás végtelenségnek, ritkaüzü valóságnak.

— Követelem, követelem, hogy valljon színt ebben a dologban Kocsor Gábor!

Ezeket a szavakat most Vak Miskához intézte Laji bátyám, aki nem szünt meg minduntalan beleszólni a vitába.

— Ne óbégass úgy, Hlaji te! Mit keritesz ennek a dolognak olyan nagy feneket, te! Nem mondja azt senki, hogy én nem tudom, hogy hát netalántán mán a baj is megvóna, hogyhát én nem tudom... csakhát beszélnek róla na!

— Olyan tiszta az én jányom, mint a patyolat!

— Azt én is mondom, Gábor! — szólt rekedten Vak Miska.

— Rozália nagyon gyönyörű jány, a szeme tiszta, mint az ibolya!... Oh, a lelkem, de szép gyönyörű virágszáll!

— Úgy beszél kend, — mordult Gábor bátyám Miska bácsira — mintha látná Rozáliát.

Vak Miska rajta kapta magát.

— Én nem látom, de mindenki mondja! Mondja ezt az egész falu népel!

Pinkó betrappolt a pálinkával.

— Azt izente Hermán úr, hogyha kéne még több, akkor tessenek csak bekopogni, oszt majd kiadi az ablakon! Tiszelteti Gábor bácsiékat!

— A fene nem ette meg?!... Tudja, hogy itt vagyunk?...

— Tudja...

Gábor bátyám felállt, felesatolta lovassági kardját és úgy tett, mintha el akarna menni. Aztán meggondolta magát, visszaült.

— Mindegy mán!... Na ihgyál Hlaji!... Ne törődj semmivel!

— Jó, jó, de ennek folytatási lesz!

Mindazonáltal nagyot ivott Laji bátyám. Ittak mindhárman és alaposan bekenték kentek a szemüket. Vak Miska nótába kezdett, Reszketősen, földhözragadtan énekelt, izetlen sívársággal ömlött ki összecsucosított száján a hang. Nem volt más az éneklő Vak Miska, mint a legmélyebb, a legalantabb járó szegénységnek sáros porfia, akit már nem szánni, de gyűlölni lehet a szegénységnek ezért a roppant erejű kifejezéséért. Éneklő, szagos rongydarab volt Vak Miska, szív és léleknélküli nótás, telerakta a kis viskót végnélküli, sovány „i” betűkkel, amint énekelte:

Szegény imbirnek szegény a sora
Krompli az ebéd, tök a vicsira,
Akármi a vicsirája, csak legyik
A csutorába jó tokaji bbora...

Én tudom, hogy Gábor bátyám szerette volna Vak Miskát jól képen vágni, hogy hagyja abba, de nem tette, mert mégis az ő pálinkáját itták, ami szintén vájkálta a kend önértétét, de kótyagos fejjel mindig jobban bele szokott mászni az ember olyan dolgokba, amit aztán józanon sosem boesát meg magának.

(Folytatjuk.)

Szép sorok

cím alatt a folyó évi 13. számunkban közölt pályázatunkra a helyes felelet a következők: 1. Kis-Kunság — Petőfi Sándor, 2. Az árva lyány — Petőfi Sándor, 3. Éji látogatás — Gyulai

Pál, 4. Mátyás anyja — Arany János, 5. A hazáról — Petőfi Sándor, 6. Magyar vagyok — Petőfi Sándor, 7. Mikes — Lévy József, 8. Kuruc tábori dal. Szerzője ismeretlen, Thaly Kálmán gyűjteményéből, 9. Hitvallás — Papp-Váry Elemérné, 10. Ének a Végekről. Vitézek mi lehet? — Balassa Bálint.

Kevés kivétellel hibátlan munkát küldtek a következők: Adorján Illés tőr. (Sopronbátfalva), Almási Géza thts. (Törtel), Angyal Ferenc II. cső. (Sóskut), Arany Imre tőr. (Püspökladány), Arnyas János cső. (Gyömrő), Bacsonyi Jenő thts. (Méhkerék), Balaton József tőr. v. (Szeged), Balogh Antal tőr. v. (Szentgyörgyvölgy), Bardócz Árpád cső. (Hódmezővásárhely-központ), Bárány István thts. (Debrecen), Bártfai Pál thts. (Kaba), Benedek Lajos thts. (Kemeese), Beni Sándor őrm. (Nádudvar), Berta Lajos cső. (Ricsé), Bérces Géza őrm. (Sóskut), Béres Illés tőr. v. (Biharnagybajom), Borbély Antal cső. (Rum), Buzás Mihály prb. cső. (Pécel), Csató József tőr. (Méhkerék), Cserhádi József cső. (Üllő), Csikesz István tőr. (Budapest), Dobos Ferenc thts. (Almáskamarás), Dobos György thts. (Porosalma), Dömötör Lajos őrm. (Kapos), E. Dürög János cső. (Püspökladány), Fagyal János őrm. (Csökmő), Farkas László alhdgy. (Gyömrő), Farkas Mihály I. thts. (Székesfehérvár), Fehér József prb. cső. (Szászvár), Fekete József cső. (Gesztely), Fekete Lajos tőr. (Kemeese), Gazdag prb. cső. (Méhkerék), Góg Mihály prb. cső. (Sóskut), Gubacsi József cső. (Kaba), Gyovai B. István tőr. (Dunavecse), Harsányi Jenő őrm. (Tiszacséce), Hegyfalus András tőr. (Csökmő), Horváth József XVII. prb. cső. (Lengyeltóti), Högye József thts. (Geszt), Illés Ferenc cső. (Dunavecse), Kathi Sándor tőr. (Méhkerék), Kispál János thts. (Budapest), Kolozsi Sándor tőr. (Kemeese), Komoly Dezső thts. (Budapest), Kovács Benjámin cső. (Sárosatak), Kovács Lajos V. thts. (Ükk), Kuti István prb. cső. (Sóskut), Laki Ferenc őrm. (Tata), László Mihály alhdgy. (Debrecen), Madarász Albert tőr. (Debrecen), Mázsári Mihály cső. (Méhkerék), Mészáros Ferenc II. cső. (Csesznek), Molnár Bertalan thts. (Debrecen), Nagy György I. cső. (Lakihegy), Nagy József I. cső. (Ajka), Nagy Lajos thts. (Tiszacséce), Németh Sándor prb. cső. (Kenderes), Németh Sándor II. tőr. (Andocs), Nyitrai József thts. (Tata), Oláh József thts. (Nyiregyháza), Orbán József thts. (Nagygyenyű), Ósz György cső. (Székesfehérvár), Óze László cső. (Mezőkovácsháza), Pál Ferenc cső. (Szilasbáthás), Pöntör János cső. (Lakihegy), Rozsnyai György tőr. v. (Kemeese), Simon Márton őrm. (Babócsa), Szabó Ágoston tőr. (Bia), Szabó Dénes cső. (Kápolnásnyék), Szabó József cső. (Lakihegy), Szabó Lajos prb. cső. (Méhkerék), Szabó Sándor I. cső. (Nádudvar), Szász András tőr. (Budapest), Székely József thts. (Rum), Szinnyai László őrm. (Rákóczi), Szivós Pál cső. (Tahitótfalu), Takács Imre III. tőr. v. (Méhkerék), Takács József cső. (Tököl), Tiszai László cső. (Bogács), Thurzó László cső. (Tiszacséce), Tulok Imre cső. (Törtel), Varga Alajos cső. (Ricsé), Varga Ferenc prb. cső. (Báj), Varga Imre I. thts. (Nagydobos), Varga István cső. (Méhkerék), Vámos Bálint tőr. v. (Püspökladány), Várbíró János thts. (Budapest), Váróczi cső. (Lakihegy), Végső Mihály thts. (Pácin), Ujfalu János őrm. (Debrecen), Urbán Gyula cső. (Tököl).

A sors Farkas László alhdgynak — Gyömrő — kedvezett, akinek asztali órát küldtünk jutalmul.

Négy évtizede vásárolnak
legjobb megelégedésre kiváló

rádiókat, **hangszereket**

REMÉNYI MIHÁLY Ütessége dr. József Ferenc kir. herceg és a m. kir. Zenei- és Színházi Főiskola szállásánál.

Budapest. VI., Király-utca 58-60. Kérjen árjegyzéket!

ÓRA, ÉKSZERNEMŰ, AJÁNDEKTÁRGYAK

»KRONOSZ«

óra- és ékszerkereskedelmi r. t.

BUDAPEST, IV., ESKÜ-ÚT 3. SZ.

RÉSZLETFIZETÉSI KEDVEZMÉNY!

IRÓGÉP

(WANDERER—CONTINENTAL)
ALKATRÉSZ, KELLÉK, TÖLTŐTOLL, IMÁKÖNYV STB.

DUKESZ PAPIRKERESKEDÉSBEN
cég. ZALÁN FERENC
SZOMBATHELY FÓTÉR

A m. kir. esendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel!

Járjon túl az eszén

eimű pályázatunkra a legjobb munkát **Kozma Mihály tiszt-helyettes**, — a debreceni ny. alosztálytól — küldte be. A ki-tűzött jutalmat 6 nyerte. Részletes jó munkát küldött **Mada-rász Albert törm.** (Püspöklá-dány) is, akinek díszes kerete-zésű művészi képet küldtünk jutalmul. A többi pályázó ese-tekert írt le, amelyek nem öle-lik fel természetesen mindazo-kat a ravaszkodásokat, ame-lyekkel a gyanúsított a nyo-mozás szakában él, illetve élni igyekszik azért, hogy — amint a pályázat kiírásakor mondtuk — a nyomozót félrevezesse. A nyertes munkája ennek viszont egészen megfelelt. Itt közöljük:

1. Viselkedéssel.
2. Feleletekkel és kérdésekkel ravaszkodik a gyanúsított.

ad. 1.

Megvérezi, megsebesíti magát a gyanúsított, hogy a csendőröket megrémítse. Pl.: Orrvérzését megindítja, inyét megkarcolja, ereit felvágja.

Nyavalyatörést, szívbajt, ájulást színlel.

Gyanúsítottnak a kikérdezésnél megjelenő hozzátartozója elájul, elszédül, rosszullétet színlel, hogy a kikérdező csendőr hozzámenjen.

Gyanúsított hozzátartozói, vagy a részese, üzenetet küldenek a kikérdező járőrnek, hogy a gyanúsított felesége, gyermeke, szülei, vagy rokona stb. haldoklik, vagy súlyos beteg, kéri a gyanúsított elengedését. (Ezt előre megbeszéli.)

Gyanúsított hideglelést színlel.

Gyanúsított hirtelen fellépő hányingert, ökröndözést és esuklást utánoz.

Nők arra hivatkoznak, hogy terhes állapotban vannak és pihenőt kérnek.

Süketnémaság színlelés.

Rekedtség színlelése, hogy a hang érthetetlen legyen.

Gyanúsított bagót, vagy dohányt nyel le, melytől elsápad, rosszul lesz.

Köhögési rohammal nyelvét megharapja, hogy ezáltal vért köpjön és erről belső betegsége hivatkozik.

Előzően feltűnés nélkül szemébe port, hamut, dohányport, zsebpiszkot stb. hint s azután dörzsöli, hogy bedagadjon és emiatt orvosra legyen szükség.

Tűt, üvegdarabot, tükrét, szemüvegét, stb. összerágja, lenyeli.

Rángógörcsöt színlel.

Agyonfárasztja magát, állandó állással, nemalvással, vonaglással, hogy valóban legyengüljön.

Légzés állandó visszafojtása által erős szédülést, összeesést idéz elő, ez más betegség tüneteit is mutatja.

Valamilyen mérgező anyagot vesz be (sok aszpirin, kinin stb.).

Gyomorfájdalomról (hevesen fellépő) panaszkodik.

Hasmenésről panaszkodva, a W. C.-be kérérdzik, noha erre szükség nincs.

Köhög állandóan, mondván, hogy a csendőrök őrizetében hűlt meg.

Nem akar beszélni napokon át.

Nem akar enni, inni napokon át.

Gyanúsított hozzátartozói, tettestársai, orgazdái stb. verekedést rögtönöznek, hogy a csendőrök odamenjenek. (Előre szokták megbeszélni.)

Hozzátartozók, tettesek, részese, kisebb tüzet okoznak (kunyhót, szalmaboglyát, stb. felgyujtanak), hogy a csendőrök odamenjenek.

Cigány és szokásos büntettes gyakran színleli, hogy meghalt, igen ügyesen és lassan vesz lélekzetet.

Gyanúsított ellenszegül olyformán, hogy a kikérdező szobába hívásra bemenni valamilyen okból nem akar. (Pl. Az ott levő bizalmi egyéneket haragosának, elfogultnak tartja.)

Gyanúsított részegséget színlel.

Órültséget színlel.

Természeti szükségét — megijedést színlelve — a kikérdezés alatt végzi, hogy annak ruházatából való eltávolítása és tisztogatása végett félbeszakadhasson a kikérdezése.

Kiabálással, ordítózással, botrányt csinál a nem tetsző kérdésre.

Ártatlanságot színlelve, állandóan imádkozást folytat (zsidó szokás.)

Terhes nő veri a hasát, hogy abortust idézzon elő (cigány-nők szokása).

Cigányasszony a kikérdezéshez — ha neki nincs — kölcsönkért, karon hordható gyermeket vesz ölébe s azt csipkedi, hogy sírjon, ordítson.

ad. 2.

Gyanúsított azt állítja, hogy a büncselekmény végrehajtásánál jelen volt ugyan, de azt a vele volt X. Y. követte el.

Valótlan büncselekményt ismer be, az általa elkövetettét tagadja.

Azonnal beismeri a büncselekményt határozott vallomással, de teljesen elferdítve és bűnjelről mitsem akar tudni.

Arra hivatkozik, hogy haretéren volt és ott elvesztette emlékező tehettségét.

Kikérdezés közben kikérdezőnek alaptalan panaszt tesz valamiről. (Pl. járőrtárs, vagy kisbíró megverte.)

Bizalmi egyénekül mást kíván, jelenlevők haragosai.

Haza kérérdzik, hogy iratai otthon vannak s abból tud felelni. (Kitűnik, hogy nincs is irata.)

Érdektelen valakit kér felhivatni, aki vele volt valamilyen helyen és időben, hogy ez az egyén majd emlékeztetébe segíti.

Szomjúságról panaszkodva, többször vizet kér.

Közli járőrrel, hogy útközben elvesztette értéktárgyát, pénztét s kéri, hogy annak keresésére engedje el a járőr, míg megtalálhatja.

Terhes nő azt állítja a kikérdezéskor, hogy szülési fájdalmi vannak s kéri elbocsátását.

Arról panaszkodik, hogy eszímája, vagy cipője szorítja a lábát, kéri, hogy lehúzhassa, illetve megtágíthassa.

Nőszemély a kérdésre gyakran azzal felel, hogy bőségsben hagyta beteges gyermekét s kieshet a bőségsből. Kéri hazarendését.

Nő gyakran azt is feleli, hogy apró gyermekeit lakásán bezárva hagyta, ahol tűz ég, kéri elbocsátását, nehogy gyermekei tüzet okozzanak.

Másik nő kemencében hagyott kenyérének kiszedése végett kérérdzik el.

Férfiak és nők háziállatok etetéséhez és itatásához próbálkoznak elkérérdzni.

Gyanúsított orvosi bizonyítványt mutat elő, hogy olyan beteg, miszerint nem kérérdzhető ki. (Cigány és zsidó szokás.)

Orvosi-vényt mutat elő, hogy szívrohama ellen gyógy-szerért kell mennie.

Kikérdezés előtt engedélyt kér, hogy szív- vagy gyomor-baja ellen orvosságot vehessen be.

Engedélyt kér, hogy leülhessen vagy lefeküdhessen; ha ül, felállhasson, vagy sétálhasson.

Szenvedélyes dohányosnak vallja magát s kéri, hogy rá-gyujthasson, úgy jobban tud gondolkozni és beszélni.

Kéri, hogy zsebnaptárát megnézhesse, abban vannak jegyzetei.

A jövő
írógépe
az

ADLER

legújabb
modellje

Egyéb IRODALMI gépek
nagy választékban,
kedvező fizetési feltételekkel.

VASS JÁNOS

BUDAPEST, IV., IRÁNYI-U. 4.
TELEFON: 183-628.

KARDOBJT

Kardnikkelezést, aranyozást,
ezüstözést olcsón végzünk.

ÉS MÁR FELSZERELÉSI CIKKEIT
SZEREZZE BE KÖZVETLEN

PERLIK JÁNOS
CSENDŐRSEGI ÉS KATONAI FELSZERELÉSI ÜZEMÉNY
PESTSZENTIMRE. (Postafiók)

A kérdésben levő bűncselekményt tagadja gyanúsított, ahelyett magánindítványra üldözendő bűncselekményt, vagy csak kihágást ismer be, arra hivatkozva, hogy amaz is beismerné, de nem ő a tettes.

Lopott tyúk értékesítésén tetten ért tettes üldözői elől menekülve, szintén kiabálta, hogy „Tolvaj — fogják meg, fogják meg”. Eközben mutogatott is valakire. (Így sikerült is elmenekülnie.)

Gyanúsított állandóan sir és jajgat.

Nevetgélve fogadja a kérdéseket s mondja, hogy nem is tudja, hogy mit válaszoljon rá, mert az csak rágalom.

Közömbösséget és nyugodtságot színel, illetve erőszakol magára a gyanúsított és ártatlanságával kapcsolatban viceket akar mondani. (Zsidó és cigány szokás.)

Megrögzött bűnöző azt hangoztatja, bizonyítsák be és állhatatosan tagad személyi, és tárgyi bizonyítékokkal szemben is.

Alibi-jének igazolására mindig újabb és újabb tanukat nevez meg, eredménytelenül.

Kérdésre feljelentéssel fenyegetődzik.

Jómódú rokonaira s előkelő ismerőseire hivatkozik azzal, hogy majd azok eljárnak a csendőrök eljárása ellen.

Cigány állandóan éhségét hangoztatja és enni kér a felelet helyett.

Gyanúsított által tudott, de mások által elkövetett bűncselekményre tereli a csendőrök figyelmét.

Azt állítja, hogy az ő rokona is csendőr s nem tolvaj-családból származik. Ezzel a járőr rokonszenvébe akar férközni.

Nők nemi közösülés céljaira ajánlják magukat kikérdezőnek.

Gyanúsított időt kér a gondolkozásra azzal, hogy később beszélni fog. Ezt sokszor megismétli.

Jobb helyzetben levő, vagy műveltebb nők érdeklődést felkeltő módon élettörténetüket és multjukat kapcsolják be előadásukba.

Magyar nyelven, sőt tolmács nyelven sem akar tudni beszélni gyanúsított.

Cigány nő szerencsének megmondásával és járőr dícsé- resével felel a hozzá intézett kérdésekre.

Gyanúsított merészen azt kiabálja, hogy a csendőrök (kikérdezők) részegek.

Már a kikérdezés kezdetén azt mondja a gyanúsított, hogy tévedés történhetett, más emberről lehet szó, kéri, hogy őt ne molesztálják.

Tettes társ és részeseként ártatlan embereket nevez meg a gyanúsított, a valódi társait elhallgatja.

Gyanúsított a szűkésben levő tettestársára keni a bűncselekmény egész végrehajtását.

Általa régebben elkövetett nagyobb szabású bűncselekményével dícsékszik és arra hivatkozik, hogy olyan fajta bűncselekményt, amilyennel most gyanúsítják, sohasem szokott elkövetni s jövőben sem követne el olyat.

Gyanúsított arra hivatkozik, hogy tartalékos tiszt, gondolván, hogy a fegyelmezett csendőr tapintatosabb lesz és gondolkozásra kap időt.

Magasrangú tiszti barátjára, vagy olyan polgári rokonára hivatkozik, akit esetleg a csendőr ismerhet. Kérdést intéz a csendőrhöz, hogy ismeri-e az illetőket.

A feltett kérdésre kérdéssel felel. (Pl. „Én, Éntőlem, kérdezi, stb.).

Tagadásban levő sorozatos bűncselekménnyel gyanúsított, a kérdésre azt mondja a járőrnek: „Tessék elmondani, miről van szó, hogy volt, én beismerem”. Ezáltal a súlyosabb bűncselekménytől menekülni akar és megtudja azt is, mit és milyen adatot tud rá a kikérdező.

A cigány kiabálja a kérdésre szemtelenül, hogy megvertek a csendőrök, sőt segítségért is kiabál, hogy időt nyerjen a neki nemtetsző kérdésre adandó felelethez.

Szándékosan rossz, értelmetlen feleletet ad. Ezt kérdésre azzal indokolja, hogy azt hitte, arról van szó.

Felelet helyett azután érdeklődik, hogy milyen rangban van a csendőr, hogy szólítsa.

Gyanúsított kéri, hogy a bilineset vegyék le róla, vagy tágítsák meg, azután tud beszélni.

Éjjeli portyázás.

(Pályázat.)

Milyen más az útja az alföldi tanyák járőreinek, mint a miskolci vagy szombathelyi kerület dombos vidékei őr- zőinek, mennyivel nehezebb az őszi lucskos időkben portyázni, mint a nyári napokban, hányszor áll meg az ország- utakra vezényelt járőr és hányszor az erdőben, milyen más egy községben portyázni, mint a széles mezőkön és mindezek a szolgálatok milyen mások, ha éjjel kell vé- gezni!

Ki tudna legszebben, legérdekesebben leírni egy éjjeli portyázást?

Van abban sok nehézség, esemény s talán szépség is. Tanulság, sok tapasztalat is. Ezeket talán nem is veszik észre bajtársaink, de mi rajta leszünk, hogy az ilyen szem- pontokból hasznosítható leírásokat kiválogassuk, összegyűjt- sük és közöljük is.

Pályázatot csak a legénység köréből fogadunk el, a leg- jobbakat jutalmazzuk. A pályázat határideje október 1.

Történelem...

(Pályázat.)

Mindenki tudta a faluban, hogy Fekete János kicsapott diák nagy szélhámós. Lassan aztán nem is hittek neki. A multkor, vasárnap délután, látogatóban volt a gazdakör- ben, ahol beszélgetés közben szó került a magyar nemzet multjáról is. Fekete a gazdáknak többek között ezeket mondta:

— A mohácsi csata 1529 aug. 26-án is azért nem sikerült a mi javunkra, mert Dózsa György 40.000 emberrel Szeged mellett várta a király parancsát. A király azonban azt mondotta Hunyadi fővezérnek: Meg kell ütközni a török- kel, elég a hadseregem! Csalódott, jól tudjuk s azért is halt meg és ahogy a várnai csataterén II. Ulászló fejét, az övét is lándzsára tűzette Szolimán császár s így lelkesítette a hadseregét. A széthúzás volt a baja mindig a magyarnak. Hiába óvta ettől a csata után az országot Tomori, nem hallgattak rá. Csak Máté, Cillei Ulrik és Szapolyai János voltak a széthúzás vezeterei és csak Hunyadi Mátyás tudott végleg rendet teremteni köztük feketeseregével. Örök dícső- sége ez Hunyadi Mátyásnak, akinek a nemzet, halála után, Gyulafehérváron szobrot is állíttatott. Ma is ott volna a szobor, ha 48-ban az oroszok le nem döntik.

A gazdakörben ki a szódásüveg után nyúlt, ki meg a tenyerét emelte Fekete felé, aki jobbnak látta hátrálni és a kerítésen kívül kerülni. Érthető is. Miért? Vajjon mondott Fekete helyt nem állót, rosszat?

Aki erre a leghibátlanabb feleletet adja, annak szép ju- talomtárgyat küldünk. *A pályázat határideje: október 1. Azon csak legénységi állományúak vehetnek részt.*

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
MOHÁCSY LAJOS százados.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest,
V., Honvéd-utca 10. — Felelős: Győry Aladár igazgató.

Országos Ruházati Intézet Rt.

Budapest, V., Eötvös-tér 1. Telefon: 18-48-31, 18-48-32.

Mint a honvéd jóléti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 havi gh. levonás mellett: egyen- ruhát, polgári ruhát, fehérneműt és minden felszerelést. • **Vidéki megbízottak!**

Hegedű, Harmonika, Tárogató,
Gramofon, Rádió

és az összes hangszerek legjobbak
itt a magyar gyárban kaphatók
Csendőröknek részletre is

MOGYORÓSSY HANGSZERMESTER

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. Árjegyzék ingyen.